

SCHNATTNER SZIGFRID O. S. B.

MINDEN NAPUNK
ISTENSZOLGÁLAT

KORDA R. T. KIADÁSA, BUDAPEST, 1948

Schnattner Siegfried O. S. B.:

Minden napunk istenszolgalat

SCHNATTNER SZIGFRID O. S. B.

MINDEN NAPUNK ISTENSZOLGÁLAT

II. KÖTET

BUDAPEST
KORDA R. T. KIADÁSA

Nr. 957|1947. Imprimi permittitur in S. Monte Pannoniae, die 27. Junii 1947.

Dr. Paulus Sárközy m. p. abbas.

Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.

Nr. 4569|1947. Imprimatur. Strigoni, die 14. Julii 1947.

Dr. Joannes Drahos m. p. vicarius generalls.

F. k.: Varga E. — Korda-nyomda. Bp., VIII., Csepregy-u. 2. Fel.: Schaff Á,

HETEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Viseljük gondját a nyájnak,
ne kényszerűségből. (I Pét. 5; 2.)*

A szentmise liturgiájában a legszorosabban kapcsolódik egybe a pap és a hívő. Plébániám hitéletének igen fontos, egymásbakapcsolódó két kérdése: miként misézem és miként vesznek részt híveim? Igen, felajánlom az áldozati anyagot a saját magam hibáiért, mulasztásaiért, hanyagságomért és a körülállókért is. Szorosabb értelemben, akik ott vannak, tágabb értelemben, akik nem lehetnek ott, hisz a plébániatemplomot körülállja az egyházközség, körülveszi a temető. Élők és holtak...

Igen elhanyagolt rubrika: mikor a kelyhet viszem az oltárhoz, annak külső, a nép felé tartott része teljesen el legyen takarva és a burza nyílását a kehelykendőnek fölhajtott részével kell elfödni. A burzára tenni semmit sem szabad, még a labernákulum kulcsát sem, a szemüvegemet vagy a zsebkendőmet sem. Birélumot is kell vinnem.

A Kódex szerint a plébános gondját kell hogy viselje a rábízott nyájnak, annyira, hogy még hívei titkos hibáiról is számot kell adnia. „Advigilet” mondja a törvénykönyv. Törekednie kell komolyan irtania a bűnt, feleltetnie szavát és megakadályoznia a rosszat plébániáján.

HÉTFŐ

Megmutatom a hitemet cselekedetekből. (Jak. 2; 18.)

Ha egyedül imádkozom is a zsolozsmát, tagja vagyok a pozalláló nagy közösségnek. A közösség szent egység, amelyben az „én” személyiségének megóvása mellett a boldogító „mi”-ben kiegészül és beteljesedik. Zsolozsmázó szám: az imádkozó Egyház ajka. Én imádkozom, de mindig többszám-ban. Az egyesszám itt mindig egyértékű a felséges többsel. Ez a közösség természetes, hogy csak Istenben gyökerező és csak az Egyház szellemében fogant közösség lehet, amelynek lelke van. Ez a lélek, a zsolozsma Lelke, él és élte! Átfogó, gazdag, mindent átható.

Ha éneklük a zsolozsmát, megengedett, hogy csak minden második verset énekeljék és a nem énekelt vers helyett az orgona játsszék. De a nem énekelt részt valakinek hangosan kell mondanla. Pannonhalmán az egész kórus félhangosan mondolla ilyen esetben.

Mindenfajta imánál kell a jó intenció, különös-képen a breviárium imádságánál. Kívánja ezt ennek a kötött imádságnak természete is, hisz itt nem „átlag” imáról, nem magánimáról van szó. Itt kell tehát „magas” szándék. Hiánya megnehezíti a jól-végzést.

K E D D

Aki az egész törvényt megtartja, de egy ellen vét, valamennyiben vétkes lett.

(Jak. 2; 10.)

A felszentelt pap minden kívánságának abban kellene kulminálnia, hogy áldozat legyen a népért — Krisztussal. Életiskola ez, vakáció itt nem volt és nem is lesz soha. Jézus a Mester. Tanuljatok tőlem. Szívére utal. Érzelmeinek, vágyainak legszentebb helyére. Amit a legfőbb Tanító Jónak látott megcselekedni, mi bátran tehetjük, hisz csak parancsának teszünk eleget: Kövess engem. Mindíg bűnhödünk, ha a Szív szavát elhallgatjuk. Mindenkinek mindene lenni, csak a Legszentebb Szív példájára tudunk, — a saját szívrünkkel.

A nagyon súlyosbító körülmények meggyónására nem lehet kötelezni a híveket. Az új Kódex pl. a bűn nemét megváltoztató körülmények meggyónását előírja, de a nagyon súlyosbító körülményekről hallgat. A vágyban elkövetett bűn igenis lényegben különbözik a tettel elkövetettől. A bűn következményének meggyónása a bocsánat elnyerése végett nem szükséges.

Az embereket a pap sohase osztályozza így: jók, rosszak, hanem így: boldogok, szerencsésellenek. Legyünk rajta, hogy az utóbbiak rajtunk keresztül találják meg boldogságukat. Az öröm legyen mindennapi kenyerünk, hogy ebből szegjünk híveinknek is. Ne higgyük, hogy ezt valaki elrabolhatja tőlünk. Míg szeretetünk van, örömünk is van. Az öröm nevelője a tiszta lelkiismeret.

SZERDA

*Ne bírájátok a mi dicsőséges
Urunknak, Jézus Krisztusnak hi-
lét személyválogatásban.*

(Jak. 2; 1.)

Elsősorban a papoknak szól a jézusi figyelmeztetés: szeressétek egymást. Csak akkor tudjuk a híveinket, a ráncbízottakat is szeretni, ha egymást is szeretjük. Sok jel mutat arra, hogy ez nem így van... Mennyi sok szép gondolat, nemes törtélet, vágy és lendület vált semmivé az Egyházban, csak azért, mert nem tudták szeretni egymást azok, akiknek pedig külön isteni parancsuk van erre.

Éppen papi körökben Don Boscot bolondnak tartották, az arsi szent plébánost örültnek, Pirotti Szent Pompiliust gyűlöletesen ellenszenvesnek, De la Salle-t megfosztotta az egyházhatóság papi teendőitől, Sonnenscheint eltiltották a prédikációtól...

Papi viselkedésünknek magánéletünk az aranyfedezete.

Az A. C. sejtje az egyházközség. Az A. C. végső hivatása nem egyéb, mint eleven egyházközségi élet. Az egyházközségi képviselőtestület mint az apostolkollégium a plébános oldalán. A hívek a plébániai közösség aktív tagjai. A Kódex szerint a plébánia az egyházi közösség végső eleme.

Hagyjatok egy községet tíz évig pap nélkül és az emberek vadállatok lesznek, mondja Ars szentje.

CSÜTÖRTÖK

A hit, ha cselekedetei nincsenek, holt önmagában.

(Jak. 2; 17.)

Ha az élő Krisztust látjuk az Oltáriszentségben, akkor nem lesz három, egymástól különálló dolog: a sacrum, a communio és az adoráció. A sacrum a magát értünk föláldozó Krisztus. A communio a kegyelmeivel hozzánk lépő Krisztus. Az adoráció a mindig velünk lévő és minkel erejével segítő Krisztust jelenti.

A tabernákulum ragyogó tisztasága a templomban, mutassa, hogy az oltár szolgájának van hite. Nem holt ÉLŐ. Az élő Krisztust hiszem itt.

A legnagyobb jó, amit a rámbízottakkal tehetek: az Eucharisziához vezetem őket.

A papnak egyetlen igaz barátja lehet a faluban: az oltár Krisztusa.

Az Oltáriszentség tana az emberi értelem számára nehezen elfogadható igazság. De nélküle nem lehetünk Jézus követői. Soha nem tudjuk híveink előtt eléggé hangoztatni, hogy az Oltáriszentségben Krisztus testével, lelkével, istenségével és emberségével, igazán, valósággal és lényegesen jelen van. Teremtői működést fejt ki.

PÉNTEK

*Örvendjünk mindnyájan az
Urban. (Zs. 44; 2.)*

A nép nagyon tiszteli a Skapuláris Szűzanyát. A Kármelhegyi Szent Szűz kegyelemközvetítő szerepe, királynői méltósága csak természetes következménye a Szeplőtelen tanának és egyúttal elmélyítése, népszerűsítése üdvtörténeti jelentőségének. A Mária-tiszteletnek igen kedves virága a Skapuláris szende Királynőjének tisztelete. Becsüljük sokra. Népünk szereti, szeressük mi is.

Egy szerzetes pap beszéli:

Kármelhegyi búcsún kellett prédikálnom. Sok anyagot találtam, nagynevű mariológus szerzőket összehordtam. Egyik szerző kissé ostromozta a Mária-tisztelet körében hol itt, hol ott tapasztalható ferdeségeket, visszasságokat. A beszédet mérsékeltem, átalakítottam és így mondtam el a nagy tömeg előtt. Utána a következő párbeszédet hallottam:

— Sajnos, nem tudtam elmenni a kármélusi búcsúra. Ki prédikált, mit mondott?

— Nem sokat vesztettél.

— Miért?

— Egy pap szidta a Szűz Máriát...

Ime, pedig csak igen óvatosan, tompítottan céloztam a Mária-tisztelet árnyoldalaira. De megtanulhatjuk, hogy jó népünk roppant kényes a Mária-tiszteletére. Igen óvatosan kell érintenünk, az érzékeny pontokat, egyébként vége a becsületünknek.

SZOMBAT

Megkapjuk az Úrtól a jutalmat. (Kolossz. 3; 24.)

A legtöbb ember csak akkor jut világossághoz, ha Isten küldöttjének, az evangélium hirdetőjének szavát hallja. Saul, Saul... Mit tegyek? Az Úr nem oktatja ki. Menj Ananiáshoz, majd ő megmondja, mit kell tenned. Ő az én szócsövem. Egyházközségem vasárnaponként hallgatja az Isten emberének, az ige hirdetőjének szavát. Az Úr általam oktatja ki őket, nekem kell világossághoz juttatnom népeimet. Mily nagy jutalmat ad ezért nekem egykor az Úr!...

Tanuljunk, olvassunk, de járjunk a magunk lábán is. A kész prédikáció mellett is szabad gondolkodnunk. Ne engedjük megkötni és elszíntelenedni egyéniségünket. Ha nem egyéniségünk-ből beszélünk, mintha nem is prédikáltunk volna.

Politikai pártokat soha ne emlegessünk a szószéken. Akár dicsérnők őket, akár kifogásolnánk elvi eljárásukat. Pártpolitikát ne keverjünk az örömhír hozsannájába.

Negatívumot legritkábban hirdessünk, mindig pozitívumot. Nekünk azt kell bemutatnunk híveink előtt, hogy mily szép az Evangélium, mily érdemes Krisztust követni, mennyire igaz az Ő tanítása.

NYOLCADIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Békesség és szeretet a testvéreknek. (Ef. 6; 23.)

Folytonosan hangoztassuk a hívek előtt a szentmise áldozatjellegét. (A templom bejárata fölé írtam: Jertek áldozatra.) Így nevelhetjük bennük az áldozatkészséget, az áldozatos lelkületet. Könnyebben megértik a szentmisében történő szentseges cserét: ők odaadják a földi kenyerüket, mint áldozati adományt és cserébe kapják az égi kenyeret, Isten ajándékát. Fontos, hogy értsék is, mi megy végbe az oltáron. Sokat kell nekik beszélnünk a szentmiséről. Sorozatosan. (Egy német püspök egyházmegyéjében egész évben a szentmiséről beszéltetett papjaival. Kimeríthetetlen!)

Soha addig ne induljunk a sacrum végzéséhez a sekrestyéből, míg a kereszttel előlt fejet nem hajtottunk. A templomba lépve nem kötelező a szenteltvízzel való meghintésünk. Ha a sekrestye az oltár mögött volna, az evangéliumi oldalon megyünk fel az oltárhoz. Ha kehely van a kezemben, a birétumot nem veszem le semmilyen tiszteletkor, kivéve, ha a kitelt vagy felmutatott Oltáriszentseget üdvözlöm.

A plébániai közösségben a plébános mint forma gregis szerepel. A plébános a közösség alakító ereje, a nyáj példaképe. Híveimtől mint nyájamtól körülvéve és velük egyesülve állok az oltár elé mint áldozatot bemutató.

HÉTFŐ

A dicséret áldozata: gyümölcse ajkunknak. (Zsid. 13; 15.)

A liturgia sohasem áradozik, szertelenül nem csapong, soha nem dagályos. A liturgia inkább „száraz”, mindig kimért. Mértékletes. Szabatos és határozott. Szentül józan. A liturgiában ez zsolozsmás vonás. És milyen jó ez! Mennyire alkalmazkodó az emberi állagos természethez. Lehelővé válik, hogy a legszárazabb lelkiállapotban is imádkozhassak természetfeletti lelkülettel. De nem ellenkezik ez a szárazság a zsolozsmás örömmel. Sőt! Megóvja a liturgiás örömet az édeskés, cukrozott, limonádézú áradozástól. Így válik a liturgikus imádság gyengéddé és mégis erőteljes, férfias, komoly és kimért kísérelőjévé a legszenlebb cselekményeknek. Krisztusi vonások ezek.

Az Egyháznak megvan a napi szent zsolozsmával a maga szándéka, de ez nem zárja ki a mi saját, egyéni, de természetesen csak másodrendű szándékunk felkeltését. A kettő nem rontja le egymást.

Ne felejtjük: nem elég hinnünk. Az ördögök is hisznek. Nekünk az élő, eleven hitnek minden következményét le kell vonnunk és elsősorban az imádságban kell telté vállanunk. Éppen akkor, amikor az inspirált szentírási könyveket lapozom és betűil imádkozom.

K E D D

*Ó Isten embere... igazságra,
jámberságra, hitre, szeretetre,
békeltűrésre, szelídségre töre-
kedjél. (I Tim. 6; 11–12.)*

Az ordinációban vállalkoztam arra, hogy Isten embere leszek. Nemcsak cím ez. Kötelesség, férfias, hősiesség vállalása mindannak, ami ebből logikusan következik. Törekednem kell az igazságra (a pap legyen igaz ember: szóban és tettben), hitre (hegyeket elmozdító meggyőződés legyen), szeretetre (nélküle semmi vagyok), békeltűrésre (így lesznek enyéme a lelkek), szelídségre (én is bírni akarom a földet). Életreszóló gyönyörű program nekem, az Isten emberének.

A gyónás szükséges anyaga körül a hazugság érvénytelenné teszi a gyónást. De nem érvénytelen akkor, ha valaki általános gyónást végez és nem lesz különbséget a már meggyóni és meg nem gyóni bűnök között. A gyónás anyagi teljessége alól csak a fizikai vagy erkölcsi lehetetlenség menti föl. De ha ez elmúlt, a kötelezettség nem szűnt meg.

Rendületlen életcélunk legyen: jót, minél több jót tenni. Ott és akkor jelenjünk meg, ahol a legnagyobb szükség van reánk. Bármilyen nehéz órákat, aggodásteli napokat éljünk is, nyugodtak legyünk, hiveink ne vegyenek észre rajtunk semmit. Hisz ezek mind elmúlnak! Csak ne várjunk semmi jót vissza az élettől. Bármilyen jót tettünk is, gondoljuk meg, haszontalan szolgák vagyunk...

SZERDA

*Mindenki a maga, nem Jézus
Krisztus dolgával törődik.*

(Filipp. 2; 21.)

A szeretetről kellene hogy megismerjenek bennünket az emberek: Jézus papjai vagyunk. Azt hiszem, hogy ha megolvasná valaki, hogy melyik szót mondjuk ki legtöbbször a szószéken és egyáltalában minden vonatkozásában papi életünknek, ez a szó a szeretet lenne. Csak akkor tudjuk a híveinket, a ránkbízottakat is szeretni, ha egymást szeretjük.

Ne neveljük arra híveinket, hogy felírják bűneiket és úgy gyónjanak. Még akkor sem köteles erre a gyónó, ha ezáltal anyagilag nem lesz teljes a gyónás. Kórházakban vagy búcsújáróhelyeken és mindenütt, ahol a közelállók meghallanák a gyónást, megvan a felmentő körülmény a teljesség alól. Némáknak, süketnémáknak egy-két általános jellel is lehet gyónniuk. Ha a gyónó komolyan és joggal tarthatna attól, hogy a pecsét megsérül, nem kötelező a teljes gyónás.

Ne legyünk csodavárók. Küzdelem, munka nélkül nem várhatjuk az A. C. diadalát, mely nem egyéb, mint a katolikus ügy győzelme. Az A. C. nem csupán katolikus cselekvést jelent, hanem a katolikus tömegek szervezett aktivitását, sorompóbaállítását. Az A. C. végső célkitűzése a Civitas Dei győzelme, ez pedig nekünk papoknak nem lehet közömbös. Az A. C. lörekvése, hogy Krisztus kezében legyen a dirigáló pálca. Saját egy-

házközségünkben is ezért kell küzdenünk. Ha mi nem dolgozunk, majd dolgozik helyettünk más, — de ebben alig lesz köszönet nekünk. Hisz azt látjuk, hogy mindenki a maga és nem Jézus Krisztus dolgával törődik...

CSÜTÖRTÖK

Kifogástalanok és tiszták legyünk. (Filipp. 2; 15.)

Igen sokszor a pap is megelégszik az Eucharisztia körül valami lagymalag hittel. Míg misézünk, igyekszünk ezt kissé erősíteni, aztán vége. Sokszor mi is úgy gondolkodunk, hogy az a szentostya az érzékeinknek igen egyszerű, az értelmünknek meg roppant magas. Mi ennek az oka? Legtöbbször valószínű az, hogy nem vagyunk tiszták és hát így a hit tekintetében sem leszünk kifogástalanok. Vizsgáljuk meg magunkat...

Ha kis ostyákat konszekrálunk, fontos, hogy azok az oltárkövön és korporálén legyenek még a följajánlás előtt, de legkésőbb a kánon elejéig; azokat is följajánljuk és az oltáron maradjanak a pap áldozásáig.

Egyházközségi életünkben lelki munkánk központja mindig az eucharisztikus Krisztus legyen. Egyetlen percre sem szabad felednünk, hogy a legnagyobb jó, amit híveinkkel, egyáltalán az emberekkel tehetünk, az, hogy az Eucharishtiához visszük őket.

Nem érdemelnek meg, hogy az emberek komolyan vegyenek bennünket mint papokat és szer-

zeteseket, ha éppen a szentségi Krisztus kultusza körül nem jutnánk túl az átlaghívő színvonalán és nem követnének el mindent, hogy minél több lelket vigyünk az élet és szentség forrásához.

P É N T E K

Krisztus sem önmagát dicsőítette meg. (Zsid. 3; 5.)

Mi lenne nekünk Krisztus töviskorona, kereszt és Golgota nélkül? Mi lenne kereszttáldozat nélkül? Mikor apró bajainkkal, nehézségeinkkel előhozakodunk és nem álljuk ezeket unos-untalan ismételni és tekergetni és sírunk és nyavalygunk, — nevetséges figurák, törpe gnómok vagyunk. A helyett, hogy komolyan, férfiasan, elhatározottan rátennők papi életünket, egyéniségünket és lelkiségünket az áldozati oltárra. Amint Krisztus, a Főpáp tette, aki nem önmagát dicsőítette meg...

Világos után... A magyar papság a hazaszerelet ragyogó példáját mutatta. Nagy áldozatokat hozott. A magyar szabadság igazát szentnek tartotta és még a katasztrófa után is tudott hinni és bízni. Haynau halálra ítélte a váradi püspököt, várfogságra az egri érseket, a szepesi püspököt, számos püspöki helytartót és kanonokot. Valamennyi gyanúsítottnak elvette javadalmát és internáló kolostorban kellett bevárniok a további intézkedéseket. Hánynak le kellett mondia egyházi méltóságáról! Koller József képviselő és mesztegnyi plébános írása szerint: ő reggel 7 órakor Kossuthról kapta, 8 órakor pedig az osztrák láborból a proklamációt azzal, hogy azokat a sz ó s z é k r ől hirdesse

ki. S záradékul ott volt a bebörtönzés, a jószág- és fejvesztés. Két malomkő között őrldött a magyar papság! Nehéz ilyen esetben okosan cselekedni!

SZOMBAT

Ti vagytok a mi reménységünk, örömünk vagy dicsőségünk koszorúja. (I Tessz. 2; 19.)

Prédikációnkban irgalmatlan őszinteséggel le kell lepleznünk a rosszal, a pokolit, de ne felejtsük el a jót kiemelni, verőfénybe vonni — a gonosz rovására. Ne dicsőítsük a bűnt! Ne okozunk mesterséges naplogatkozást a jónak, a szépnek. Híveink elvárják tőlünk a tiszta, isteni légkört, a nap-sugaras élet meleg ajánlását és nem kíváncsiak a szószéken álló Jupiter tonans-dörgéseire. Hiszen ők a mi örömünk, reménységünk, büszkeségünk...

Beszédeinkre készültünkben gondoljuk meg, hogy Mesterünk még az áruló Júdást sem vetelte meg, csak szelíd szavakkal intette. Pétert sem ítélte el, csak sajnálkozó tekintettel figyelmeztette. Még a házasságtörő asszony felett sem tört pálcát. Egyszer fogott korbácsot, amikor kikergelte azokat a templomból, akik azt bepiskolták és így szennyezték Isten dicsőségét...

Ne csak az evangéliumi szakaszban keressünk prédikációnkhoz útmutatást. Az ünnep alap gondolata nem mindig itt van. Néha a szentleckében, máskor az introitusban, offertóriumban, néha a communióban. Ha így teszünk, híveink liturgikus eligazítást is kapnak beszédünkben.

KILENCEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*A szeplőtelen és érintetlen
Báránynak, Krisztusnak drága
vérén történt a megváltástok.
(I Pét. 1; 19.)*

Minden vasárnap el kellene ezeket a súlyos-
veretű péteri szavakat mondanunk a híveknek,
akik összegyűlnek az áldozatra. A szentmiseáldo-
zatban benne van a megtestesülés és megváltás.
A hívekkel együtt n e c s a k tudjuk ezt, n e c s a k
lássuk, hanem résztvegyünk benne aktíve, organi-
kusan kapcsolódjunk bele.

Mise kezdetén a burzát levéve a kehelyről, azt
balkézben tartjuk, jobbunkkal kivesszük belőle a
corporálét. A burzát úgy lámasztjuk a gyertya-
tartóhoz, hogy nyílása az oltár közepe felé legyen.
A corporale kiterjesztve az oltáron, ujjnyira bel-
jebb legyen az oltár szélétől. Most balkézzel fog-
juk a kehely gombját, jobbunkkal a kelyhet a cor-
porale közepére tesszük...

Az egyházirend szentsége kiemelt a nép kö-
zül, lefoglalt teljesen az Isten számára. A felelős
lelkipásztort, a plébánost kánoni küldetése egye-
sítelle a néppel. Missziója kegyelem! A plébános-
nak Krisztussal eggyéforrva teljesen fel kell magát
áldoznia a népért, híveiért: imában és áldozatban.
Kegyelmi közbenjáró vagyok Isten és plébániám
közössége között. Istentől kaptam erre a felhatal-
mazást, az Egyháztól nyertem a megbízatást.

HÉTFŐ

*Tiszta lelkiismerettel szolgál
lok Istennek. (II Tim. 1; 3.)*

A zsoltosma a legnagyobb stílű Istenhez-emelkedés. Az imádságok imádsága. A legnagyobb imádkozó a földön Krisztus volt, a zsoltosma olt folytatja, ahol az Isten Fia abbahagyta. Letűnt évezredeknek imádságos lelke suttog a zsoltárok verseiben, töretlenül átmentve mind a világ végeztéig. A legszebb imaszöveg, amelyet az egyházatyák fogalmaztak. Hibátlan hagyomány. A misztikus Test pórusainak ritmikus lélekezése.

Mindenütt érvényes a quotidiana vilescunt, a breviáriumnál is. Állandó éberségre, tudatos ellenőrzésre és folytonos fegyelemre van szüksége a papi léleknek a zsoltosmázásnál. Főként az állandó részeknél. Mert kopunk. A kezünk ügyébe eső szent, sőt a legszentebb dolgokat is koptatjuk. Általános emberi törvény. A pap sem kivétel alóla és a breviárium sem. Ó, ha olyan áhítattal és összeszedettséggel tudnánk misézni, mint a primícián! Ha úgy tudnánk breviáriumbozni, mint amikor első ízben vettük kezünkbe ezt a sok szalagú, aranyozott szélű, életreszóló, szépséges, mindennapi vadecumot, a breviáriumat...

K E D D

*Isten előtt mondom, hogy
nem hazudom. (Gal. 1; 20.)*

Ne akarjak más lenni és másnak látszani, mint ami vagyok: Krisztus papja. Ez lényegesen több, mint forma, keret, alak vagy éppen hivatal. A hamisságért, a kellős lálszatért sokszor drága árat kell fizetnie a papnak: igazi lelkisége feláldozását. Papi jellemének durva csorbulását. Micsoda bántó töréshibája ez a lelki kultúránknak. Bántó ketősség, higgyük el, hogy bűnben fogant. Pusztán megjelenésem hirdesse a nép előtt, hogy nem hazudom: Krisztusé vagyok. Célom, hogy titeket is neki szerezzek meg...

A hívek lelki életére rendkívül rombolóan hat, ha a gyóntató a gyónók nagy száma, tolongó sokasága miatt az anyagi teljességet mellőzi. Soha ne tegye ezt Krisztus jó papja...

Mindíg mások boldogságáért dolgozzék Krisztus papja. Alkossunk, a munka lázában égve kibírjuk a kritikát is. Akiket talán legjobban szeretünk, épp azok durvák, kíméletlenek, szeretetlenek irányunkban. Az igazi papi lelkiség túlleszi magát ezen és dolgozik, rendületlenül dolgozik, hisz oly sok a munka.

SZERDA

*Az egész világ gonoszságban
fetreng. (I Jn. 5; 9.)*

Legyen imádságos, karizmatikus lelkiületünk, amely átjárja minden munkánkat, amelyet ezért a gonoszságban fetrengő világért teszünk. Karitatív tevékenységével a pap, mint a krisztusi kereszténység kiáradását kezelje, amelyben az elsőség a lélek üdvösségén van. Nagyon bízunk az isteni Gondviselésben, többet és jobban, mint a pénzben, a spekulációban, munkánk sikerét mindig természetfölötti segítségtől várjuk.

Sokszor jönnek híveink gyónni minden előkészület nélkül. Jogunk lenne őket elutasítani. Ne tegyük. Vállaljuk magunkra az előkészítést. Kérdezzük őket, hogy gyónásuk teljes legyen, indítsunk velük bánatot és erősfogadást, szóval buzgóságunkkal pótoljuk hanyagságukat.

Az A. C. arra törekszik, hogy a katolikus hívők csakugyan katolikusak legyenek, éljenek hitük szerint és a katolikus elvek szerint cselekedjenek. Erre kell törekednie a plébánosnak is az egyházközségi életkeretek között. A falusi plébániai egyesületek átlagban a híveknek alig 5 %-át fogják egybe — a templomon kívül. A fővárosban 7 %-át. Az idők követelménye az, hogy az egyesületeket járja át mindenütt az A. C. szelleme. Nem lehetünk homéroszi nyugalomban akkor, amikor az egész világ gonoszságban fetreng. Mindent el kell kövelnünk az A. C. szellemében. Isten országának terjesztése érdekében.

CSÜTÖRTÖK

Jézus magáévá tett bennünket az Isten dicsőségére.

(Róm. 15; 7.)

Nem vagyunk e világé és mégis ott kell állnunk az ellenséges világ kellős közepében. De ne féljünk, mert Jézus magáévá tett bennünket, hisz lefoglalta egész papi lényünket az ő szolgálatára. Velelek vagyok — az Eucharisztiaiban. Jézus a mienk, mi az Ővé. Jézus is, papja is az Isten dicsőségét szolgálja.

Az újonnan konzekrált partikulákat soha ne keverjük össze a régiekkel. Nem szabad. Inkább két cibórium lehet a tabernákulumban. Ha újakat teszünk bármelyikbe, előbb purifikálnunk kell a cibóriumot, mise közben, áldozásunk után.

Kánler Károlyt úgy emlegeti a papi történetírás, mint Budapest legnagyobb eucharisztikus pasztorációjának apostolát. Működésének a lengelye az oltáregyesület volt. Ez volt kezében a hitélet lendítő kereke. Ez ihlette az Örökimádás templomának megépítésénél, az oltáregyesületi zárda és központ megalkotásánál. Nagy egyéniség, jó pap volt a nagyok és a legjobbak között is. Minden idők papjának gyönyörű példaképe.

Pillanatkép a budapesti Eucharisztikus Kongresszusról: A nagykörmenet indulásra kész. Az asszisztencia egyik tagjának hirtelenül eszébe jut, hogy

a legálus könnyű monstranciát óhajtott. Villámgyors intézkedés. A bíborosi autóban elhozzák a Szociális Testvérek Szentlélek-kápolnájából a monstranciát és a szentségi Krisztus ebben tette meg diadalútját azon a felejthetetlen körmeneten.

P É N T E K

Szeretteim, Isten fiai vagyunk.
(I Jn. 3; 2.)

Ha igaz, hogy az emberi élet szakadatlan küzdelem a szeretetért, mily igen szomorú kijelentés egy pap ajkáról: 30 évig voltam egy faluban és úgy éreztem, nem szeretett senki.

Nem volt senki, akinek a Te szívvedre szüksége lett volna? Hogyan adhatott, oszthatott ez a szegény pap szeretetet, amit nem kapott soha? Szeretetért szeretetet. Egész krisztológiánk tengelygondolata: Mennyire szeretett! Isten fiaivá tett bennünket! Lehet-e Tőle sajnálnunk a szeretetet? Lehet-e a jót, a legnagyobb Jót közönnel viszonzni? Lehet-e a Szívet tövissel szúrkálni?...

Szentségi elégtétel, amit a gyóntató ad. Amit önként vállal a bűnbánó: nem szentségi. Az elégtétel szándéka a szentség lényeges alkotó eleme a tényleges elvégzés már a teljességhez tartozik. Hogy a szentségi elégtétel elengedje az ideiglenes büntetéseket, a kegyelem állapotában kell végezni. De ha nem így végezte, újra elvégezni nem

köteles. Ha feloldozzuk a bűnöst, sub gravi vagyunk kötelesek neki elégtételt adni. Kivétel, ha azt képtelen már az illető elvégezni.

„...Ötvenegy éve...” Kezdte egy remegő hangú öregember a gyónását az Eucharisztikus Kongresszuson, Budapeszen. Meglőrt szívvel, látyolos nagon megegyszer megismételte: „ötvenegy éve...” Aztán ráhanyallott a gyónatószékre és a feloldozás megváltó szavai között, a gyónáló pap karjai között meghalt...

SZOMBAT

Fiacskáim! Senki meg ne csaljon titeket. (Jn. 3; 7.)

Az igehirdetőnek kétféleképpen kell néznie az életet: természetes síkon, úgy, ahogyan van és a természetfölötti vonatkozásban, ahogyan az Evangéliumban van. A kettőt egybekapcsolva kell híveinket tanítani, oktatni és indítani: a természetfölötti, de praktikus keresztény életre, hogy életük legyen, mégpedig bőségesebb életük. Ne engedjük őket becsapni, megcsalni. Tőlünk várnak eligazítást, útmutatást. Vegyük komolyan feladatunkkal!

Minden plébánián ott legyen a napló: miről szólt a prédikáció, mi volt az igehirdetés tárgya? Jegyezzük a magunk és az utódunk számára. Csak az Egyház rendelkezésének leszünk ezzel eleget.

Ne foglalkozzunk a szószéken másvallásúak hitének ócsárlásával. Ha kell is szólnunk, csak a szeretet, a kimélel és türelem hangján. Így sokakat megnyerhetünk, ellenkezőleg elmérgesíthetjük a helyzetet.

Nem lehetünk mindannyian briliáns, fejedelmi szónokok. De lehetünk alázatosak... Ha kicsinységünk, gyarlóságunk tudatával lépünk a szószékre, felkészülten és kiimádkozva mondanivalónkat, ne féljünk, sok kegyelmet kapunk attól, Aki minket megerősít és elküld...

TIZEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Szolgáljunk az élő és igaz Istennek. (I Tessz. 1; 9.)

Sokszor hangoztassuk, hogy a szentmise nem ájlatossági gyakorlat. De ugyanakkor vegyük figyelembe, hogy nem is a pap magánáhítata. A legnagyobb eseménynek tartsa a pap és hívő egyaránt, hogy résztvehet a keresztáldozat vérontás nélküli megismétlésén. Ez a legszebb szolgálat az élő és igaz Istennek.

Elfelejtett vagy elhanyagolt rubrikák:

a) A sacrum megkezdése előtt összetett kézzel megyek a leckeoldalra kinyitni a missalét (láttam papot, aki csak a lépcsőima után nyitotta ki),

b) visszamenve, újra összetett kézzel az oltárközepre, meghajtom fejemet,

c) a lépcsőima megkezdése előtt, ha a Sanctissimum miatt térdet kell hajtanom, jobb térdemmel érintem az oltár lépcsőjét.

A plébános egyéni felelősséggel tartozik gondozni híveit. Krisztussal egyesült kegyelmi fő, magát az Urat képviseli a közösségben. Mint Istentől rendelt pásztor köré gyűlnek a hívek, az ő felszentelt és gondozó keze által mutatják be az áldozatot Istennek, Krisztussal egyesülve. Az applicatio a plébánia közösségében a legnagyobb építőerőt jelenti. A plébános könyörög, hogy amit a pásztor és nyáj jámbor áldozattal közösen

ünnepele, azt a megváltás zálogaként meg is kapja majd.

HÉTFŐ

Aki jól tudna lenni és nem tesz, vélkezik. (Jak. 4; 17.)

A liturgia nemcsak tanítás vagy érzékekhez szóló művészi hatáskeltés, hanem nagyszerű élmény, amelynek én vagyok a hordozója, alanya a nagyközösség közepette is.

Én vagyok az, aki várva-várom az Urat. (Zsolt. 39.) Az én könyörgésemet hallgatja meg, engem visz ki a nyomorúság verméből és a mély sárból engem állít kösziklára, az én lépteimet irányítja, én vagyok a boldog ember, akinek reménye az Úr neve. Nekem mondja az Úr az eltömegesedés közepette Náthán prófétával: Tu es ille vir! (II Kir. 12; 7.) Én vagyok az a szent tönk, melyről Izaiás szerint függ a közösség feltámadása. Én is közte vagyok a tíz igaznak, aki el tudta volna hárítani Sodoma ítéletét, én is egy vagyok a hétezerből, aki nem hajtott térdet Baál előtt. (III Kir. 19.)

A liturgia személyes, nagy, átható és aktív élménnyé avatja az általánost azáltal, hogy engem tesz meg a közös élmény központjává. Pl. Jób történetének nem én vagyok a szenvedő alanya? Nem én vagyok Dániel, akit körülvesznek az oroszlánok a veremben? Nem én vagyok az Énekek énekének boldog vőlegénye? S ezzel az individualizálással egyenes vonalba kerülök Krisztussal. Jób, Dániel, a Vőlegény mind az Ő előképe. Bennök magamat szemlélem.

K E D D

Fiacskáim! Őrizkedjetek a bálványoktól. (I Jn. 5; 21.)

Soha nem lenne szabad elfelejtenünk a jelene-
tet: A püspök fején mitrával, leült székére az ol-
tár előtt, eléje térdeltem, fejemre tette kezét:
Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata,
remittuntur eis et quorum retinueris, retenta sunt...

Kegyelmi életem termékenyítőleg hat gyónóim
lelkére. Áhítatom felélesztésére nem kevesebb
gondot kell fordítanom, mint tudományos tovább-
képzésemre. Ima és tudomány irányítsa papi lelki-
ségemet.

A penitenciát mindaddig feladhatja a pap, míg
a gyónás és feloldozás egy erkölcsi cselekmény-
nek tekinthető.

A penitenciatartás szentségének helye az új tör-
vénykönyv szerint a templom vagy az oratórium.
Ez a proprius locus. Kivétel lehát van. A gyóntató-
szék a gyóntalás rendes formájához tartozik. Ez
alól is van kivétel.

Eucharisztikus nagy napok a fővárosban: Az And-
rássy-úton megy egy pap. Az egyik kávéházból
kifut eléje egy boríú és hívja be, hogy hadd
gyónják meg, másként nem tud. A pap bemegy
a kávéházba. A kisfiú helyet készít egy sarokban,
letérdel, gyónik. Mire végez, több pincér áll ott,
ők is gyónnak. Népesedik a kávéház, a vendégek
közül is sokan oda állnak. A pap kora délutántól
kezdve egészen éjjelig ott gyóntatott a kávéház-
ban...

SZERDA

Inkább válasszuk, hogy szenvedjünk Isten népével. (Zsid. 11; 25.)

Mi papok mint pásztorok, ne restelljük koldulni a szeretetet a nyájtól. A nyáj, a nép a mi szeretetünk legfőbb tárgya. Makacs erőszakossággal kell szeretnünk a népet. Nem tud igazán szeretni az, aki okoskodik, filozofál, aki okossággal vagy mértéktartással szeret, hanem aki hibával, gyarlósággal, sárral és bűnnel együtt szeret. Erre pedig csak Krisztus papja képes.

A természetfeletti készséget bensőséges, tiszta, elmélkedő és imádságos papi élettel és megfelelő önképzéssel kell magunkban ápolni. Ezt a készséget a kézfeltétel szentségi aktusa közölte velünk. (II Tim. 1, 6.)

A nők gyónása mindig és áltaiában templomban vagy legalább félnyilvános kápolnában történjék a 909. kánon 1. §-a szerint. Az ő számukra a gyóntatószék in loco patenti et conspicuo legyen elhelyezve.

A nép gondjait a pap istentisztelet útján is vigye a Gondviselő Isten elé. Esőzés esetén ne csak a kántor énekeljen jó időért, de a népnek is hirdessük ki, hogy a szentmisében pro serenitate imádkozunk. Sőt mi is imádkozzunk velük együtt, főképen litániákon, még ha ezért nem fizetnek is...

CSÜTÖRTÖK

*Jézus egyszer jelent meg az
idők teljességében, hogy áldo-
zatával eltörölje a bűnt.*

(Zsid. 9; 26.)

Jó pap csak a melegszívű pap lehet. Akinek a szíve szeretettel van béléve. Csak ez tud szíveket szerezni. Csak az eucharisztikus Jézus szerinti papnak lehet joga a néptől szíveket koldulni. Az Oltáriszentség erre tanítja a jó papot. Jézus megjelent és eltörölte áldozatával a bűnt és iltmaradt közöttünk, mert nagyon szeretett bennünk. Jézus a pap kezében áldozza fel magát a népért. Nem az erényeiért, jótulajdonságaiért, hanem elsősorban is a bűneiért. Ne licitáljuk túl Jézus szeretetét...

Az Eucharisztia hite mindig ugyanaz volt az Egyházban, de a kultuszban van fejlődés. Pl. a szentségkitétel csak a 14. században kezdődik, mégpedig kehelyben. Ostensorium használata csak a 15. században jelentkezik. Az Ósegyház is őrizte az Eucharisziát éppúgy, mint mi: a betegek lelki táplálására és a hívek vigasztalására.

A pap adorációiban vigye Jézushoz a szívét, tárja ki, mutassa be a Meslerének és társalogjon a tanítvány Urával. Van pap, aki nem bír ki 10 percet a tabernákulum előtt... A szentségház a pap lelkének tükre, hitének tényképe. Kihez menjünk, Uram? A világ nem ért meg, az emberek

résztvéltlenek és ridegek, földiek és világiak, a pap gondjától-bajától egy világ választja el őket. Egyetlen jóbarátunk: a tabernákulumban velünk levő szentségi Krisztus...

P É N T E K

Ékesebb vagy az emberek fiainál, kedvesség ömlik el ajkadon. (Zsolt. 44; 3.)

Bármit hozzon a nap, legelképzelhetetlenebb megpróbáltatásokat, a szenvedéseket, a keserű poharakat mind egyesítem a Főpap áldozatával. Így aztán nem leszek zsémbes, morózus, ideges és lamentáló, nem válok besavanyodott, magános agglegény lópussá, hanem kiverődik papi életemen annak öntudatos megélése, hogy hivatásom áldozatokból táplálkozik. (Zsid. 5, 1.) és ettől már csak egy lépés a szentek világa, melynek mottója: Uram, még többet!... Érted!... Veled!...

Ha a pap imádkozik, a Táborhegyén színtváltó Jézus példájál köveli. Ilyenkor ékesebb vagyok az emberek fiainál, kedvesség ömlik el az ajkamon...

Sokal tudunk mi papok kellemetlenkedni egymásnak. Ilyenkor nem vagyunk ékesek és nincs rajtunk kedvesség... Az arsi szent plébánost papársai folytonosan jelentgették a püspököknek. A vizsgálatok e miatt állandóak voltak az arsi plébá-

nián. Eleinte túrt Vianney, de később igen elkeseredett, elhatározta, hogy szerzetbe vonul vagy elmenekül máshová, de itlhagyja Arsot. Egy alkalmiossal el is távozott, titokban. Hívei utána mentek és szinte erőszakkal hozták vissza. Ebben az esetben is igazolódott Jézus igazsága, amit a szamaritanusi parabolában elmondott. Nem a papok gyakorolták a szeretet irgalmassági cselekedetét, hanem a hívek...

SZOMBAT

... hogy szívük megvigasztalódjék... (Kolossz. 2; 2.)

Az igehirdetőnek kegyelmi életet kell élnie. Fülledt levegőjű szobában hogyan tudok tiszta, éltető oxigénhez jutni? Ha a bűn szennyes iszapja torlaszolja el az ige útját, csak levegőverdesés a prédikáció. S ezt a hallgatók is észreveszik, kivált ha híveim is éppen. Hamis hangon evangelizálni: vakmerőség az Istennel, tiszteletlenség a hívekkel szemben.

Avilai Szent Teréz felveti a kérdést, miért van az, hogy oly kevés ember tér meg a szentbeszéd hatására? A Szent Anya abban találja meg a feleletet, hogy a szónokok igen okosak. Beszédjük nem gyújt, nem égél, mert az igehirdető eszét nem velle el az Isten iránt való nagy szeretet. Vagyis nem lettünk sulti propter Christum...

Legalább minden évben szólnunk kell híveinkhez azokról a hitigazságokról, melyeket necessitate medii vagy necessitate praecepti kell ismerniök.

Minden emberi ész okoskodásnál többet ér a szöszéken egyetlen szentírási szó, mely biztosan az Isten szava.

A szeretetben művészi tökéletességre kell az igehirdetőnek eljutnia, hogy lássa a nép a mi létjogosultságunkat és hallva szavainkat, a szívük megvigasztalódjék.

TIZENEGYEDIK HÉT PUNKTUSD UTÁN

VASÁR NAP

*Tudd, mikép kell forgolódnod
az Isten házában. (I Tim. 3; 15.)*

A szentmisében lép velünk legközvetlenebb érintkezésbe a *mysterium Christi*. Nem egyéb ez, mint Isten irgalmas szeretetének, határtalan jóságának és üdvöztető akaratának nagy műve. A miséző pap áll ennek centrumában. Összekötő vagyok, egyrészt felküldöm a népnek szeretetét, háláját, imádatát és hódolatát Krisztuson keresztül az Atyához, másrészt lehozom Isten áldását, kegyelmét a Krisztussal egyesült hívekre.

A *Confiteor* *profunde inclinans* mondom, a *Deus tu conversus* től kezdve *mediocris inclinatio*-t végzek. Az oltárhoz felérve összeletl kezemmel érintem azt, a felső lapját azonban csak a negyedik ujjammal. A *corporalén* kívül csókolom meg. A *doxológia* alatt szememet a keresztre emelem, fejemet feléje hajtom, állásomat nem változtatom meg. Szóval tudnom kell forgolódní az Isten házában. Szent tisztelettel.

Noldin szerint nincs levékenyséé, melyet Isten többre értékelne, mint a lelkek vezetése. A plébánosnak ez isteni jogon tisztsége és feladata. Súlyos felelősséggel tartozom ezért annak, Aki rám bíztú a nyáját.

HÉTFŐ

*A jámborságban gyakoroljuk
magunkat. (I Tim. 4; 7.)*

XI. Pius pápa minden plébánosnak védőszentjévé nyilvánította az arsi Szent Lekipásztort. Rendkívüli a kegyelem, mellyel működött, óriási hát a hatás is, mit kifejtett. Lépteit még alig havazta be az idő, sokszor úgy érezzük, mintha kortársunk lenne. Élete csodálatosan egyszerű, tanítása hihetetlenül megkapó, példája ellenállhatatlanul vonzó. A jámborságnak együgyű csodája. Nem akar másnak látszani, mint igazi lekipásztornak. Sok baja is volt a sáttánnal! Imádság, böjt, virrasztás és ostorozás volt itt az orvosság. A hit színterében abban áll, ha úgy tudunk beszélni Istennel, mint embertársunkkal. Sohase szakadjunk el az istentől, és akkor lelkünkben tavasz lesz, örök tavasz, szokta mondogatni. Rengeteget szenvedett, még löböt dolgozott. Élmény volt misézni látni, felejthetetlen volt egy prédikációját hallgatni, életre szóló dolog volt nála gyónni. Lázis nyugtalanság hajtotta sokat fáradozni Istenért és a lelkekért. Naponta 300—400 idegen jött Arsba, látni, hallani akarta a jámborság élő csodáját, püspökök, papok, tudósok, nemesek, egyszerű polgárok tolongtak gyónatószeke körül. Mikor XI. Pius pápa haldoklott, kékülő keze, mely évekig irányította Péter hajójának kormányrúdját, most az arsi plébános rózsafüzérét szorongatta...

K E D D

Tetszett Istennek, hogy kinyilatkoztassa bennem Fiát.

(Gal. 1; 16.)

Isten választott ki, hogy pap legyek, és nem én választottam Őt. Papi hivatásom tetszett az Istennek. Isten az Ő egyszülött Fiát mint papot mutatta be az emberiségnek. Örök Főpappá tette. Már a tonzúrába új emberbe, azaz Krisztusba öltözködtem. A löbbi rend csak növelte ezt a kegyelmi halást, elmélyítette. Isten akarata volt, hogy kinyilatkoztassa bennem, a papban Fiát, az örök Főpapot.

A Rituálé int bennünket, hogy a bűnök minőségének megfelelő penitenciát adjunk. Ne csak csupán imádságot adjunk, stereotip módon. Önmegtagadás (mindíg mértékkel), alimizsna, jócselekedet egyéb fajtái igen alkalmasak. Helytelen: hogy tegyen látogatást haragosánál, vagy egész életre szóló penitencia vagy nyilvános, igen szigorú elégtételt róni a bűnbánóra.

Ha egy hétre vagy ennél hosszabb időre akarok eltávozni a plébániáról, a Kódex szerint gondoskodnom kell híveim lelki szükségleteiről. Legfeljebb két hónapig lehetek távol plébániámtól. De ebbe nem foglalható bele az az idő, amelyet a plébániám határán belül, de a plébánia-lakomon kívül töltöttem. A lelkipásztori hivatással lényegesen összefügg a helybenlakás.

SZERDA

Örüljetek, ha Krisztus szenvedéseiben részt vehettek.

(I Pét. 4; 13.)

Ha valakit igazán szerelünk, odaadjuk érte a szívünket is. Ennél többel nem tehetünk. Ha ezt meg tudja tenni a pásztor a nyájért, a legnagyobb szeretete van. Úgy vagyunk mi is a néppel, a híveinkkel, mint az édesanya a gyermekével: még a szerelemnél is nagyobb szeretettel kell szerelnünk őket. Ha nagyon szeretünk, szenvedünk is. Ó, a jó papnak sokat kell akkor örülnie!...

A stóladíj jogi alapon a plébánost illeti. A hitoktatás ellátása általában a plébános kötelessége. A hitoktatási tiszteletdíj szokás és jogi alapon a hitoktatót illeti.

A népájtatosságok, a litániák, szentségi áldással egybeköelve beletartoznak a liturgiába. A nép jobban szereti a litániát, délutáni ájtatosságokat, mint a „hivatalos” liturgiát. A litániának nincs nagy rubrikai költsége, ezért a lekipásztor több szabadsággal hozhatja összhangba a néplélek igényeivel.

Az A. C. nem bürokráciát sürget, nem jegyzőkönyvezet. Apostoli munkál, nagy lendületel, kitartást és ételét kíván. Laikusok kiválasztását és felvonultatását a krisztusi ételtek mellett. Nemcsak buzditás kell ide, a szó foszló ereje, hanem tett, lélek, apostoli tűz.

CSÜTÖRTÖK

*Úgy szeretnék látni, hadd
telnék meg örömmel.*

(II Tim. 1; 4.)

Az Eucharisztia körül éljünk egészen a hitből. Ahogyan Jézus jelen van az Oltáriszentségben, az a kegyelem diadala az anyag felett. Teste itt már halhatatlan, nem szenvedhet többé. A megdicsőülés természetfeletti ragyogása veszi körül eucharisztikus jelenlétét. Szeretnők ezt látni? A hit szemével lehet. A dicsőült lelkek látják ezt Istenben. A hit nyomán megtelik szívünk örömmel!

Az új törvénykönyv az áldoztatási engedélyt a helyi ordináriusnak vagy a plébánosnak adja meg. Gravi de causa azonban a diakonus is áldoztathat, az ordinárius loci, a parochus vagy a házfőnök engedélye alapján.

Ha az Oltáriszentséget publica ex causa ünnepélyesen kiteszik bizonyos időre, akkor ez idő alatt minden énekes és csendes misében commemoratiót kell venni, de Eucharistia, külön konklúzióval. Így határozott a Ritus Kongregáció 1928 jan. 11-én.

A Kódex megtiltja, hogy bárki is magánál tartsa az Eucharisztia-t vagy magával vigye útra. Nem szabad eo ipso ott őrizni Oltáriszentséget, ahol meg van engedve a misézés. Engedély az is, hogy a magánkápolnában szabad áldozni. A plébániai vagy quasi plébániai templomokban kell őrizni az Oltáriszentséget.

P É N T E K

*Jézus mindenkiért megízlelte
a halált. (Zsid. 2; 9.)*

A pap életének parallel kell futnia Krisztus áldozatos életével. A papnak meg kell osztania Krisztus vigasztalan sorsát: szíves odaajánlközésül rútol visszautasítják, természetesnek találják nagy magárahagyatottságát a szentségi jelenlétben, csendes életét tiszteletlenséggel viszonozzák, lelajánlott kegyelmeit nem fogadják. Ebbe a résztvevő megosztásba aztán beleveszik a mi apró-cseprő nehézségekkel küszködő, sokszor nagyon is földízü életünk...

A helyleien vagy észszerűtlen penitenciát a gyónó visszautasíthatja vagy commutálást kérhet. A halálos bűnökért adott súlyos penitencia súlyos bűn terhe alatt kötelez. A penitencia elvégzését nem lehet másra ruházni. Halogatása csak akkor súlyos bűn, ha az elfeledés veszélye fennáll. A szentélelű gyóntató maga is szokott végezni penitenciát gyónói helyett is.

X. Piusnak még káplán korából volt egy ezüst-órája, amely mindig kimentette, ha jótékonykodása miatt pénzzavarba került. Beadta a zálogházba. Mikor Velence patriarchája lett, egy arany-órát kapott híveitől. Nézegeti és megszólal: „Milyen ügyellenség volt bevésetni a címet. Ezt nem vihetem el a zálogba, mint régi órámat.”

SZOMBAT

Hirdesd az igét. (II Tim, 4; 2)

Törekednünk kell, hogy szentbeszédeinket minél jobban áthassa a Szentírás szelleme. A Szentírás megtanítja a papot, miként kell hirdetnie az igét. Még a stílust is megadja: közvetlen, szemléltető, egyszerű és mégis isteni erővel áljárt legyen, mentes külső póztól, túlzott pátosztól és ami ezzel jár, belső ürességtől. A papnak teljes egészében kell eljuttatnia élőszóval Isten szavát az emberekhez. Tanulmányozzuk a Szentírást. Eligazít. A legjobb útmutató.

Ne hirdessünk, kínáljunk sokféle egyetlen prédikációban. Csak egy tárgyra kössük le hallgatóink figyelmét. Ha tíz dolog helyett egyet ajánlunk, remélhetjük, hogy ezt az egyet komolyan veszik.

Nem tudunk a mai ember lelkéhez férközni, ha nem tudjuk, hogy miről tárgyalnak a vezető lapok, folyóiratok, mi zúdul híveinkre a színházban, moziban, mit hallanak zártkörű gyűléseken, mit látnak a plakátokon, miket olvasnak a regényekben és propagandafüzetekben. Ne felejtjük: városban és falun egyaránt a templomi szószék mellett más szószék is áll. A templomi széken beszélve csak akkor győzhelünk, ha tudjuk és feldolgoztuk azt, amit más szószéken megtárgyaltak...

TIZENKETTEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Ami neki kedves, mindig azt
teszem. (Jn. 8; 29.)*

A szentmise által, melynek bemutatói vagyunk, s benne az Eucharisztia létrehozói, mi sokkal jobban bírjuk Krisztust, mint híveink. Krisztus közös kincse minden embernek, aki a kegyelem állapotában van; de a papé úgy, mint Főpap. Hisz a sacerdos beleoltódott a krisztusi papság élettörténetébe, melynek tagja lett, kegyelmi úton, az ordináció alkalmával. Nem vagyok olyan, mint bármely felekezet „lelkésze”. Nem, én második Krisztus vagyok, alter Christus.

Olyan templomban vagy nyilvános kápolnában, amely nincs felszentelve vagy legalább megáldva, istentiszteletet tartani nem szabad. Magánkápolnál csak a rituáléban található házmegáldásban szabad részesíteni. Ércből, lából vagy vasból készült templom nem, de cementből készült templom fölszentelhető. Csak legyen meg bent a 12 kereszt helye és legyen kőből a főajtó párkányzata.

A papnak igazán Isten fiává kell lennie a Lélek által, Jézusban. Minden keresztény életszentségnek ez az útja. A papot Jézus küldte a Lélek erejével az Atya akarata szerint. Életünknek teljesen bele kell épülnie az isteni Háromság csodálatos életébe. Így fog papi lelkiségünk a teljes Szentháromság lényében kedves szent lenni.

HÉTFŐ

Kész vagyok megtartani parancsaidat. (Zsolt. 118; 60.)

A liturgia éppen a szent zsolozsmával teljesíti a szentpáli kifejezés valóságát: Krisztusra nevel. A liturgiában minden Isten dicsőségére van, de Krisztusban és Krisztussal. A liturgia a teljes Szentháromság egyetlen dicsérete Krisztus által: *ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia sunt*. Isten dicsőítése azokkal a szavakkal, amelyekel Ő, az örök Ige kimondott. A liturgiában Isten dicsőítése csakis Krisztussal együtt történhetik.

A direktórium utasításai szerint vagyok köteles végezni a zsolozsmát. Még akkor is, ha valószínű, hogy a direktórium hibás. Ha biztosan tudom, hogy hibás, nem kell követnem utasítását.

A breviáriumot nem értékelni, egyenlő az Isten szavát nem értékelni, azaz Istent magát alábecsülni. Az őskereszténység a Szentírást a tabernákulum mellett egy fülkében őrizte éppúgy, mint az Eucharisziát. Az oltáron jobbra a Szentírás, balra az Eucharisztia, azaz: Krisztus a mi világosságunk és Krisztus a mi láplálékunk. S az őskeresztények inkább a halállal néztek szembe, mintsem hogy kiszolgáltatták volna. A Szentírás kiszolgáltatása szemükben egyenlő volt az Isten kiszolgáltatásával, Júdás árulásának megismellésével.

K E D D

Ha dicsekedni kell, erőtlenségemmel dicsekszem.

(II Kor. 11; 30.)

Néha a hívek is lálják: a pap is ember. Ne féljünk ezt megmutatni olykor nekik. Nem kisebbedünk, sőt nagyobb lesz irántunk a bizalmuk. Nagy terhek hordozói vagyunk, néha roppanunk, erőtlének vagyunk. Mily nagy az Isten, hogy ily gyarló embert választott ki magának. Igen, dicsekszem azzal, hogy mily erőtlen, gyarló és tehetetlen vagyok én — és mily erős, hatalmas és nagy az Isten! ...

Az érvényesen felvett egyházi rend szentségén kívül a gyóntatáshoz szükséges a rendes vagy átruházott joghatóság is, mely isteni vagy természeti jogon alapszik. A plébánosnak, a quasi parochusnak vagy az adminisztrátornak rendes joghatósága van, mely a beiktatással kezdődött, megszűnik pedig, ha elveszti állását, kiközösítés vagy interdictum alá vetették vagy hivatalától felfüggesztették.

Fáradhatatlanul kell dolgoznia a papságnak Isten országa terjesztéséért. Sok az aratás, kevés a munkás. A munka dandárja ránk vár. Ne kíméljük itt időnket, idegünket, még a szívünket sem. Jó fizető Gazdánk van nekünk! Ha ezer lélekre egy lelkipásztor szükséges, akkor Magyarországon nem 5.400, hanem 10.315 pap kellene. 500-as alapon pedig 20.630 ... III igazán lehet dicsekednünk erőtlenségünkkel.

SZERDA

*Erősödjünk, el ne lankadjon
kezünk, meglesz a jutalma munkánk-
nknak. (II Paralip. 15; 7.)*

Nekünk nem elég csak hinnünk az Ő nevében, hanem tennünk is kell, szüntelenül cselekednünk. Nem szabad kezünknek elfáradnia az áldásban, a megbocsátás szent jelének hintésében, még ha betegek és tehetetlenek vagyunk, akkor is, ha kritizálnak és gúnyolnak bennünket, akkor is, mindig és mindenkiel szemben jó papnak kell lennünk. Ha nem tudok ide eljutni, pályát tévesztett vagyok. Fuser, kontár és paccer... Vagy nem hiszem, hogy meglesz a jutalma munkámnak?

Az idő istennek dolgozik, ha a látszat ellene mond is. Alacoque Szent Margit jegyzetei Jézus Szívéről 200 esztendeig porosodtak a fiókban. A Szeplőtelen Fogantatás dogmája 1854-ben érett meg a kihirdetésre. Az assumptio-é 1900 és egy-néhány év után.

Gamáliel, kinek lábánál ült és tanult Pál apostol, már a megtérése előtt védte a keresztény hitet a főtanács előtt. Vértanúságot is szenvedett. Vagy a kereszthordozó Cirenei Simon két fiát Szent Pál a buzgó hívők között emlegeti. Az A. C. apostolai ők mindannyian. Terjesztik Krisztus országát példájukkal, tanításukkal, terjesztik a családban, a működési területükön, mindenütt, hol alkalom és hely kínálkozik. Még ha nincs is egyszerre eredmény. Biztassuk ezeket a névtelen apostolokat, hogy erősödjenek, ne lankadjanak, meglesz a jutalmuk.

CSÜTÖRTÖK

Nem lehetünk részesei az Úr asztalának és az ördögök asztalának. (I Kor. 10; 21.)

Krisztus bámulatos szeretete leszi számunkra gyógyóvá, de egyszersmind roppant egyszerűvé és érthetővé az eucharisztikus testamentumot. Csak a hit jut el idáig, hogy ezzel a hittel aztán nevétségessé tegye a mi Urunk az emberek sok erőlködő ágaskodását és okoskodását, amellyel tudományos lajtorján szeretnének feljutni a természetfelettiekhez. Az emberi kicsinyhitűség és hitetlenség egyszer már megrendezte az Úr földi tragédiáját, megdicsőülten már többé nem győzheti le!

Rendszerint egy templomban csak egy szentségházban őrizhető az Eucharisztia. Okolt esetben azonban van kivétel. De soha nem szabad egyazon templomban egyszerre két oltáron kitenni a Szentséget.

Milyen féltő gondossággal őrizték nálunk a Szentkoronát és a koronázási kincseket. Naponként megvizsgálták a zárát, a pecsétet, állandóan őrizték erre hivatott örök, választott koronaörök voltak. Milyen hallatlan kincs van a lelkipásztor kezére bízva a tabernákulumban. Hivatott, Istentől választott őrei vagyunk, naponta meg kell vizsgálnunk. Egy templombetörési tárgyalás után a bíró így szólt a jelenlévő paphoz: Elejét lehetne venni a templombetöréseknek úgy, hogy a plébánost kötelezni kellene, hogy a tabernákulumban őrizze a takarékpénztári könyvét...

P É N T E K

Szövetséget kötöttem a szemmemmel. (Jób 31; 1.)

A szem a lélek tükre. Milyen legyen a pap szeme? A tisztaság szelíd ragyogású tükre. Békét, boldogságot, életkedvet, lelkesedést, hivatásszeretetet hirdessen a szemünk. Ha az Istenbe kapcsolódva élünk, ezt a kegyelmes, boldog életet sugározzuk is a környezetünkre. Fékezzük a szemünket; a liturgia „lesütött szemet” kíván a Dominus vobiscumkor; legyelmezzük szemünkkel esküvőkor éppúgy, mint temetéskor, prédikációkor éppúgy, mint gyóntatáskor, vagy utcai sétánk alkalmával. Kössünk szövetséget szemünkkel és sok kellemetlenségtől megszabadulunk.

A Sacrum Officium döntése szerint a bűntárs (complex) fogalma megvalósul nemcsak tett, érintés, beszéd által, hanem akkor is, ha a tekintetükkel, csak a szemükkel vélkezlek közösen.

Szem kell ahhoz, hogy észrevegyük a pókhálót az Isten házában, a port az oltáron, a csipkerojlot az albán, a kócot a cingulumon, az aranyozás kopoltságát a kelyhen vagy a pecsétet a reverendákon.

A szentmisében a Pater noster elmondása alatt szememet a Szentségre függesztem, szintúgy a Domine Jesu Christe, qui... kezdetű békeima és a Domine Jesu Christe Fili és a Perceptio... kezdetű, áldozás előtti imák elmondása idején.

SZOMBAT

Mi hirdetjük a Krisztust, invitünk minden embert s tanítunk mindenkit. (Kolossz. 1; 28.)

Ne erőlködjünk, hogy újszerűséggel lepjük meg híveinket a szószékről. Gyötrődés lesz így számunkra a szombat, gondolataink végső rendezésének ideje. Kereszt lesz az igehirdetés, robot a ráfordított idő, pedig a pásztnak és nyájnak egyaránt ünnepi élménynek, béke és öröm forrásának kellene lennie. Csak a legegyszerűbb katolikus igazságot hirdessük, az átjárja a szíveket, gyönyörködteti az elmét, megédesíti a lelket. Úgy prédikáljunk, hogy a közölt igazság: paleat, pla-ceat, moveat.

Igen unalmassá teszi a szószéket és lapossá, sőt üressé az igehirdelést az örökös moralizálás. Ez a legsablonosabb és legegyszerűbb módszer is egyúttal. Miért nem beszélünk többször és sokat a Szentlélek kegyelmi működéséről? Mert nehéz. Beszéljünk Jézus szavaival!

A pasztorációban túl kell lennünk azon az iskolán, amely a bűnösök megtérésének eszközeként a szószékről való legorombítást ismerte. Helyénvaló a szavunk felemelése, a büntető szankció kilátásba helyezése, de legelső a szeretet követelménye. A jó pásztor itt is örökszép példaképünk.

TIZENHARMADIK HÉT PUNKOSD UTÁN

VASÁRNAP

Tartsunk ki ugyanazon szabály mellett. (Filipp. 3: 16.)

A szentmise adja a legnagyobb kincset az embereknek: az Eucharisziát. Minden egyesületi munkái, elfoglaltságnál előbbrevaló nekünk az oltár szolgálata. Itt és ebben kell elégnünk. Ha a pap nem dőbben rá a sacrum nagy misztériumára, hogyan fogja azt a híveknek megmagyarázni?

A Glória elmondásakor a kezét a váll magasságáig emelem, a mellközépnél összeteszem, és a Deo szónál fejet hajtok. A Dominus vobiscumot le-sütött szemmel, kiterjesztett kézzel mondom és nem támaszkodom az oltárasztalhoz. A collectában, ha előfordul Jézus neve, mélyen hajlok a kereszt felé, ha Mária neve vagy azon szentek neve, akikről szól aznap a mise vagy róluk megemlékezés van, a könyv felé hajtok fejet. A conclusióban Jézus nevére szintén a kereszt felé mélyen hajlok.

Nagy teológusok: Ballerini, Suarez szerint a Missékönyv, Breviárium, Rituale ö s s z e s rubrikái parancsoló természetűek. Kö t e l e z h e t n e k sub gravi, de kevésbé fontos dologban sub levi. Általában elvünk legyen: kitartani a szabály mellett.

Plébániánkat, híveinket, magunkat újra és újra ajánljuk fel a Szeplőtelen Szívnek. Istennek tetsző, a híveknek kedves, magunknak igen hasznos dolgot cselekszünk.

HÉTFŐ

*Isten utai szép utak és vége
békeességes. (Péld. 3; 17.)*

Nem is kell mély szimbolum annak megértéséhez, hogy a liturgia zsolozsmát imádkozó Krisztus. A liturgia istentiszteleti cselekmény, amelyet valaki az Egyház megbízásából végez. A zsolozsma célja az, ami az Egyház hivatalos imádságának célja: Isten dicsérése és magasztalása annak példájával egyesülve, Aki a legméltóbb dicséretet nyújtotta földönjártában Istennek. Ezt lejezi ki magvasan az imaszöveg: Uram, azzal az isteni szándékkal egyesülve, amellyel Te ilt a földön Istennek hódoltál, ajánlom fel Neked ezeket az imaórákat. Tehát per Christum, cum Christo et in Christo — ad Deum.

A Szertartások Bizottsága arra a kérdésre, hogy szabad-e már délután 2 órakor megkezdeni a másnapi matutinumot, így felelt: Consulantur probati auctores. Újabban határozottan megengedte. A Pro Missionibus tagjai már déli 12 órakor megkezdhetik. Természetesen nem karban!

A breviárium kellő értékelésének hiánya a nemismerésből származik. Sok pap egész élete folyamán nem ismerte igazán a zsolozsma lelkét, tehát nem is értékelhette megfelelőképpen. Tragikus oka a szükséges önképzés hiánya.

K E D D

Élsz, de halott vagy!

(Jel. 3; 1.)

Élőhalott az a pap, aki megadta magát a bűnnek. Elfogadta az öszlönök lázadását, lerombolta a papi öntudatot, nem vállalja, amit ígért a papszenteléskor. Ezek a papok miséznek, szentségeket szolgálnak, prédikálnak, élnek, de halottak. Roncsok. Nem tudnak összekötők lenni Isten és a nép között. Nem járja őket át a kegyelem tisztító vihara. Élet, diadalmas, erős, öntudatos, tiszta, hitből élő élet kell nekünk!

A plébános rendes joghatósággal rendelkezik, amely másra át nem ruházható. A plébános híveit bárhol érvényesen gyóntathatja, a káplán nem. A plébános nem adhat gyóntalási engedélyt. Az Egyház pótolhatja a joghatóságot, de az egyházi rendet soha.

Az a plébános, aki plébániájától jogtalanul távol van, ha teljesíti is javadalmával járó összes kötelezettségeit, elveszti beneficiumának minden jövedelmét.

Sokra kell bicsülnie a lelkipásztornak a szentelményeket és az áldásokat is. Ne féljünk „babonától”, ha népünk szenteltvízzel hinti meg nemcsak magát, de néha állatait is. Csak nézzük meg a Rituále indexét, mily sokszor és milyen különféle eseteknél használja Szent Egyházunk a szenteltvizet. Neveljük a népet, de magunkat is.

SZERDA

A lelket ki ne oltsuk.

(I Tessz. 5; 19.)

A szociális gondolatnak mindig voltak és lesznek harcosai, de Isten ígését helyettünk soha senki sem fogja hirdetni. A gazdasági vagy társadalmi rendszerek is folyton változnak, de Krisztus igazsága örökre megmarad. Ezért mindig és mindennütt papok legyünk, hangadói lehetünk társadalommentő elveknek és propagálói reformoknak, de örök elvünk legyen: *Fiat gloria Deo, salus animabus et — pereat mundus totus!*

Az Egyháznak joga van a bűnök fenntartására, a joghatóság korlátozására. Egyrészt egyházkormányzati, másrészt medicinális szempontból. Egyetlen bűn van a pápának fenntartva: a falsa delatio. A plébános joghatóságát korlátozza a püspöki reservatio is. A fenntartás nem tudása nem ment fel senkit. Minden gyóntató feloldozhatja a fenntartott bűnök alól a betegeket, a jegyeseket, továbbá, akiknél a sigillum lörésének veszélye fennáll a felhatalmazás kérésével. Húsvéti időben a plébános is feloldozhat a fenntartott bűnök alól, de ezt mondja meg a gyónónak is.

Az egyházközségben eredményes A. C. mozgalom el sem képzelhető egy 10—20 tagú, katolikus ügyekben járatos, lelkes csoport nélkül. Ez sordorja a népet, kelti a hangulatot, nélkülük a lelkipásztor magára hagyatott. Szervezés kell ide, aztán kiművelés, kiképzés, mely alkalmassá teszi a csoportot a feladatra. Hol vannak ezek az embe-

rek? Ott ülnek az egyházközségi képviselőtestületben, a tanácsban, a szakosztályok élén. Vegyük észre őket, aztán kapcsoljuk be, foglalkoztassuk őket.

CSÜTÖRTÖK

Hitünk nyugodjék Istennek erején. (I Kor. 2; 5.)

Amennyire isteni dolog Jézus intézkedése istenségéről az Eucharishtiában, amennyire emberi gondolat az ittmaradásnak óhajta, annyira nem emberi annak keresztyülvitele. A találékonyságnak minő csodás belesimulása a legelemibb táplálékba: a kenyérbe, a szerelelnak mily megsemmisítő felolvadása a szeretett lény testi és lelki életébe. Hit kell ide, mely az Isten erején nyugszik.

Annál az oltárnál, ahol a Szentség ki van téve, azon idő alatt igazában nem lenne szabad áldoztatni, sem misézni. A kitétel idejében nem lenne szabad perselyezni sem. Tehát semmi ne vonja el a hívek figyelmét a Szentségtől.

Az Eucharisztia kultuszát nem lehet elválasztani a Jézus Szíve-tisztelettől, mert igen könnyen janzénista vizekre tévedünk. A Szentséges Szív a számkra az Eucharishtiában dobog.

Híveim lelki életének és buzgóságának fokmérője az áldozók száma. Jegyezzük mindig, hogy mikor és hány partikulát konsekráltunk. Akár a sekrestyében egy táblán, krétával, akár a plébánián, íróasztalunkon egy kis papírlapon. Így nyilvántarthatjuk azt is, hogy a rubrikák szerinti időben történt-e a Sanctissimum megújítása.

P É N T E K

*Hálát adok annak, Aki erőt
adott nekem. (I Tim. 1; 12.)*

Ha szenvedéseken épül fel az emberiség minden nagysága, ha a szenvedés Jézus életének koronája, elhihetjük, hogy a pap felemelkedésének is itt a fundamentuma. A szentek, a lelki élet nagy mesterei, az igazi hősök valósággal hajszolták a szenvedést. Remegtek érte, mint a legnagyobb kiűntetésért. Napjainkban, nekünk nem kell így hajszolni ezt a dicsőséget. Mi papok sok joggal elmondhatjuk a Próféta szavait: „És ha kérdezni fogják: micsoda sebek ill ezek...? Ezekkel sebesítettem meg azok házában, akik szeretlek engem.” (Zach. 13; 6.) De adjunk hálát ugyanakkor annak, Aki erőt is ad nekünk!

A censura fenyték, mely mindig gyógyító jellegű. Vagy ab homine van vagy ab iure. Három neme van: kiközösítés, fellüggesztés és interdictum. A censurától absolutio van és nem dispensatio. A világi embernél az egyházi fenyték nem tudása felmentő körülmény, a papnál ignorantia affectata, crassa vagy supina.

A latárjárás hősi áldozata a domonkosrendi Pál atya. Bánffy Buzád volt a világban, mérhetetlen kincs és vagyon ura. A pesti rendházban él, mikor jönnek a latárok. A hívek félve odamenekülnek, megietik az udvar, a kert, főként a templom. A rendlársak elmenekülnek, Pál atya engedéllyel ott marad, vigasztal, bátorít. Az oltár előtt szúrja át szívével a betóduló horda, agyveleje pedig az oltár

lépcsőre folyik. Jó harcot harcolt, erőt kapott attól,
Aki a legnagyobb kitüntetést szánta hű papjának.

SZOMBAT

*Bátorítsuk a lelénkszívűeket,
gyámolítsuk a gyengéket.*

(I Tessz. 5; 14.)

Végzetes hiba lenne azt hinnünk, hogy a hitigazságok csak a teológusoknak valók, a népnek valami más kell. Nem kell Istenről, Krisztusról, Egyházzról, a tízparancsolatról, Hiszekegyről és a szentségekről kell nekik beszélnünk és feltárni előttük ezeknek a gyakorlati étellel való eleven kapcsolatát. Nézzük csak meg a kiskatekizmust. Ide kapcsolódjunk, ehhez kössük mondanivalónkat, népünk a katekizmus vonalán tud tovább gondolkozni.

Röviden beszélni jóval nehezebb, mint hosszan.

Soha nem lehet sok beszédeinkben a Szentírásból. Írásban jelezhetjük, hogy az idézet az Írásból való, de szószéken ezt nem tehetjük. Azért, ha idézünk a Bibliából a prédikációban, tegyük mindig hozzá: ezt mondja a Szentírás, mely az Isten szava. Ne csak prédikáljunk a Bibliából, de prédikáljuk magát a Bibliát is!

1941 október 8-án a püspöki konferencia elhatározta, hogy az igehirdetésre kötelezett papokat buzdítja a depositum fidei tervszerű feldolgozására és a Szentírásnak a vasár- és ünnepnap-i perikópákon kívül eső szép részeinek felhasználását is ajánlja.

TIZENNEGYEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Akik szolgálatukat jól végzik, nagy bizodalmat szereznek maguknak. (I Tim. 3; 13.)

A híveknek nemcsak joguk, de kötelességük is aktíve bekapcsolódni a szentmisebe. De ha a szentmise alatt rosariumot imádkoznak vagy ha keresztlúti ájtatosságot végeznek, a célt nem érik el. A liturgikus imádságok révén kapcsolódnak legmegfelelőbbben a sacrumba. XI. Pius a „Divini cultus sanctitatem” apostoli rendeletében ezt igen világosan kifejti.

A szentleckét olvasva vagy kezemmel fogom az oltáron levő missálét, ekkor hüvelykujjammal érintem a belső lapot, vagy kinyitott tenyeremmel ráleszem a könyv jobb, illetve bal lapjának a szélére. Neveljük ministránsainkat úgy, hogy a lecke végeztével nem tekintünk hátra, hanem balkezünket kissé felemeljük.

Isteni lélelemmel átitatott lelkiismeretesség vezesse Krisztus papját a rubrikák megtartásában, szolgálatunk jól végzésében. Aki a legkisebb megtartásában hű, nagyban is hű. Bizodalmat így szerezhetünk magunknak. A hívek szeme éber és az oltárnál végzett cselekedetünk legkisebb része is ront vagy felemel.

Nő az oltárnál nem szolgálhat, férfi ministráns hiányában bizonyos lávolságból felelhet. Általános elv: ministráns hiányában nem szabad misézni. De ha a pap mindent elkövet, hogy ministert szerezzen és nem tud, ugyanakkor észszerű oka van a misézésre, valószínű teológiai vélemény, hogy még bocsánatos bűnt sem követ el a sacrum ilyen módon való elvégzésével.

HÉTFŐ

Boldogok, kik az Úr törvényében járnak. (Zsolt. 118; 1.)

Ha zsolozsmázom, Krisztussal imádkozom, Krisztussal hódolok az Atyának, Krisztusba lemelkezve semmisülök meg, Krisztus isteni szándékával egyesülök. A zsolozsmát imádkozó Krisztus bontakozik ki bennem és válik eleven valósággá. Tehát nem azért mondom a zsolozsmát, hogy megszentelődjem, helyesebben nem ez az elsődleges célja az imádkozó Krisztus lemásolásának, hanem hogy — megszentelődésemben is — Isten dicsősége érvényesüljön. Amint hogy ez volt Krisztus földi életének célja, azért van az egész teremtet világ, ezért a mennyország.

A Kódex szerinti karimára való kötelezettség megszűnik, ha a kolostorban, zárdában négynél kevesebb kórusköteles szerzetes tartózkodik. De ha kellő vagy három kórusköteles rendtag mégis

elvégzi a közös zsolozsmát, dicséretel érdemel és eleget is lesz a törvénynek.

A breviárium — „robot”. Igen kellemetlen mellékíze van itt a robot szónak. Parancsszóra, kényszeredve, nekibúsulva, fáradt gőzzel napszámba végezni valamit. Szemre dolgozó rossz szolgák, fizetett béresek munkája ez. De szomorú! Sokan zsolozsmázunk. Egyik így, a másik úgy... Ne ítéljünk, csak igyekezzünk kiküszöbölni a robotszerű felfogást és közölnünk e szó és annak kellemetlen tartalma nec nominetur.

K E D D

*Valósággal elárasztott a mi
Urunk kegyelme. (1 Tim. 1; 14.)*

A szentelési praelációban azt mondották nekünk: amit olvasunk, higgyük, amit hiszünk, azt tanítsuk és amit tanítunk, azt kövessük. Szóval az Evangéliumot. Hisz azt olvassuk, hát higgyük is, tanítsuk és kövessük is. Isten barátai, Jézus bizalmasai lettünk. Világosságul tételetem a tartóra, só lellem, hogy a népet, a nyáját a romlástól óvjam, kovásszá váltam, hogy erjesszek, az erény illatával eltöltssem Krisztus Egyházát. Igazán valósággal elárasztott az Isten kegyelme!...

A fenyíték egyik neme: a kiközösítés, mely a szentségek felvételét akadályozza. A felfüggesz-

lés nem. Az utóbbi cenzúrával sujtolt hívő a bűnei alól feloldozható. Ha gyónásban oldozunk fel valakit a fenyíték alól, elégséges a rendes feloldozási szöveget elmondanunk. A Kódex a fenyíték alól való feloldozást megkönnyítette. Ha a gyónó botrány, lelki kár miatt nem várhatja meg, míg a gyóntató felhatalmazást nyer, közvetlenül feloldozható, utólagos recursus kötelezettsége mellett. Kivétel csak az absolutio complicitis, ahol a recursus soha nem maradhat el.

A szeretet hőisévé kell válnia Krisztus papjának. Szent fölényrel tekintsünk sikereinkre és sikertelenségünkre egyaránt. Isten és lelkek jelentsenek előttük mindent. Erőt a küzdelemhez Jézus ad. Élet legyen az apostoli buzgóság számunkra és ne szó és hang. Ne süllyedjünk bele az átlagemberek eláposodott életsíkjába. Isten terveinek végrehajtásában ne passzív, hanem aktív szerepet vállaljunk. Szerelmesei legyünk a nyájnak, hogy az Jézus népe maradjon.

SZERDA

Isten megőrizet kinek-kinek.
(Róm. 2; 6.)

A rosszakaratú elferdítése szavainknak, jószándékú tetteinknek, egyike a legsúlyosabb szenvedéseknek, amelyeket híveink okoznak a papi szívnek. A leglisztább szándékkal elgondolt terveinket, gondolatainkat hányszor leöntik a maró megjegy-

zés lúgjával. Krisztus papja ne gondoljon megtorlásra, bosszúra, hisz nekünk tudnunk kell, hogy Isten úgysis megfizet kinek-kinek...

A Szentszéknek legkülönösebben fenntartott ki-
közösítés azt sujtja, 1. aki az Oltáriszentséget el-
dobja, gonosz célra használja vagy magánál tart-
ja, 2. aki a pápát tettleg bántalmazza, 3. aki a gyó-
nási pecsétet közvetlenül megsérti, 4. az absolutio
complicis bűnét.

Meg kell magyaráznunk híveinknek, hogy az Egy-
ház nem a papok dolga. Nekik is éppúgy kötele-
ségük közreműködniök Krisztus országának, ügyé-
nek a diadalravilelén, mint nekünk. Keltsünk ben-
nük érdeklődést az Egyház ügyei, gondjai iránt.
Tegyék magukévá azokat. Cselekedjenek. Ez az
igazi katolikus cselekvés, actio catholica. A veszé-
lyekkel egyedül megbirkózni a papság nem tud,
a feladatokat egymagában megoldani képtelen.
Köztudattá kell emelni a mindig aktuális célkitű-
zést: Világiak Krisztus országáért! Minden lépé-
sükért, mit ezért a szép célért tesznek, Isten meg-
fizet nekik. Éppen ezért fizet leginkább!

CSUTÖRTÖK

Az igaz pedig a hitből él.
(Róm. 1; 17.)

Az Eucharisztia leglényegéről nem tud többet mondani a római pápa, mint az elsődöző gyermek. Jézus annyira melegen és bensőségesen érezte emberi sorsunkat, tudott vigasztalni bennünket annyi kedvességgel és jósággal, sírt felettünk, de rendelkezni és intézkedni is tudott önmagáról testamentumában megfellebbezhetetlenül és ellentmondást nem tűrően. Valahogyan ezt mondja nekünk az Eucharisztikus Krisztus: Én nem vagyok a ti emberi elgondolások szerint ú. n. „logikus” Isten. Mérhetetlenül messze áll tőlem a ti filozófiaiok. Igazak legyetek, mert akkor a hitből éltek. S ez legyen elég nektek.

Nem kell venni commemorációt az Eucharisziáról szentségkitételkor, ha identitás mysterii van. Tehát az Üdvözítő ünnepein, ha a mise Jézus szenvedéséről, a Szent Keresztről, Jézus Szívéről vagy szentséges Véről szól.

A papnak hitből élő hívőket kell nevelnie, akik érzik, hogy mi az Eucharisztia számunkra. Erő a gyengeségben, fény a sötétségben, kenyér az éhségben. Jó népünk papjától várja a serkentő példát. Gyakran visitálok, az oltárt magam tisztítom, porlól mentesítem, az öröklámpát igazítom, a szentségház bejáratát gyakran megvizsgálom. Mindez mutatja, hogy mennyire szívügyem az eucharisztikus Jézus szentségi jelenléte híveim között.

PÉNTEK

*A vakoknak vezetője, az ok-
talanok oktatója, a kisdedek
nevelője vagyok.*

(Róm. 2; 19--20)

Isten után én, a pap vagyok népem mindene. Csak nagy szenvedés árán lehetséges ez. S jó nekünk ez! Borzasztó volna talán a sorsunk, ha minden símán, zökkenés nélkül menne. Mi nem pózból akarunk szenvedni, mint Dosztojevszkij alakjai, nem külsőségből keressük a megaláztatás okát, mint Tolsztoj, hanem azért, hogy isteni rendelkezésből legyünk vezetője a vakoknak, oktatója az oktalanoknak és nevelője a kisdedeknek.

A Szentszéknek különös módon fenntartott kiközösítés alá esnek az aposztaták, eretnekek és szakadárok; ilyen természetű könyvek kiadói, védői, olvasói, terjesztői és megőrzői; aki pappá nem szentelve misézik vagy szentséget szolgáltat ki; aki a pápa ellen az egyetemes zsinathoz fellebbez; aki pápai rendeletek kihirdetését akadályozza vagy azokat hamisítja; aki az Egyház szabadsága és jogai ellen intézkedéseket ad; aki főpásztora vagy az egyházi joghatóság gyakorlása ellen világi bírósághoz fordul; aki bíbornokokat, szentszéki követeket vagy felszentelt püspököket tetteleg bántalmaz; aki egyházi javakat és jogokat bitorol és végül a crimen solli citationis hamis vádjának esete.

Az elsőpénteki ájtatosság lényege: **e n g e s z t e l é s**. A szentáldozásnak is ilyen jellege legyen, főként az Eucharisztia ellen elkövetett bűnökért. Lítánia, felajánló és egyéb buzgó kiengesztelő imádság nem tarlozik a lényeghez, mert az maga a szentáldozás. Sok hívő csak a nagyígéret miatt végzi az elsőpéntek sorozatát. Pedig nem ez a lényeg!

S Z O M B A T

*Megvan bennem a készség,
hogy hirdessem az Evangéliu-
mot. (Róm. 1; 15.)*

A mi legnagyobb erőnk az igehirdetésben a Szentlélek ereje. Ez az erő ihleti emberi készségünket, mely kell hogy meglegyen bennünk. A madárnak is kell fa, amelyre száll. Ne tévedjünk: mi természetfölötti világot akarunk hirdetni, nem hirdelhetjük ezt **c s a k** természetes, pusztán emberi eszközökkel. Kegyelmes legyen az igehirdető szónok, és ellenállhatatlan lesz a szavának ereje a lelkek világában.

A Kiskalekizmust időnkint jó átnéznünk, már csak olyan szempontból is, hogy nem maradt-e ki valamely téma prédikációnkból hosszabb időn át? Egy tárgy sok papnál kimarad, és ez: a **p o k o l**. Pedig erről is beszélnünk kell **n é h a**. Dogmatikai világossággal és népies ügyességgel, mely nem

védi a naív ábrázolásokat és gyerekes elképzeléseket. Inkább csak érintenem kell, utalni rá, gyakran figyelmeztetni erre a valóságra a hívekkel. Ha külön beszédet mondunk a pokolról, cél legyen ne az ijesztgetés, hanem Isten minél alaposabb megismerése!

Egy évben legalább egyszer beszéljen a plébános a papok szombatjáról. Nem merőben egyéni akció ez. XI. Pius pápa különös szeretettel és dícséréssel áldotta meg ezt az üdvös kezdeményezést. A téma ez lehet: Nem vagytok megelégedve a papokkal? Szidjátok, gyalázzátok őket? Nem sokra mentek ezzel a kereszlény hívőhöz nem illő, egyenesen vétkez eljárással. Inkább imádkozzatok értünk! Ajánljatok fel minél több szentáldozást, szentmisehallgatást, önmegtagadást, szentséglátogatást, éppen első szombaton, azért, hogy legyenek szent papok, és akkor lesznek szent hívek is.

TIZENÖTODIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Jézus Krisztus által nyílt meg
nekünk az út a kegyelemhez.
(Róm. 5; 1—2.)*

A szentmisében az offertóriumot és a konszekrációt nagyon tudatosítsuk a résztvevő híveink lelkében. Ők is áldozatbemutatók és föláldozottak Krisztussal együtt. A régi keresztények maguk vitték az áldozati anyagot, — az ő kenyerek és boruk változott át Krisztus testévé. Az őskeresztény offertórium emléke a perselyezés. Az adomány minket helyettesít. A szimbólum jelentése: átadjuk magunkat Krisztussal együtt a mennyei Atyának.

A graduale után az oltár közepre menve (összetett kezemet nem teszem az oltárra), szememet a keresztre emelem, majd mélyen meghajolva imádkozom halkán: Munda cor meum és a Jube Domine... Az Evangélium után fölemelem a misekönyvet és én is kissé feléje hajlok, megcsókolom a szöveg elejét. A Credo éneklésekor a váll magasságáig emelem kiterjesztett kezemet. Háromszor van főhajtás: a) Deum, b) Jesum Christum, c) simul adoratur szavaknál.

Sok hívő számára a szentmise: imaalkalom. Annak a papi buzgóság hanyatlásának köszönhető ez, amely a híveket a szentmise ideje alatt magára hagyta és az áldozati jellegét és lényegét elhomá-

lyosulni engedte. Nem helyeselhető akár csendes misén is, hogy a jelenlevő hívek hangosan imádkozzák a rózsafüzért. Imádkozzák a misét. Ez az Egyház kifejezett óhaja. Megvalósítása elsősorban rajtunk múlik.

Borromei Szent Károly minden szentmiséje előtt gyónt.

HÉTFŐ

*Zengeni fogok a fölséges Úr
nevének. (Zsolt. 7; 18.)*

A liturgikus imádságban erő és komolyság jelentkezik, melyet bátran nevezhetünk zsolozsmás vonásnak. Mint okozatot magyarázhatjuk ezt a szent erőteljességet a rég letűnt korok történetével, az őszöveltség lelkével, népszellemmel, de nem elégségesen. Egészen maradéktalanul csakis magával a Szerzővel, Istennel magyarázhatjuk meg. Istenhez csakis ez a szent komolyság és erő illik.

A keleti egyházban a matutinum, laudes és az első óra — a reggeli istentisztelet. A harmadik óra a szentmisével és utána a hatodik óra — a nappali istentisztelet. A kilencedik óra, vespers és completórium alkotja az estéli istentiszteletet.

Sok zsoltárvers egymagában, külön napi elmélkedési tárgya lehet Krisztus papjának. Sőt egész életreszóló programmá válhat számunkra. Életjelige. Címerekben olvasható célkitűzés. Pl. Avilai

Szent Teréz családjának jelmondata: Misericordias Domini in aeternum cantabo. (88. zsoltár.) A papi élet sok-sok nehézsége közepelte mily gyönyörűen foglalja egybe Istenbe vetett reményünk egész teljességét a 26. zsoltár egyetlen verse: Si exurgat adversum me proelium, in hoc ego sperabo.

K E D D

Krisztus Urunk által kapunk apostoli tisztséget.

(Róm. 1; 4—5.)

Vannak hívők, akik makacsul ragaszkodnak ahhoz, hogy szenvedést okozzanak Krisztus papjának. Talán tudják, hogy éppen azok a könnyek, amelyekel sorsuk felett sírunk, landíj a Szentséges Szív iskolájába, ahová a pappászenleléskor beiratkozunk. Itt kapjuk a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmes szeretete által az apostoli tisztséget, amelynek anyajegye: a szenvedő szeretet.

Az új törvénykönyv a Szentszéknek egyszerűen fenntartott kiközösítéseket 10 canon-ban sorolja fel, melyet mi 14 pontra szétbontva foglalhatunk egybe az egyházi fenyítékről szóló tudnivalók között. Idetartozik többek között a bűcsúval való üzérkedés, a simónia, az apáca klauzúrát megsértő felnőttek, a párbajozás összes körülményeivel...

Kánoni kiváltsággal rendelkezik minden tonsurát

felvett egyházi személy, ha csak nincsen lellokoz-
va.

Krisztus papjának környezetében az élet legyen csupa öröm. Figyelmességünkben mindenkire legyen gondunk. Az önteltség és hiúság egyszerűen hiányozzék belőlünk. Akik „nem bírnak” bennünket, azokhoz legyünk a legkedvesebbek. Soha senkit ne bántunk. Határtalanul kedvesek legyünk mindazokhoz, akikkel az élet összehoz bennünket. Arcunk sugározza a lelki kiegyensúlyozottságot és imponáló lelki fölényt. Modorunk megnyerően finom legyen, minden kihívó és zsarnoki vonás távol legyen attól, akinek a szeretet szíves Istene adta az apostoli küldetést, hogy világítson és melegítsen.

SZERDA

Vételáron vételtünk meg.

(I Kor. 7; 23.)

Mindíg hívjuk fel a hívek figyelmét már vasárnapon, hogy a héten elsőpéntek lesz. És mindig tegyünk hozzá valamit: Jertek engesztelni a sokat és sokszor sértett szentséges Szívet. Vagy egy-két percel szenteljünk itt az engesztelés végleteként fontos valóságának. De nekünk papoknak is kell engesztelnünk! Még csak nekünk! Csak a kedves lelkek tudnak engesztelni, kedvessé Isten előtt pedig a szentség teszi a lelket! A pap engesztelő lelkének meg kell éreznie, mit akar tőle az Isten. Nem nagy dolgot. De akármit teszünk is,

nagy szeretettel és Isten jósága iránti mérheletlenül alázatos odaadással tegyük.

Más a városi és más a falusi lelkipásztorkodásnak útja és módja. A falu nem kisebbitett város. A falusi lelkipásztornak teljesen bele kell illeszkednie a föld népének világába, az evangéliumi örök igazságokat a falusi gondolkodásnak fényével kell kigyujtania. Jámbor szokásaikhoz, házi ájlatosságaikhoz csak nagyon óvatosan nyúljon és csak azzal a céllal, hogy lassan, észrevétlenül a nem egészen jó helyébe jobbat adjon. A falu nagyon kritikus. Ne higgyük, hogy akármilyen jó neki. Templomára, istentiszteletének pompájára, a szertartások fényére sokszor kényesebb, mint a városi nép. Papját, ha az olyan, mint lenni kell, igen sokra értékeli: a mi papunk! Lelkülete meleg, hűsége kitartó, ragaszkodásáról legendákat lehet írni. Az érdekli, ami konkrét, foghaló, szemléletes. Az újírtás iránt bizalmatlan, nem bíz a szervezkedésben. Hidegen számító. Nos, a lelkipásztor, ha prudens, mindezt figyelembe veszi és alkalmazkodik hozzá.

CSÜTÖRTÖK

Isten igaz, legyen bár minden ember hazug. (Róm. 3; 4.)

Jézus istenemberi Szívének is megvannak a maga gondolatai, érzelmei és ezek teljesen elütnek a mi merőben földi, emberi gondolatainktól, mert Ő az abszolút igazság, jóság és végtelen szeretet Istene. Szeretetből maradt köztünk, az előre

lálott sok rút hálátlanság és hideg közömbösség ellenére is. A sok Júdás-utód ellenére is. A sok papi közöny és bántóan lagymatag viselkedés ellenére is. Ő szeretet csodája, ő csodás szeretet!...

A szentségkitételnél az incenzálás történhetik a trónra való feltétel előtt is. A Panem de coelo vers éneklése előtt a Dominus vobiscum elmarad.

A budapesti eucharisztikus kongresszuson történt: Harminc éven át katonás pontossággal volt a palota portása mindig a helyén a portásfülkében. Az éjtszakai szentségimádásra ő is elment, miután szabadságot kért és kapott. Hazatérve feleségének azt mondotta, hogy soha ilyen boldog még nem volt, mint ott a Hősök-terén. Meggyónt, magához vette az Oltáriszentséget és résztvett az éjjeli adoráción. Reggel le sem feküdt, ment régi, szokott helyére a portásfülkébe. Felesége viszi neki a reggelit... és holtan találja a fülkében...

P É N T E K

*Az Istennek nevét miattatok
káromolják. (Róm. 2; 24.)*

A lelki életet ismerők szerint a regimen animarumban Krisztus papjának az irányítást az okosság adja és az erőt a szeretet. Jaj, ha tapintatlanságunkkal és ügyetlenségünkkel bizonytalanságot és tétova ürességet idézünk elő és szeretetlenségünkkel gyöngékké és erőtlenné válunk! Így teljesedhetik rajtunk az apostol rettentő komoly

figyelmeztetése, hogy az Istennek nevét miatlunk káromolják azok, akiknek nem tudunk irányítást adni és erőt nyújtani.

A püspöknek fenntartott kiközösítéssel sújtja a Kódex azt, aki nemkatolikus lelkész előtt köt házasságot és tudva a gyermekeit ilyen lelkésszel keresztelteti meg s nemkatolikus vallásban neveli őket, vagy ilyen szándékkal lépett már házasságra is; aki 7 hónapnál fiatalabb tényleges magzatelhajtásban részvesz; vagy ereklýéket hamisít, tudva ailyent árusít és tiszteleire kitesz, aki tettleg bánt püspöki renden alul levő egyházi férfit vagy férli-, női szerzetest.

Az Egyház mindenkor elítélte a Hitler-mozgalmat. Pragmatikájuknak 25-ik pontja a vallásfelekezeleket megtűri ugyan, de fölájük helyezi a germán faj ítéletét és belátását mint döntő elvet. Ez ellenkezik Egyházunknak Krisztusra épített tekintély-princípiumával. A német püspöki kar konkrét rendelet alakjában kinyilvánította akaratát, amellyel minden katolikus hívőt eltíltott ennek, valamint a többi szélsőséges pártnak munkájában való aktív részvételtől, egyébként azonban nem gátolta a szabad politikai állásfoglalást. A lesújtott nép azonban hitt a hízelgő demagógiának, mert nyomorgott, se kenyere, se munkája nem volt és ösztöne lenyomta józan eszének szavát.

SZOMBAT

Az Isten ígéjét ránk bizták.
(Róm. 3; 2.)

Hosszú gyakorlat által jó szónok végeredményben mindenki lehet. Azonban jó igehirdető, eredményes prédikáló csakis Isten kegyelme által lehetünk. Isten meg is fogja adni az elegendő kegyelmet, ha azt alázatosan kérjük fontos küldetésünk teljesítéséhez, hisz végtelenül értékes kincs van ránk bízva: az Isten ígéje.

Ne restelje a lelkipásztor, diákexhortátor néha kérni a híveket, a diákokat, hogy imádkozzanak prédikációi sikeréért. Ők igen jó néven veszik ezt a megtisztelő felkérést, mi pedig soha nem fogjuk megbánni.

A szónoki eszközök között a bizonyításnak két módját ismerjük: a vagy csak természetfölötti vagy vegyes érvekkel történő bizonyítást. Az utóbbiakkal a topika foglalkozik. Egyik faja ennek a notatio nonimis. Ez azonban csak akkor hat, ha valamely személy magától Istentől nyerte a nevet és így a névben az illető személy jellegzetes tulajdonságai benne vannak. Pl. János neve vagy Péteré, Ábrahámé vagy a mi Urunk Jézus Krisztus Édesanyjáé: Máriáé ...

Igehirdetésünket nem egyéni ízlés vagy önkényes magyarázat irányítja. Nálunk a kinyilatkoztatásnak nem a Szentírás az egyedüli forrása. Ha én prédikálok, az Egyház képviselőjeként beszélek, amely a verbum traditumot a Szentírással egyenértékűnek veszi.

TIZENHATODIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Adjuk magunkat az Istennek.
(Róm. 6; 13.)

Krisztus megváltó tevékenysége elsősorban is a keresztségben papí lényével valósul meg. Ennek vérontás nélküli megújítása tesz bennünket az oltár szolgálóvá, papokká. Krisztus főpapi működésének boldog részesei vagyunk. A Kálvária áldozatával tesszük igazán vasárnappá a vasárnapot. Az első követelmény híveink részéről, a szentmisével kapcsolatban legyen: az e m l é k e z é s. Mindig Krisztus áldozatára terelődjek a figyelem. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre; a második követelmény: az egyéni bekapcsolódás legyen. Erre kell nevelnünk azokat, akik résztvesznek az áldozaton.

Offertóriumkor a paténál az ostyával a corporálé közepe fölött, mellmagasságban tartom, először felnézek az oltárkeresztre, majd az ostyára és halkán mondom a *Suscipe...* kezdetű felajánló imát. A paténáról lecsúsztatva az ostya a corporále első behajtására kerüljön a leírt kereszt középre. A bor felajánlásakor a kehely csészéjének a széle a szememmel legyen egyenes vonalban. Itt a felajánlási szöveg imádkozása alatt a szememet nem veszem le az oltárkeresztről.

Adjuk magunkat, papi mivollunkat, Istennek, de Mária szent keze által.

Mária legszentebb nevének kimondásakor, mely átváltozás előtt történik a sacrumban, a könyv felé hajtunk fejet. De ha az oltár főhelyén áll a Szent Szűznek képe vagy szobra, akkor a kép, illetve szobor felé hajtunk fejet.

HÉTFŐ

*Jobb nekem a te szád törvénye
sokezer aranynál és ezüstenél.* (Zsolt. 118; 72.)

Hogy mi valójában a zsolozsma, abban az Egyház a szakértő. Ha a hivatalos Egyház beszél a szent zsolozsmáról, a dicséret és magasztalás szüksége oly magas fokra fejlődik beszédében, hogy ha szabad mondanunk: valósággal szenved a fejlődéstől és legnagyobbjai, kik egyúttal legjobbjai is, egész erkölcsi lényüket emésztették fel azzal, hogy kielégíthetetlen magasztalásukat lecsillapítsák.

Már a 3. század végén kialakult a nyilvános közimának három része: a nocturnus, a laudes és a vesperás. A tertia, sexta és nona ebben az időben csak magánájtatossággént jelentkezik még.

Vannak papok, akik nem breviáriumoznak. Milyen ezeknek a lelki világa, szellemi élete, lelkisége — nem tartozik ide. Elszakadt a kapcsolat köztük és Isten között. Szomorú, kiégett lámpák. Nem világítanak. Kormosak és sötétek. Ne beszéljünk róluk! A zsolozsma robotszerű felfogása rövidzárlatot je-

lent. Erősen lecsökkentett világosság. Az Isten homályban van bennük. Az ilyen papi lélek azt mondja: Húgom az igál. Nincs benne örööm. De nincs elég erőm szakítani vele. Nyakamba akasztották. Ha tudtam volna!... Pedig breviáriumozva az Úr törvénye van számban és ez többel ér nekem ezer aranyból és ezüstnél...

K E D D

Élek az Istennek Krisztus Jézusban. (Róm. 6; 11.)

Ordinációnk alkalmával mennyit szerepelt a Szent Kereszt jele! Azóta a Szent Kereszt jelével keresztelek, kereszt jelével oldok, kereszt alakjában nyújtom az Eucharisziát, kereszt jelével jelölöm meg nagybeteg híveimet, kereszt jelével áldom meg frigyüket, kereszt alakjában hintem meg síri ágyukat. Kereszt van a humeralémon, kereszt a manipuluson, kereszt a stólán, kereszt a kazulán. Teljesen el vagyok jegyezve a Szent Kereszttel, hogy egészen Istennek éljek, a Jézus Krisztusban...

Érvénytelen a feloldozás, ha nincs joghatóságom, ha érvénytelen alakban végeztem az abszolúciót vagy nem hallottam meg a confessiót.

Keresztút megáldására fakultása van nálunk a ferencrendieknek nevezett ferenceseknek. A kápuccinusoknak csak korlátozva van e hatalmuk. A minoritáknak nincsen ilyen fakultásuk.

Egy pap írja: 1930-ban elutaztam Konnesreuth mellett. Nem mentem be megnézni Neumann Terézt. Nem megvetésből, hanem azzal az alázatos érzéssel: Uram, nem vagyok méltó, hogy lássak...

SZERDA

A törvény szent, a parancsolat is szent, igaz és jó.
(Róm. 7; 12.)

A Mária-tisztelet minden időben, már kezdettől fogva magán hordotta a Szent Szűz golgotás fájdalmának ragyogó stigmáját. Mária a kereszt tövében Jézus végakaralából lett Anyánk. A Fájdalmas Anya-kultusz a máriás tiszteletnek tetőpontja, megingathatatlan pillére a Mária-tiszteletnek. Ne csak a híveket küldjük bánatukban, fájdalmukban a Doloróshoz, menjünk mi is. Nekünk is épp elég a bánatunk, a gondunk és fájdalmunk.

Mint gyóntatónak, le'adatom a tanítás a legszükségesebb dolgokra nézve. Ha ignorantia vincibilissel állok szemben, kötelességem a kioktatás akkor is, ha előre látom, hogy semmi eredménye sem lesz. Ha invicibilist látok, mérlegelhetem a kioktatást. De ha hallgatásom a bűn helyesléseként tűnnék fel, ki kell oktatnom akkor is, még ha semmi eredményt sem várhatok. Szintúgy, ha tanítás nélkül közeli bűnveszélybe kerül a gyónó

Hódító munkát követel tőlünk az igazi A. C. munka. A lelkipásztornak kell nyújtania a győzelem

izzó vágyának feszítőerejét az apostolok számára. Küzdelem van itt a sátán sötét hatalmával szemben. Ne hagyjuk ki számításunkból a sáttípró Asszony szerepét. Nemcsak poézist, melegséget és gyengédséget hoz ez a mozgalom életébe, de erőt is. Hisz szent, igaz és jó, amit elérni akarunk...

CSÜTÖRTÖK

Magam sem értem, amit cselekszem. (Róm. 7; 15.)

Közellünk él az Isten, hogy elviselhetőbbé legyen számunkra az élet, bizlatóbb az Isten-hit és megnyugtatóbb a halál. Tudjuk ezt jól... Szent-ségi jelenléte beleszövődik létrendünkbe, hogy így könnyebben át- és felemeljen az Isten szívéből kiszakadt kegyelmi élet szépségeibe. Ezt is hisszük... Akkor miért nem viselkedünk úgy, amint kell és illik ehhez a nagy Szentséghez méltóan. Elhanyagoljuk, tiszteletlenek vagyunk Vele szemben, bizalmatlanok irányában. Igazán sokszor magunk sem értjük ugye, amit cselekszünk?...

Ha a szentmisében több oráció is van, a De Eucharistia az összes, direktórium által előírt könyörgések után, de mindig az imperata előtt mondanó.

Szent Tamás szerint: Omnia fere sacramenta in Eucharistia consummantur.

Legjobb, ha a plébános magára vállalja az örök-lámpa kezelését. Így legalább akarva, nem akarva

náponkint egyszer, esetleg kétszer be kell mennünk a templomba, végzünk egy kis adorációt és nem hagyjuk annyira magára isteni Rabunkat.

Tudunk papokról, akik bármily késő este jöjjenek is haza, belérnek a templomba a szentségi Jézushoz s így térnek pihenőre. Imádkozzuk itt el mindig: Látogasd meg, kérünk, Urunk, ezt a hajlékot, ezt a közösséget, és messze űzd tőle az ellenség minden cselvetését, stb. Mennyi kegyelem árad ebből pásztorra és nyájra egyaránt!

P É N T E K

Amíg a test szerint élünk, a halálnak hozunk gyümölcsöt.

(Róm. 7; 5.)

Alázatosság nélkül a pap nem lehet tiszta. Ne bizakodjunk a saját erőnkben. Nagy kitüntetés, hogy Isten az angyali erényre tartott bennünket méltóknak. Semmiféle érdemünkkel nem szolgáltunk rá erre a nagy adományra. A tisztátalanság tüzésnek kioltására nemcsak bőjt kell, hanem imádság, a Szentírás buzgó és gyakori olvasása, a szem megfigyelése. Ha lélek szerint élünk, a Léleknek hozunk gyümölcsöt, de ha a test szerint, akkor a halálnak. Válasszunk!

Mint confessarius, elő kell segítenem a gyónás teljességét. Néha egyenesen elvárják, hogy kérdezzen a gyóntató. Ha látjuk, hogy a gyónó rendszeren készült, anyagilag is teljes confessiót vég-

zett, ne zaklassuk kérdésekkel rendkívüli erőfe-
szítés árán. Általában hinnünk kell a gyónónak. Ha
erős a gyanúnk az őszinteség felől, feltételelesen,
de fel kell oldanunk. Roppant tapintatosak legyünk
a nemi bűnökre vonatkozó kérdésekben, nehogy
a sollicitatio vádjá vagy gyanúja alá essünk.

Szent Odiló apátúr azt mondotta, inkább azért
kárhozzék el, hogy a gyóntatószékben enyhe volt,
mint azért, hogy szigorú.

Az igazi külső műveltség lényegesen löbb, mint
forma, alak vagy keret. Ezt a papnak fel kell is-
mernie. Elég, hogy szilárd jelleme legyen, amely
csak akkor mély és őszinte, ha lelki adottságait
magasabb erkölcsi erők elevenítik. A papi művelt-
ség a jellem alapjain nyugszik és lényege a lel-
kiség. Külső műveltségünk meglátszik minden papi
lénykedésünkön: oltárnál, szószéken, gyóntatásnál,
éppúgy, mint ha a szalonban társalgunk vagy hí-
veinkkel foglalkozunk az irodában.

S Z O M B A T

Ints, kérj, leddj. (II Tim. 4; 2.)

Nem a beszéd a fontos, hanem az eredmény, a
hatás. Ma mindenki prédikál, moralizál. Mindenki
jövől épít, lársadalmat ment. Nekünk eltérő hiva-
tásunk van ezektől a dumálóktól. Mi nem va-
gyunk politikai ügynökök vagy párttitkárok, hanem
Jézus ügyének emberei, Isten titkainak sáfárai. A

Lélek dolgozik velünk, Isten kegyelme bennünk. Tekintélyünk az Evangéliumban gyökerezik. Jogunk van tehát szép szóval inteni, Isten nevében kérni és mindíg szeretettel feddni.

A hollandi módszer két eszköze legyen meg minden paróchián és diákexhortátornál: egy előjegyzési naptár és egy kis füzet. A naptárba jegyezzük a részletgondolatot, amit azon vasárnap kidolgoztunk szentbeszédünkben. A füzetbe pedig jegyezzük a vezérszavakat, amelyek eszünkbe juttatják a témát, a gondolatot, a problémát. Megkönynyíti ez készületünket a prédikációra és hasznos eligazító lesz az utódunk számára is.

Beszélnünk kell a bűnök fenntartásáról is. Az Egyháznak ehhez joga van! Néha a fenyítékek fenntartásáról is szóljunk a híveink előtt. A kiközösítés, a felfüggesztés és interdictum is legyen néha tárgya legalább a kötelező keresztény oktatásnak. A híveink nagyfokú ignoranciája sokszor a lelkipásztor bűne.

A szentbeszéd ideje ne legyen löbb, mint 30 perc. Esetleg 40. Kivétel csak a szent misszió ideje legyen. A hosszú beszéd fáraszt, türelmellenné és figyelmetlenné tesz és sokszor hatást is téveszt.

TIZENHETEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Töltsd be szolgálatodat.

(II Tim. 4; 5.)

A szentmise mély, titokzatos és kimondhatatlanul szépséges valóság, amelyet az Egyház pazar liturgikus külsőségbe öltöztetett. A liturgia megértése elősegíti a szentmisében rejlő dogmatikai igazságok tisztalátását. Isten a pap kezére bízta ezt a misterium tremendumot. Mindent el kell követnünk, hogy Isten nagy titkához illően, megfelelően és felkészülten töltsük be a szolgálatunkat ennél a főséges drámánál, amelynek főszereplője Krisztus felszentelt papja.

Offerálás után a kelyhet a corporale második behajtására leszem. Kezemel, ha le kell tennem az oltárra, ilyenkor mindig a corporálén kívül teszem. Ha keresztel jelölök a kehely fölött, úgy leszem, hogy a kereszt egyenes szára az ostya külső szélétől a pallá belső széléig terjedjen egyenes vonalban, mint a kereszt ága, mely pallá-szélességben terjed a kehely és az ostya között. Lavabo után a doxológiát a leckeoldalon is befejezhetem. Az Oráte fratres szavak után a ministráns elkezdheti egyszerre a Suscipiat-ot.

A plébános: ordinárius secundárius.

A binandi tacullast a Kódex szerint az Ordinárius

csak akkor engedélyezheti, ha nélküle a hívek jelentékeny része szentmise nélkül maradna. Favorabilis intézkedés, mely tágabb magyarázatot enged.

Az Egyház szóhasználatában az *ecclesi*a egyformán jelenti a templomot és a híveket.

HÉTFŐ

*Szívembe rejtem beszédeidet,
hogy ne vélsék ellened.*

(Zsolt. 118; 11.)

Sok pap nagyon fél a szent zsoltosma napi anyagának megengedett része előre elvégzésétől. Egy ollártestvér ezt keserű szarkazmussal így fejezte ki: Miért anticipáljak? Hátha az éjjel meghalok és még ezt is számonkérik tőlem?...

Ha nem is anticipálunk, de legalább el kellene odáig jutnunk, ami az Egyháznak igen kedves és sürgetett óhajta, t. i., hogy az okos napirend-beosztásban feltétlenül találjunk módot és lehetőséget arra, hogy a napi szent zsoltosma anyagának egy részét, legalkalmasabban a nocturnusokat és a laudest elvégezzük még a szentmise bemutatása előtt. Ez mintegy praeparálja a lelket!

Az egyházi karimának utolsó része, a completorium, Szent Benedektől származik. Szent Benedek előtt az esti ájtatosság a vesperás volt. A szent pátriárka rendelte el, hogy a vesperás ne legyen

gyertyafény mellett és ezzel megszűnt esti ima lenni. Esti imáról kellett gondoskodni s ez lett a completórium.

A papi lélek lássa világosan és tisztán azt, hogy nagy a különbség egy gép mellett állni és percenként ötször vagy hatszor ugyanazt a mozdulatot végezni s ezt órákon át ismételni, mint kezemben breviáriummal zsolozsmázni és percenként Glóriát mondani.

K E D D

Gyönyörűségemet találom Isten törvényében. (Róm. 7; 22.)

Az ordinációban rám bízta az Egyház Krisztus misztikus és reális testét. Rajtam múlik, hogy miképp felel meg jövő hivatásának. Fidelissima cura kell ehhez. Felelni fogunk Isten előtt. Ott a törvény, amely szabályoz, alkalmaz. Ha megtartom, gyönyörűséget talállok benne. Boldogít és éltet.

Intelem nélkül soha ne engedjük el a gyónót. Ha csak egy szól, de szóljunk hozzá. Másként szóljunk a papnak, másként az evangéliumi tanácsokat követő szerzetesnek, másként az elsőpéntekesnek és az évenként csak egyszer gyónónak, diákoknak, katonáknak, jegyeseknek, házasoknak...

A gondos lelkipásztornak nem lehet közömbös egyházközségének mulatsága sem. Hiába a sok

elsőpénteki engesztelő szentáldozás, ha egy mulatság a falu lilomtemetőjévé válik. Pusztá jelenlétünkkel, mértékletes és udvarias viselkedésünkkel, lelkiiségünk kisugárzásával sok mindennek élet és elejét vehetjük.

Sokszor kell kérnünk a ráknbizottakat, a fiatalságot éppúgy, mint az öregeket. És néha lagyos közöny a válasz sok könyörgésünkre. Lelkiiségünk elsegít odáig, hogy ezt is megköszönjük, éppúgy, mintha meghallgattak volna. A test lázadozik ez ellen a furcsa viselkedés ellen, de a lélek arcát mosoly és boldogság szövi át. Gyönyörködik az Isten törvényében, melynek alapja a mindenl elnéző, mindig bocsátani kész — szeretet.

SZERDA

*Nincs aki jól cselekedjék,
nincs egyetlenegy sem.*

(Róm. 3; 12.)

A nép kívánságokkal áll elénk, amit nem is vehetünk lölük zokon. Sőt néha határozott követelésekkel lép fel velünk szemben, ami sok esetben indokolt is. Ha észreveszi a nép, hogy lecsúsztunk arról a piedesztálról, amelyre Isten helyezett bennünket az ordinációban, ha látja, hogy nem leglőbb gondunk az ő lelki életének gondozása és nem tartunk távol a nyájlól minden hamisat és téveset — tiltakozik ellenünk. Lelkiismeretvizsgálat

kell ilyenkor! Nem szidás és ócsárlás. Hála Isten, hogy ilyen jó népünk!

A gyóntató pozitíve és negatíve is hibázhat a szentség teljesítését illetően. Pozitíve, ha valamit helytelenül mond vagy tesz; negatíve, ha hallgat, mikor beszélnie kellene. Ha gyóntató téves ítéletével anyagi kárt okozott volna a gyónónak, restituálni köteles. Ha bűnös a tévedése, a legnagyobb nehézségek árán is; ha büntelen, nem köteles nagy nehézségek árán.

Ha nem világos előttünk Isten akarata, és az Egyház állásfoglalása és tennünk kell: józan eszünkre hallgassunk.

Az A. C. komoly kiépítése mellett, hozzávéve a kellő és kívánt apostoli buzgóságot, adva van a munkalér és kilűzött cél: Előre Krisztus országáért. Ne intézzük el a népet így: Nem érdemes itt lenni semmit! Nem érdemli meg ez a hitvány, ócska nép! Még akkor is dolgoznunk kell értük és szeretnünk kell őket, ha közlünk egy sincs, aki jót cselekedjék, ha egyetlenegy sincs...

CSÜTÖRTÖK

Ki reméli azt, amit lát?
(Róm. 8; 24.)

A szentségi Krisztusról úgy gondolkodjunk, mint Istenről szokás; a szent színeket látva csak úgy lehet és kell Őt imádnunk, mint Istent

illik; Róla csak úgy lehet beszélnünk, ahogyan Ő beszélt: a világ legtermészetesebb és legegyszerűbb hangnemében. Mert ez a legigazabb! Hiszek Benned, mert Te mondtad; jó is, hogy nem láthatlak, hisz akkor nem remélnék Benned oly határtalanul nagyon. Leborulok hát oltárodnál istenséged misztériuma előtt, hiszek és remélek Benned, hát nagyon is szeretlek Téged!

Ha a Ritus Kongregáció határozatának csak némiképen is elegend akarunk tenni, úgy az expositio Sanctissimi idejére a tabernáculumot legalább néhány centiméter magas számmal kell megemelnünk. A legelőbb helyen a trónussal azonosítják a tabernáculumot és már úgy is készítik, hogy egyformán alkalmas legyen az Eucharisztia elrejtésére és kitételére. Nem szabályos.

Jézus úgy akart köztünk maradni, hogy még a kisgyermek se féljen Tőle.

De jó volna olykor a papnak is úgy tennie, mint Szent Domonkos tett néha. Hogyan? Olvastam róla, hogy gondoktól nehéz fejét benyújtotta a kinyitott tabernáculumba. Ó, hit! Ó, csodás, nagy hit!

PÉNTEK

*A Lélek emberei a lelkiekre
törekcsenek. (Róm. 8; 5.)*

Hősiesen elviselni a rosszakaratú elferdítéseket több szenvedés talán, mint műtőasztalon feküdni. Találkozni nap mint nap a tudatos megátalkodottsággal nagyobb szenvedés, mint túrni az arcúcsapásokat. És látni a rosszakaratú példanyujtást mélyebb szenvedésnek ismerem, mint az ütlegelest. Hisz ezeket mind-mind azoktól kapja Krisztus papja, akiket nagyon szeret. De mi a Lélek emberei vagyunk, ezért tudunk mindezeket felülemelkedni!

Az élők az Egyház joghatósága alá tartoznak, nekik a feloldozás által engedheti el a bűn ideiglenes büntetését. Ennek az engedélyezett búcsúnak hatása csálhatatlan. A holtakért az Egyház csak könyöröghet.

Sokszor hoznak hozzánk a hívek szentképeket, hogy áldjuk meg azokat. Szívesen, örömezt tegyük mindig. Néha több alak van a megáldandó képen. A rituálé áldás szövegének megfelelő helyén melyiket kell említenünk? Általános elv, hogy csak a főalak nevét kell említenünk. Pl. Páduai Szent Antal-képeknél a Szent karján ülő Gyermek Jézus nem főalak, tehát csak Antal nevét mondjuk ki. Vagy a lourdesi képeknél a Szent Szűz a főalak, Bernadett csak mellékalak. A Szentcsalád-képek megáldásánál mind a három legszenlebb nevet megemlíjtük, mert mind főalak.

SZOMBAT

A Lélek segítségére van erőtlenségünknek. (Róm. 8; 26.)

Soha ne kezdjünk a prédikáció előkészületéhez addig, míg el nem imádkoztuk a *Veni Creator*-t. Majd a Lélek segíti a mi erőtlenségünket.

Beszéltünk-e már híveinknek a mennyországról? E tárgynál különösképpen lehetünk az eu-angelion — az örömhír harsonásai. Hisz csak örömtől áradó boldogsággal lehet szólnunk arról a helyről, ahol az igazak fényleni fognak (Mt. 13; 43.), örvendenek és vigadnak (Mt. 5; 12.), ahol paradicsom lesz az élet (Lk. 23; 43.) és ahol az áldottak országot vesznek birtokukba (Mt. 25; 34.). Ó, mily jól esik hallania a szegény népnek, hogy igenis lesz egy hely, ahol abszolút igazság van, ahol nincs harag, bosszú, irigység, nincs rendetlen családi élet, nincs lelki gyötrődés és testi fájdalom. Minden évben egyszer kötelessége az igehirdetőnek szólnia az Igéret földjéről e siralomvölgyben szenvedő szegény vándoroknak.

Igehirdetésünk eredménytelenségének egyik oka abban keresendő, hogy a prédikáció, vagyis a nép vallási oktatása szétfolyó, tervszerűtlen, mondhatnók: szeszélyes. Ezért van löbb egyházmegyében előírva a kötelező prédikációs rend. Az egységes igehirdetés megkönnyíti a témaválasztás gondját és a ránk bízott lelkek üdvösségének ügyét. Érde-münk is van: az engedelmesség.

VASÁRNAP

Hogy szentek legyenek.

(Róm. 8; 28.)

A missa lecta későbbi eredetű, mint a cantala. A lecta nem a hívek lelki igényének kielégítése végett keletkezett, hanem inkább csak azért, hogy minden pap misézhessek. A lecta kifejlődésének kedvezett az a körülmény, hogy a szentmisének közösségi áldozatjellege kezdett kissé elhomályosodni. A cantalá-nál a kórus nem hiányozhatnék; nálunk általában a népének pótolja a latin nyelvű kóruséneket. Az asszisztencia pedig igen gyakran hiányzik, amelynek jelenléte szintén előírás volna.

A missa sicca, a bifaciata és trifaciata ellen már a középkori zsinatok élesen felszólaltak, a mai liturgikus jog szerint pedig minden papnak csak egy szentmisét szabad mondania. Karácsonykor szabad hármal; a plébános csak kettőért fogadhat el stipendiumot; halottak napján is lehet mondani hármal, de csak egyért fogadható el stipendium.

Csak a rubrikának leszünk eleget, ha a ministránsal megcsókoltatjuk az oltárnál átnyújtott ampolnál offertóriumkor. Igen üdvös a vízcseppentés miatt bevezetni a kis aranykanál használatát is. Lavabo-nál csak a hüvelyk- és mutatóujjunkra öntessünk vizet az oltárszolgával és ha csak lehet, ne

tegyük a kéztörlőkendőt az oltárra, hanem egy kis különálló asztalkára. Itt tartuk a Leó-ima szövegét, a boros-, vizes ampolnákat a tálcával, a biretumot és a törlőkendőt, mellyel mindig takarassuk le az ampolnákat használat után. A praefatio előtti Gratia agamus... szavaknál felnézünk az oltárkeresztre.

HÉTFŐ

*A helyett, hogy szeretnének,
rágalmaznak engem, én pedig
imádkozom. (Zsolt. 108; 4.)*

A három kemencébe vetett ifjú dicséretével és a 150. zsollárral végezhetjük el a liturgikus hálaadást a szentáldozás után. Gratiarum actio. Áldjátok, magasztaljátok, dicsérjétek... Szinte ebből áll az egész hálaadás. Zsoltosmások műveltség kell ide. De mennyire elűtő ez a dicsérő és örömteli, ujjongó hálaadás azoktól az áradozó, édeskés hálaadásoktól, amiket oly sok imakönyv nyújt híveinknek. Sőt la'án a legtöbb imakönyv.

Nekünk tudnunk kell, hogy a liturgikus öröm — az igazi öröm Krisztusban.

A zsoltosmakönyv gyökeres reformját X. Pius végezte el. 1911-ben kiadja a Divino afflatu konstitúcióját, majd két év múlva az Abhinc duos annos Motu proprio-val tovább folytatja a teljes átdolgozást. Kellős eredménye van ennek a két pápai

intézkedésnek: 1. változatossá teszi a zsolozsma-könyvet; 2. a régi egyházához hasonlóbbá.

A zsolozsmának a papi lelkiség bővíző életforrásává kellene válnia. De ha az amúgyis meglévő nehézségeket még külön nehézségekkel látom el (beosztatlanság, kellő képzés hiánya stb.), nem jutok el addig, hogy a lélek szeme kitáruljon és lássa azt, mennyire el kell vesznie az „én”-nek ebben a bővíző életforrásban és mennyire fel kell oldódnia teljesen az óceánban, az Istenben.

K E D D

*A test emberei nem lehetnek
kedvesek Isten előtt.*

(Róm. 8; 8.)

Ordinációmkor elimádkozta fölöttem az Egyház a Mindenszentek litániáját, majd könyörgött értem a Lélekhez a Veni Creator szavaival, fölséges hivatásomat belesűrítette a praeációba, majd felkent szent olajjal. Ugyanígy tesz az Egyház a templomszenteléskor! Engem is csak püspök szentelhet fel, a templomot is csak püspök szentelheti fel. A templom is teljesen Krisztusé, a papot is lefoglalta magának Krisztus. Mennyire szorosan összetartozó valóságok: Krisztus, a templom és a pap...

A búcsú lehet teljes vagy részleges; élőknek vagy holtaknak engedélyezett; személyi (pl. jám-

bor társulatoknak engedélyezve); dologi (olvasó-, érem- vagy kereszthez fűzve); helyhez kapcsolódó vagy bizonyos ünnepekhez kötve. A teljes és részleges búcsúk napjában csak egyszer nyerhetők el, hacsak az engedély másként nem rendelkezik. A részleges búcsúk pedig, ha más rendelkezés nincs, annyiszor, ahányszor a búcsúimát elmondjuk.

A legparányibb pislákoló mécs is eligazító a sötétségben. Emberek igazodnak utána. A pap felszikkasztó, lobogva égő, fényes tűoszlop. Emberek tömegének nyit világos utat. A fény küldöttei vagyunk. Egész életünk mások önzetlen szolgálataiba kell hogy szegődjék. Egészen papok legyünk. Így minősülünk isteni életet élő, kegyelmet szóró, örök életet szorgalmazó Isten-küldöttekké. Szereszenek bennünket az emberek jószágunkért, csodáljanak bennünket szentségünkért és kövessenek hűséges Krisztus-követésünkért. Kérjük néha az Uról a csodálatos időszaporítás karizmáját, hogy mindenkivel foglalkozni tudjunk, hogy mindenkinek mindene legyen.

SZERDA

*Akiket Isten Lelke vezérel,
azok Isten fiai. (Róm. 8; 14.)*

Néha emberfeletti lénynek tart bennünket a nép, mintha nem is közönséges, halandó, gyarló, csettlobotló emberek volnánk. Pedig néha egyesítjük magunkban az apostolkollégium minden hibáját:

versengők, írgyek, kishitűek, nagyravágyók és bosszúálók vagyunk. Ilyenkor nem az Isten Lelke vezérel bennünket, sajnálatosan megfélekedzünk arról a legnagyobb örömről, hogy filli Dei sumus. Az istenfiúság misztériumának fénye kell hogy beragyogja földi zarándoklásunk útját. Ennek világánál nagyok vagyunk nemcsak az Isten, de a nép szemében is.

Az egyházközségben a templom forrasztja egygyé a híveket. Szétzüllött család, oldott kéve templom nélkül a nagy közösség. Az egyházközség azonban a plébániától teljesen függetlenül jogi személyiség. Egy plébánia területén több egyházközség is alakulhat.

Az A. C. éppúgy, mint a hierarchia, hármas tagozódású: országos, egyházmegyei és egyházközségi. Központi irányító szerve az országos elnökség. Elnöke a hercegprímás, ügyvezető elnöke a püspöki kar által megválasztott püspök. Tagjai: két civil társelnök, öt alelnök, országos igazgató és főtitkár. — Egyházmegyei szervezete áll az Egyházmegyei Tanácsból (elnöke a főpásztor) és az esperesi tanácsból (elnöke a kerületi esperes). — Egyházközségi szervezete azonos a szabályosan megválasztott képviselőtestülettel (elnöke a plébános).

CSÜTÖRTÖK

Ki szakít el minket Krisztus szeretetétől? (Róm. 8; 35.)

Amióta Jézus megvalósította örökké velünk- és köztünkmaradását az Eucharishtiában, azóta támad néha az emberi szívekben is a tovább állmaradásnak érzelve és vágya, de persze csak mindig földfű és gyarló megvalósítási formában. Az O'Connelek, a Pilsudskik, Napoleonok intézkedése és végrendelkezése halott szívükről csak gyenge kópiák, gyarló rendelkezések mulandóságra ítél legértékesebb emberi részükről, nyomába sem léphetnek annak a fölségesen merész jézusi gondolatnak, amelynek világossága és világító lényessége beragyogja az első nagycsütörtök óta a földkerekség minden igaz áldozati oltárát.

Jézus hangja: Velelek vagyok minden nap.

Válaszunk: Ki szakíthatna el minket a te szeretetedtől, mely az Eucharishtiában vagy?

Ha egy intézetben közös szentáldozás van, bizonyos meghatározott sorrend szerint járul az ifjúság az Eucharishtiához. Szép. De nem üdvösebb-e Don Bosco elgondolása? A Szent Alapító hagyománya szellemében a szaléziei intézetében a szentáldozásnál nem vigyáznak az osztályok, padok és egyéb sorrendre, hanem „szent összevisszaságban” történik a közös kenyérben részesülés. Miért? Hogy ily módon megóvják az Úr asztalától távol maradni akarókat az emberi tekintettől. Amennyire tapintatos eljárás, annyira üdvös módszer.

PÉNTEK

*Könyörögjetek az Istennek,
hogy könyörüljön rajtatok.*

(Malak. 1; 9.)

Az engesztelés a dogmatika szerint alapján és velejében bűnbánatot jelent. Célja a megsértett isteni Fölség jogainak elismerése és helyreállítása. Az ember igenis alkalmas arra, hogy Istent személyesen is meg tudja sérteni, de önerejéből nem alkalmas arra, hogy neki teljesértékű elégtételt adjon. A bűnbánat jóakaral; ha csak a maga fogyatékos erejére támaszkodik, itt marad a földön. Az engesztelés lehetőségét Jézus teremtette meg számunkra. Jézus volt a legnagyobb engesztelő, nyomdokába elsősorban a papnak kell lépnie, aki közvetítő a megsértett Isten és a büntetést érdemlő nép között.

Történeti tény: 1674 június hó első péntekén kezdte A. Szent Margit a sokszor és sokat megsértett Szent Szívet engesztelni szentáldozással. Ez az Üdvözítő utasítására történt.

A Jézus Szíve-tisztelet nem privát reveláción nyugvó magánajtatosság. A hivatalos Egyház határozott óhaja ez.

Az elsőpénteki gyónókat se eresszük el üres kézzel. Vezessük a rendszeres, komoly és tudatos lelki életre. Nem elég, hogy letértek a bűn, főként a súlyos bűn útvjáról. Ez is kegyelem, de itt nem állhat meg a poenitens. Fizessen mások lartozásáért, vállalja át a mások bűneiért járó büntetéseket. Szóval engeszteljen. De erre nevelnünk kell őket.

SZOMBAT

*Az igazság szerint mondunk
nektek mindent. (II Kor. 7; 14.)*

Néha egyetlen prédikáció óriási halással, átalakító erővel hat a lélekre. A kegyelem munkája. Az igehirdető ezt nem is sejti sokszor. Ő csak hinti a magot. Pl. Szent Brigittát egy prédikáció egész életére átalakította, vagy R. Szent Antalt, Ágostont, az asszisziből való Ferencet, N. Szent Albertet, tolenlinói Szent Miklóst. S talán a magunk életéből is tudunk esetet. Legyünk nagyon alázatosak s higgyük, hogy a Lélek dolgozik általunk a szószékről.

Olvassuk a Szentírást, sokszor, szüntelenül forgassuk. Abszolút igazság, az Isten szava. Az Írás, tehát az igazság szerint mondjunk mindent a híveknek. Nem csalódunk és nem csalódnak. Igazán prédikálni csak a Szentírást igen jól ismerő igehirdető tud.

Úgy beszéljünk a keresztyén hívekhez a szószékről, hogy megérezzék szavaink nyomán a legnagyobb boldogságot: Isten fiai vagyunk és mondjuk el nekik mindazt, amit Isten üzent nekik az Ő Szent Fia által.

Ismernem kell híveim gondolkodásmódját, lelki világát, minden gondját-baját, hogy korszerű igehirdető lehessen. Akkor jól is fogok prédikálni.

TIZENKILENCEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Amilyen a város feje, olyanok a lakói is. (I. Sir. F. 10; 2.)

A vasárnapi evangélium tárgya: esemény, csoda, tanítás, parabola legyen élő, ható, eleven, boldogító valóság a szentmisében. Én vagyok a kicsinyhitű ott a háborgó tengeren, én vagyok az inaszakadt, akit Jézus meggyógyít, én vagyok az úlszéli koldus, aki látásért könyörög, én vagyok a bélpoklos, aki a Mester kezének érintésétől azonnal megtisztul. Jézus a szentmisében misztikusan, de valóságban eljő a város, a falu lakói közé. Hogy csendet parancsoljon, gyógyítson, tisztítsa. Így tudunk igen szoros kapcsolatot teremteni az Isten ígéje és a szentmise között vasárnapról-vasárnapra.

A kánont halk hangon kezdem olvasni, a pápa neve említéskor kissé fejet hajtok, az élők mementója alatt, amely egy Miatyánknyi időnél tovább ne tartson, összetett kezemmel államat ne érintsem.

A Leó-imádságra nézve általános rendelkezése a Szertartások Kongregációjának az, hogy minden nem énekes mise után, a néppel felváltva, térdelve elmondandó. Nem kell elmondani: ünnepélyesnek számító szentmise után, az elsőpénteki

Jezus Szíve voliv mise után vagy a három misés napokon, ha a nélkül, hogy az oltártól lávoznék, kezdem a másik szentmisét. Az Ordinárius megengedheti vagy előírhatja, hogy más imádság is mondható a Leó-imádság után, de e miatt a Leó-imádságot elhagynunk nem szabad.

HÉTFŐ

*Bármit kérünk, meghallgat
minket. (I Jn. 5; 14.)*

A napi zsoltosma ünnepi hangulatba lendít. Azáltal, hogy már a sacrum bemutatása előtt engedem leikemen áthömpölyögni az ünnep sodró erejű nagy és szent gondolatait. Kitárom lelkemet a szent zsoltosma ünnepi fényének. Nem kell ehhez semmi erőltetett és lecsigázott elmetorna, semmi, csak egy kis önátadás és ráfeledkezés a mulandókról az örökkévalókra, bízva abban, hogy ha alkalmas időben érkezünk, meghallgatást nyerünk.

Az istentiszteletet tekintve a krisztusi papságnak háromféle a tagozódása: a) a püspök és segédlete, b) a celebráns és segédlete, c) a kórus.

A papi testület kórusbeli elhelyezkedésénél első helyen vannak a főpapok. Az egyházmegyei papok közt első hely a capitulárisé. A többiek sorrendje: 1. praelatusok, 2. kanonokok, 3. plébánosok, 4. nem plébánosok.

Szívesen és örvendezve hozzuk meg Istennek a

mindennapi zsolozsma-imádságunk áldozatát. Így soha nem lesz fárasztó, terhes robotmunka. A robot szolgalelkűségből születik, mi pedig a szabadság Lelkét kaptuk. Ezzel a Lélekkel pedig nem lehetünk szomorú, fakó és nekibúsult szolgák. Isten csak az örvendezve adakozót szereti.

K E D D

Szentek legyenek a papok.
(III Móz. 21; 8.)

Pappászentelésemkor a jobbik részt választottam. Nem kényszerűségből, lélelemből, terror következtében, hanem az erős és gazdag ember lelki szabadságával. Különb lettem a többiekénél. Szabad és független. Ne nézzek vissza, amiket elhagytam, se jobbra, se balra ne tekintsek, mert azoktól elválaszt szent fogadalmaim kerítése. Csak előre az anyagi élet útján.

Nem baj, ha nem vagyunk ügyes diplomaták, talán doktorátusunk sincs. X. Piusnak is szemére vetették, hogy milyen diplomata, hisz még a diplomácia nyelvét, a franciát sem ismeri. A szentéletű pápa így szólt: Az én diplomáciám a kereszt.

Aki bűn állapotában van, bűcsút nem nyerhet. De a kegyelem megszerzéséhez elégséges a tökéletes bánat, ha csak a bűcsű-engedély kifejezetten meg nem kívánja a gyónást. A szándék legyen legáltalább habituális.

Wolafka debreceni plébános volt tizennégy éven át. Azt írják róla, hogy szinte nem volt más gondja, mint templomának ékesítése, díszítése. Egész napját a templomban töltötte. Minden májusi ájtatosságon prédikált, még a keresztelest is összekötötte az igehirdetéssel. Nem prédikált, kevésbé dörgött, inkább beszélt. Halála napján egy kálvinista költő így énekelt: Virágot neki, szíve volt!...

SZERDA

*Ti is legyetek segítségünkre
értünk végzett imádságokkal.
(II Kor. 1; 11.)*

Elsősorban nekünk kell kérnünk buzgó imádsággal jó papokat. A hívek segítségünkre vannak, de a főfeladat a mienk. A papok szombatja laikus mozgalom. Járuljunk hozzá mi is a) imádsággal. A breviáriumot e napon erre a célra ajánljuk fel, b) e napon ad intentionen Jesu Christi pro sacerdotibus misézzünk, c) alamizsnálkodjunk erre a végtelenül fontos célra. Minden javadalmas papnak minden hónapban valami összeget fel kellene ajánlania erre a szándékra. Hogy hálánkat némiképp kifejezzük az igazi alma Máter iránt.

Az Unio Cleri felszentelt pap tagjának a S. Poenitentiaris Ap., ha kéri a helyi Ordinárius, ill. a rendfőnök útján, hét évre a következő lelki kegyelmet adományozza: 1. pápai búcsúkkal láthatnak el

kegytárgyakat; 2. olvasókat áldhatnak meg keresztes testvérek búcsújával; 3. a feszületeket megáldva elláthatják keresztúli búcsúvai és in articulo mortis teljes búcsúval; 4. személyes oltárkiváltságot élveznek.

A természettőlöttiek után igenis fontosnak tartjuk az anyagiakat is. Az égre mutatunk, igaz, hivatásunk, hogy ne csak a rákbizottak, de mi is a felülvalókat keressük, de a földön állunk, és amíg itt állunk, a földre is szükségünk van. A mindennapi kenyeret a föld adja. És becsületes munkánk után ehhez jogunk is van. Nagy erőt jelent, ha igaz ügyünkért folytatott tisztességes küzdelemben jól megszervezett tömeg áll mögöttünk éppen az Actio Catholica-ban.

CSÜTÖRTÖK

Légy példaképe a híveknek.
(I Tim. 5; 12.)

Az Oltáriszentség a legcsodálatosabb szentség, amelyből a többiek a befejezésüket és koronájukat nyerik. Az Eucharisziának rendeltetése kettős: 1. a legmagasabb tökéletességre vigye a lelket; 2. növelje az egyesülésünket Krisztussal. Életnek szentsége, eleven Kenyér, Istennek életét közvetíti számunkra. Az Eucharisztia: megújít, örvendeztet, fönntart, gyarapít és helyrehoz. Minden keresztény hívőnek, de elsősorban a papnak feladata Jézusban maradni, Jézusban élni. Célja,

eszköze ennek az Eucharisztia. Legyünk példakép a hívek számára!

Mindíg a szentmise marad középpontja minden istentiszteletnek és az Eucharisztia lesz örök forrása az áhítatnak, jámborságnak és a lelki életnek. Az Eucharisztia kegyelmi tartalma és hatása Szent Ágoston szerint: sacramentum pietatis, signum unitatis et vinculum caritatis.

Megengedhetőnek látszik, hogy áldozatalkor a hívek hangosan mondják háromszor az Uram, nem vagyok méltó... szavait, míg a pap ugyanakkor latinul mondja azt, vagy elmondják áldoztatás előtt a közgyónást, de a pap ugyanakkor ugyanazt latinul mondja. De van hely, ahol a pap magyarul adja a szentáldozás előtti feloldozást, magyarul mondja: a mi Urunk Jézus Krisztus teste... imát, vagy utána hozzáteszi: Pax tecum. Helytelen, nem megengedett.

P É N T E K

Kérjétek az aratás Urát.

(Mt. 9: 38.)

Talán nemcsak a szenteletű X. Pius vagy az arsi szent plébános köszönheti a jó lelkeknek azt, hogy papi hivatást kapott az Uristentől, de esetleg mi is. Édesanyánk imádságai... A jó hívek buzgósága. Ki tudja? Azt biztosra vehetjük, nem mi választottuk az Urat. A legmagasztosabb munkának,

a megváltásnak vagyunk a kereszthalál után továbbfolytatói. A nagy aratásnak vagyunk alázatos munkásai. Hűség a Gazdához, szeretet a ránbízottak iránt.

Az egyházi javadalom: *patrimonium ecclesiae*.

Ha nem Krisztus és a halhatatlan lelkek iránti forró szeretet hajt bennünket, a legjobb beneficium sem segít rajtunk.

Sokra becsüljük a falunkban azt a „papot” játszani szerelő, ministrálást kedvelő iskolásgyereket. Sokszor rejlik itt igen komoly papi hivatás.

Ha minden papom önmaga helyett egy új papot nevelne, küldene a szemináriumba, nem volna miért aggódnom, írja egy magyar főpásztor 1947 januárjában a püspöki körlevél sorai között.

A pinkafői plébános falujában nem kevesebb, min 40, azaz negyven papot nevelt az Egyháznak. Érdemes ideírni és megjegyezni ennek a jóra való papnak a nevét: Veinhófer József.

S Z O M B A T

Elmenvén pedig hirdessétek.
(Mt. 10: 7.)

Ha magunk komolyan és igazán isteni félelemmel teljesítjük igehirdetési tisztünket, megkövetelhetjük, hogy híveink is komolyan vegyék. Ezért a

gyónlatószékben csak kérdezzük meg a III. parancssal kapcsolatban, hogy szokott-e szentbeszédet hallgatni? Hosszú időn át tudatosan rosszakaratú elkerülése a prédikációnak súlyos bűn. Figyelmeztetnünk kell erre őket.

Aki az elmélkedések kegyelmi óráiban nem tudja felkelti a természetfölötti igazságok fényében megmeríteni, s ha nem tud eljutni odáig, hogy „az egy szükséges” krisztusi parancsát mindent meggyőző erővel hirdesse a szószékről. Pedig erre kaptunk utasítást, hogy elmenvén hirdessük...

Prédikációnkban sűrűn érintsük a plébániához, ehhez a plébániához tartozás gondolatát és ápoljuk a plébániában az összetartó és együvé tartó családunk eszméjét.

Ha több szentmise van vasárnap a plébánia területén, minden szentmisén olvassuk fel az evangéliumot és legalább 5—10 perces szentbeszédet mondjunk. A hívek örömmel veszik és legalább egyetlen misehallgató sem marad vasárnapon Isten igéje nélkül.

Az eucharisztikus áldozatot és az Isten igéjét szorosán kapcsoljuk egybe. Ezzel semmi új, rendkívüli dolgot nem cselekszünk, csak visszatérünk az ősegyház igen szép és üdvös szokásához.

HUSZADIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Mi az Ő testének tagjai vagyunk, húsából és csontjából valók. (Ef. 5; 30.)

Hogy egy test tagjai vagyunk, legjobban az áldozati oltár körül álló egyházközség érzékelteli. Az egyházközség fókuszában az oltár áll. Az oltár körül kell kiépítenünk az egyházközség pasztorációját, így lesz bene fund a l a.

A szentségi átlényegülés szavait sub gravi vagyok köteles elmondani. Mikor a kenyér fölött elmondom, a fejemet kissé meghajtom és könnyökkel az oltárra támaszkodom. Az elevatio előtt és utána is a térdhajítás közben nem hajtok fejet. A szent Testet (és Vért is) lassan — mély tisztelettel — a fejem fölé emelem és szememmel folyton kísérem. A bor konszekrációjakor a kelyhet kissé fölemelem és magam felé hajlítom.

1946 karácsonyán kiadott közös pásztorlevél szerint a Leó-imádságot ezekkel a szavakkal kell bevezelnie a miséző papnak: „Imádkozzunk az Anyaszentegyház szabadságáért és felmagasztalásáért.”

Isten kegyelmével tele lesz a templomunk, ha:
1. szépen, ájtatosan végzi a pap az istentisztelet;
2. nem hosszú, jól előkészített és kiimádkozott

a prédikáció; 3. érti a nép a szertartást, ismeri a liturgikus cselekményt; 4. kedves, szép az ének; 5. ragyogóan tiszta a templom; 6. lánom, krisztusi szeretettel bánunk a néppel. Ha ebből a hat követelményből megteszünk annyit, amennyi tőlünk telik, a többit bízzuk az Úristenre.

HÉTFŐ

*Ó, papok, kik megvetitek a
nevemet... (Malak. 1; 6.)*

A sacrum és a szent zsoltosma szép elrendezettsége igazán megszenteli a pap napját. Annyira bensőséges, imádságos és sokszorosan ünnepivé teszi a szürke hétköznapot is, hogy hiánya papi lelkiségünknek feltétlenül nagy kárát okozná. Minden áldott napon egygé fonódik a sacrum és a zsoltosma lelke a szövegen keresztül, a missale és a breviárium azonos betűin át. Legyen az Mária-ünnep vagy az Úr valamelyik főünnepé vagy egy hittitoknak szentelt megemlékezés, egy szentnek festum simplex-e vagy éppen de. ea. Csak keresnem kell a gondolatot, az azonos és visszatérő gondolatot a szent szövegben és máris a két legnemesebb aktusnak közös metszővágányát készítem elő.

Akiknek a rómaiól különböző breviáriumuk van, karban kötelesek szerint végezni a zsoltosmát. Magánosan azonban a római szerint végezhetik.

Márk napján és a keresztyáronapokon kötelező a Mindenszentek litániájának és a hozzátartozó könyörgéseknek elimádkozása, mégpedig latin nyelven. Ha tehát a lekipásztor résztvett a néppel együtt a körmeneten és imádkozták a litániát és a könyörgéseket, még mindig kötelező az egyházi nyelv használata szerint elvégezni. Ezt anticipálni nem lehet.

Ha idegen egyházmegyében tartózkodik egy nem javadalmas pap, végezheti az egyházmegye direktóriuma szerint a breviáriumot, de nem köteles.

K E D D

*Megtanultam, hogy beérjem
azzal, amim van. (Fil. 4; 11.)*

Krisztus papja legyen megértő, belátó, igényeit tekintve fegyelmezett, aszketikusan mérsékelt. Ne lamentáljunk egy-két dolog nélkülözése miatt. Az oltár szolgái vagyunk, meg is élünk az oltárról. Ne kolduljunk folytonosan, ne legyünk telhetetlen „papzsák”. Tanuljuk meg, hogy jó kedvvel és nyájas lelki békével beérjük az apostol példájára azzal, amink van. Boldogító béke és nagy nyugalom költözik így szívünkbe. Mi kell más?

Az oltárkiváltságához is van kapcsolva búcsú. Valószínű, hogy ezt akkor is elnyerhelem, ha nem lennék a misézéskor a kegyelem állapotában. Ill ugyanis a búcsú kegyelemforrása nem az én cse-

lekedelemből fakad, hanem a szentmiseáldozat végtelen érdemeiből.

Hacsak lehet, a reverendát ne tegyük le soha. Se kényelmi, se védelmi, se egyéb okokból. Ne mondjuk: Fel sem tűnik már a híveknek. Megszokták. Reverenda nélkül is az vagyok, akinek tartanak... Félő, hogy nem tartanak bennünk. Krisztus igazi és jó papjának.

Nemcsak a bűn, de a vélkes tehetségtelenség is sorvasztja az egyházi életet. Sohase elégedjünk meg azzal az áldott „középszerűséggel”. Vége a papi élet lendületének, ha nem elv: *Ad maiora natus sum*. Ki született nagyobbra, mint Krisztus papja?... Ne legyünk mesteremberek, ne szuszogjunk, ne legyünk közönséges kis kaliberek. A természetet a kegyelem fölemeli, zseniális ajándékokkal látja el, de az ilyen állagembereknél elakad. *Gratia supponit naturam*.

SZERDA

Krisztus teste vagylok és egyenkint tagjai. (I Kor. 12; 12.)

Teljesen a lelkipásztornak hetköznapi, szürke munkája jelenti az A. C.-ban, a katolikus lélek cselekvésében megnyilvánuló belső dinamikát. Semmiféle nagyszerű felépítés, program-adás, országos vezetés zsenialitása ezt a belső motorikus erőt nem tudja pótolni vagy feleslegessé tenni. Az A. C. mozgalmában is legfontosabb a sejtnek, az

egyházközségnek egészséges élete. Ez is Krisztus teste, a láthatatlan főt láthatóvá teszi a lelkipásztor, aki előbb önmagát téve szentté, apostoli buzgóságával és Isten kegyelmével megszenteli az egyházközséget.

Dolgozni, szentelődni és szentelni csakis a Lélek erejével tud Krisztus papja. Sok kegyelmet jelentene egyházközségünkre, annak egyesületeire és mindennemű munkánkra, ha bevezetnők minden hónapban (pl. első hétfőn vagy első csütörtökön) a Szentlélek-miséit. Ünnepelesen, Veni Creator-ral.

Egyik esztendőben a Szent Rota elé 86 házassági per került. Érdekes az ítéletek megoszlása. 53 esetben a R. érvényesnek mondotta ki a megtámadott házasságot. A többi 33 így oszlott meg: 7 esetben impotenciát fogadott el a Szent Rota; 3 házasságnál megállapította a beleegyezés hiányát; 2—2 esetben érvénytelenített az elmebaj, illetve a gyermekáldás kizárása; 1—1 házasságnál tettetett volt a beleegyezés, illetve biztos volt a tévedés vagy fennállt a kötelék; 16 esetben pedig kényszer alapján érvénytelenítette az Egyház a házasságot.

CSÜTÖRTÖK

Az Úr az én pászlórom, semmi sem hiányzik énnekem.

(Zsolt. 22; 1.)

Az Euchariszlia az erősek kenyere. Elsősorban a pászlórnak kell erősnek lennie. Mi naponként élünk ezzel az erősek eleven kenyerével. A halálosan

kifáradt Illést angyal táplálja kenyérrel, amelynek erejével eljut Hóreb hegyéig, ahol találkozik az ő Urával, Istenével. Mi az oltárnál találjuk ezt a Hóreb-hegyet és az aranypaténán találkozunk Urunkkal, Istenünkkel. Legyen elég nekünk ennyi. Vajjon mit kívánnánk még többet Jézustól? Bírnuk Őt, mi hiányozhatik hát nekünk?...

Az incensationak iustrativ jellege van. Szentelménynek vehetjük, hatása tisztító és megszentelő. A tömjént, mely az imádság sziboluma, a celebrans nem áldja meg, ha az Oltáriszentséget incenzálja vele.

Jézus a kenyér színe alatt a lábernákulumban éppen nem tétlenkedik. Működik, mint az életszentség igazi mestere. Megtanítja az ő papját: szeretni.

Egy egyháztanító mondja, hogy ha a ház kigyullad, mindent kidobálnak belőle. Nos, ha a papi szívben az Eucharisztia kigyújtotta a szeretet tűzét, dobáljunk ki onnét minden mást. Elsősorban a teremtményeket és a teremtményekhez való rendetlen ragaszkodás érzelmét. Elfoglalja szívünket teljesen Jézus, a Pásztor, hát mi hiányozhatnék nekünk?

P É N T E K

*Tudok jóllakni és éhezni is,
bővelkedni és nélkülözni is.*

(Fil. 4; 13.)

Akár jólét vagy nélkülözés, szerencse vagy kár-vallás, egészség vagy betegség, jóhírnév vagy rágalom szakad vagy köszönt ránk, őrizzük meg papi lelkeségünk nyugalmát. Engedjük mindegyiket elvonulni fejünk fölött. Transit — mondogaßsuk. Nagy rugalmassága legyen a papi léleknek. Ne tapadjunk semmihez. Ismertem főpapot, aki keservesen zokogott, mert inasa összetörte íróasztala kis nŕpp-jét...

Szeressük nagyon a rosariumot. Mindíg velünk legyen. Pap, ha ajándékoz valakinek valamit, legszebb donum a rózsafüzér. Ne legyen egyetlen nap, hogy legalább egyetlen tizedet el ne imádkoznók. Páter Ernő azt írja, hogy naponta elimádkozik három szentolvasót, van úgy, hogy ötöt, hatot, de elfordul, hogy kilencet.

Saad Henrik cisztercita tanárról olvastam, hogy a Boldogságos Szűz Mária iránt mindig gyermeki tisztelettel és fiúi hódolattal viseltetett. Ez természetes, ebben nincs semmi különös. De igenis van abban, ahogyan ezt kifejezésre juttatta. Szobájában volt egy szobra a Szent Szűznek. A tanár úr első cselekedete volt reggel az, hogy tiszteletteljesen kezét csókolt Úrnőjének és este is ez volt az utolsó.

SZOMBAT

Beszédem és tanításom a Lélek és erő bizonyítékából áll.

(I Kor. 2; 4.)

A szószéken igazi apostolos vagyok, azaz küldött, aki más nevében jő, aki nem a maga nevében beszél, nem a saját ügyét védi, nem a magáét hirdeti. Úgy kell apostoli küldetésemet betöltenem, úgy kell evangelizálnom, hogy érezzék a hallgatók, hogy nekem nincs kételkedésem a felől, hogy Jézus nem elképzelés, fantom vagy mítosz, hanem élet, az egyedüli igaz élet, amelyet hogy elnyerjünk, el kell a magunkét vesztenünk.

Igehirdetés nemcsak a szószéken van, hanem az iskolában és a sajtóban is.

Szent Bernát volt talán a Szentírás egyik legkitűnőbb ismerője és prédikációiban a legnagyobb használója. Szinte teljesen a Szentírás nyelvén szólott. Egyik karácsonyi beszédében 167 szentírási idézet fordul elő. Találó megállapítás: ha elvesznék a Szentírás, Szent Bernát műveiből össze lehetne állítani.

P. Bangha naplója elmondja, hogy mily sokat, rengeteget szenvedett életében írója. De csak egyetlen szenvedést panaszolt fel életében igen keserűen, azt, amikor élete utolsó éveiben már ritkán prédikálhatott. Ugyancsak naplójában említi P. Bangha, hogy Pozsonyban mondotta élete első próbaprédikációját. S a retorika öreg tanára azt a jótanácsot adta neki, hogy soha ne próbálkozzék meg szónoklássai.

HUSZONEGYEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Mely szép vagy és mely
ékes... (Én. én. 7; 6.)*

Ha valaha és valahol Krisztus papjának szépnek és ékesnek kell lennie, az csak az oltár lehet, a szentmise alkalmával. Angyali szolgálat. Valóságos érintkező, forró közelségébe jutok Jézusnak, és a körülállókat, a híveimet, népemet is oda kell emelnem. Úgy kell végeznem a sacramot, hogy arcommal, testtartásommal, legkisebb mozdulatommal zavarba hozzam a hitetleneket, mozgásba a kételkedőket, indítsam a télovákat, erősítsem a hívőket. Szent feladat, amelyet a mindennap nem tehet megszokottá és a sok hétköznapi szürkévé, isteni officium, amelyre szinte minden nap készülnöm kell, direktóriummal, rubrikák vizsgálatával, de főként a papi életszentség mindig friss, üde, illatos lelkével!

Az elevatio után öt keresztvetés van a szent színek fölött, amelyeket már nem áldunk meg többé, hanem csak felajánljuk azokat. Tehát a keresztjel mást jelent Úrfelmutatás előtt, mást Úrfelmutatás után. Az előbbieket Isten áldását esdjük le az áldozati adományokra, az utóbbiakkal pedig azt jelezzük, hogy a keresztáldozat és az oltáráldozat egy és ugyanaz.

XIII. Leó azt üzentte egy nála lévő francia püspök által: „Mondjátok meg a papoknak, hogy ne csak prédikáljanak, hanem menjenek a nép közé...” Ne csak a népnek mondjuk: Ite... menjünk mi is közéjük. De úgy, hogy megérezzék rajtunk a szentség illatát.

HÉTFŐ

*Boruljunk le lábai zsámolya
előtt, mert Ő szent.*

(Zsolt. 98; 5.)

A zsolozsma latreutikus imádság. Isten imádása áll előtérben minden más földi óhajjal, kéréssel szemben. Mint ilyen is első helyen áll az imák között. Ezért monumentális és nagyvonalú. Széles és mély. Közösségi ima, ezért tehát objektív norma is. Transcendens és expanzív. Áthatja az egész életet. Totális imádság. A corpus mysticum egyetlen nagy odaadása — Krisztus útján — Istennek. Ezért elsősorban teocentrikus és csak aztán krisztocentrikus. Hisz mi mindnyájan Krisztusért vagyunk kedvesek Isten szemében. A zsolozsma tehát átfogja egész napomat, életem minden áldott napját imaóráival és teszi egyetlen odaadássá Isten számára Krisztusban. A legbiztosabb ima, a legbensőbb egyesülés — Istennel Krisztus által.

Krisztus mint telt szőlőfürt függ a kereszten, nyujtsuk ki kezünket, hogy Krisztust szüreteljük róla. (Szent Ambrus.)

Ahányszor zsolozsmázom, valahányszor a breviáriuméért nyujtom ki kezemet, mindannyiszor Krisztust szüretelem... Mindennap.

Az előírt imaóra teljességéhez nem tartozik az Aperi és a Sacrosanctae ima, de igenis tartozik az egyes imaórák elején és végén mondandó Pater, Ave, Credo.

K E D D

Hálát adok annak, aki e szolgálatra rendelt engem.

(I Tim. 1; 12.)

Uram, ha Te annyira szerettél engemet, meghívást és szolgálatalodra rendeltél, miért leszek mégis, ha csak rövid időre is, szabadakarattal, tőkeről leszáradt, elsorvadt, termékellen venyige, zöld fán száraz ág, miért leszek az ordináció, a primíciás szép napok után fizetett napszámossá aratásodban, szőlődben alkudozó béressé? Azért, mert nem maradtam maradéktalanul és fenntartás nélkül egészen és osztatlanul Jézusé. Mert elfelejték életem minden napján hálát adni annak, aki e szolgálatra meghívott engemet.

A bűnbánat szentségének betelőzője a szentkenet szentsége. Hatása: 1. a lélek megerősítése; 2. a halálos bűnök megbocsátása; 3. a bocsánatos bűnök és az ideiglenes büntetések eltörlése; 4. a testi egészség helyreállítása, ha... E szent-

ség távolabbi anyaga a püspöktől vagy erre felhatalmazott pap által szentelt olaj.

A váci egyházmegyének volt nagyprépostja Istenben boldogult Baksay Károly. Krisztus Szíve szerint jámbor, istenfélő papnak ismerték mindazok, akik közelébe kerülhettek és közvetlenül láthatták példás életét. Utolsó betegsége idején elvonult Vácról a félegyházi ősi, családi házba. Halálát közeledni érezte, Baksay nagyprépost letérdelt a feszület elé. Egyszer csak egy nagy zuhanás... Baksay átkarolva a feszületet, ájulásba esett, letépte a keresztet a helyéről és hidegülő ajkához szorította, s így ment lelke az örök Bíró színe elé.

SZERDA

*Ki önmagát adta bűneinkért,
hogy kiragadjon minket a jelen
gonosz világból. (Gal. 1; 4.)*

Krisztus papjának okvetlenül rendelkeznie kell külső műveltséggel, amelyet átjár, áthat, keresztülkaszul áldolgoz ez az igazi papi lelkiesség. Ennek hiányában csak máz, sallang lesz. A lelkiesség a külső műveltséggel megaranyozza, széppé teszi. Bent van ebben a testi és lelki épség, a kiegyensúlyozottság, világos és éles gondolkodás, szaktudás, legyelmélettség és önbizalom, türelmesség, kitartás és hűség, előzékeny udvariasság, szociális érzék és barátságosság, rendszeretet, beosztás, gondosság. A tudás jobbá nem teszi a papot. Ne-

künk pedig de die in diem jobbaknak keii iennünk. Jobbálevésünknek gyökere: a jellem és a lélek. Külső műveltségünk ennek kisugárzása.

A keresztény házasságnak három lényeges java van: a bonum prolis, fidei és sacramenti. Ha az előbbi kettő a kötés után elmarad, a házasság lényegében akkor is megmarad. De aki a három javára nézve nem akar kötelezettséget vállalni, vagy előzetesen kizárja egyiket vagy másikat, érvénytelenül kel össze. A házasság mint szentség, azonos a szerződéssel. Azok a keresztények, akik igazi házasságot akarnak kötni, eo ipso felveszik a szentséget, akár tudják ezt, akár nem, akár hiszik, akár nem.

Ha az A. C. szót halljuk, ne gondoljunk arra, hogy országboldogítás a feladatunk. Egy papnak csak a saját egyházközségét kell Krisztushoz vezelnie és ott megtartania. Az országos program megadja az egyházközségi konkrét célkilűzést is. A plébános feladata, hogy ez mindenáron megvalósuljon. Itt kell lehetőség, módol, alkalmat adnunk arra, hogy a jóakarató világi hívő kedvére kifuthassa magát — Krisztus országáért.

CSÜTÖRTÖK

Veletek vagyok mindennap.
(Mt. 28; 20.)

Az isteni velünkmaradás gondolatának valóra-vállása az Eucharisztia. Rámutatunk-e szavunkkal és példánkkal arra, mit jelent az egyházközségnek Jézus köztünkléle? Veletek vagyok... A szeretet Istenének Itlmaradása az igazság Istenének pozitív kijelentésén nyugszik. Ebből egy joltányit sem engedhetünk. Engedhetetlenségünk a kafarnaumi, kemény Krisztus erejével rokon. Talán meg-ingathatatlan álláspontunk néhány hívőt elriaszt, de még többnek imponál.

Minden plébániatemplomban eleget kell tenni XIII. Leó pápa 1886 augusztus 26-án kiadott rendelkezésének. Ezen intézkedés szerint október hónapban mindennap el kell mondani a szentolvasót és a lorettói litániát, mégpedig kitelt Oltáriszentség előtt. Ugyanez a rendelkezés érvényesüljön a Szent Szűz liszteletére szentelt templomokban és nyilvános kápolnáknak is.

Az Eucharisztikus Társulat (Confraternitas Sacerdotalis Adorationis Sanctissimi Sacramenti) alapítója B. Eymard Júlián Péter. Kérvényét a társulat megalkálása érdekében 1858-ban terjesztette IX. Pius elé. A pápa a legnagyobb örömmel fogadta a tervezetet és egy év mulva már megadta Eymardnak a dicsérő Brevét, négy év mulva pedig véglegesen is jóváhagyta.

P É N T E K

Segítségül hívtam Uram, a te nevedet, a legmélyebb veremhöl. (Jer. 3; 55.)

Jézus egész papi szívet akar. Buzgó, lángoló szívet. Aki tízet adhatna Jézusnak és csak ötöt ad, még a lelét sem adta oda. S hozzá még kegyetlen, szívtelen Jézussal szemben. Hogy segítsen ilyenén az Úr, ha a legmélyebb verembe jut majd? Ne méricskéljünk ott, ahol egyetlen kötelességünk van: a nagylelkűség. Ne alkudozzunk ott, hol mindent egyetlen tétre kell tennünk. A pap legyen úri lélek, amely nem dekáz, csak ad, ad egyre löbbel, mindig többel és a refrén: Uram, még!...

A szentségi fegyelem bizottsága 1941 jún. 29-én kiadott utasítása megszigorítja a jegyvizsgálatot azért, hogy így igyekezzék megakadályozni olyan házasságokat, amelyek később könnyebben megtámadhatók. E szerint a jelentkező jegyeseket eskü alatt kell kihallgatni a feltett 18 kérdésre. Utána alá keli írniok a jegyzőkönyvet. A menyasszony plébánosa végzi ezt. Ha más egyházmegyehez tartozik, az Egyházmegyei Hatóság útján küldi el a jegyzőkönyvet a másik plébánoshoz, az esketeshez pedig ennek a Hatóságnak a nihil obstatja is kell.

Nagyon is szüksége van a százfelé széthúzott, igénybevett papi életnek lehetőleg évenként lelki-

gyakorlatra. Semmi sem pótolhatja ezt. A Kódex „saltem” három évenként írja elő a világi pap számára. Jobb az öt napos, mint a 3, még jobb a 8 napos. Már VII. Sándor és még 17 pápa sürgeti a papi lelkigyakorlatokat és búcsúk engedélyezésével iparkodnak megkedveltetni. Nagy erőgyűjtés ez a pár napos kikapcsolódás a mindennapi megszokott életkereteinkből. Nemcsak a pásztor, de a nyáj is hasznát látja.

S Z O M B A T

Hirdessétek az evangéliumot.
(Mk. 16; 15.)

Fellépek a szószékre. Több vagyok, mint deklamáló szónok, agitátor vagy képviselő. Nyakamban a papi hatalom jelvénye: a stóla, kezemben az Evangélium. Beszédemet a nép szent-nek mondja, hirdetésem Ige-hirdetés, minden ember anyanyelvét beszélem, mely a túlvilági hazából csendül ide. A Szentírás tanította meg, hogyan hirdessem a fontosságot pompa nélkül, a komolyságot érdekesség nélkül, a szeretetreméltóságot elpuhulás nélkül, a természetet mesterkélttség nélkül, a természetfölöttit elvontság nélkül.

A 12. századig nem volt szószék a templomban olyan, mint ma. A beszéd igen szorosan összefüött a szentmisével és a püspök az oltártól mondotta el. Később kélelkezett egy faragott, hordoz-

ható pulpitus, ezután pedig megjelent a kőből faragott emelvény.

Jó az a prédikáció, amely három dolgot foglal magában: 1. az örök igazságokat hirdeti; 2. a hallgatókban vallásos elhatározást ébreszt; 3. jótettekre indít.

Nem szabad felednünk, hogy a szeretet Istenének evangéliumát hirdetjük. A szeretet pedig a törvény teljessége. A szívünkben a szeretetnek sokkal nagyobbnak kell lennie, a bűnösök, a tévelygők iránt, mint amekkora a gyűlöletünk (ha egyáltalán ilyenről nálunk lehet beszélni) a hazugság, a tévedés iránt. Ezért a szószékről soha ne személyeskedjünk. Általában igenis szóvá kell tennünk a kirívó és közismert hibákat, de a személyek iránti tapintatos lelkiülettel.

HUSZONKETEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Szépsége rabbá tette a lelke-
met. (Jud. 16; 11.)*

Krisztus jó papjának sok a jövőjáró imádságos terve. Oda kell tennie mindent a szentmiseáldozat aranypaténájára. Szeretnem kell az oltárt, jobban, mint a gyermek édesanyja ölét, jobban, mint a madár a fészékét. A szentmise fölsége, az oltár szépsége rabbá kell hogy tegye a lelkemet. Az oltáráldozattól ered elsőrangú szerepem az egész egyházközség átölelésére és boldogítására. Örülöm kell, ha nehéz. A szentmiseáldozat is szenvedésből született. Az Eucharisztia dekorációja a szenvedés.

Miután befejeztem a halottakról való megemlékezést, felemelem eddig kissé lehajtott fejemet, kiterjesztem kezemet s egyenes állásban elmondom az Ipsis Domine imát, majd befejezem Per eundem Christum szavakkal. Ennél az egyetlen Krisztus szónál van előírva a főhajítás.

Mielőtt az ép, tiszta, friss nagystyát a paténára tesszük a sekreslyében, ne felejtjük el sohasem, hogy hüvelyk- és mutatóujjunkkal alsó és felső felületén végigsimítsuk, hogy így a rátapadt apró törlemelétől megglisztítsuk.

Amint összetartozik a pap és áldozat, ugyanígy korrelatív fogalom a pap és a nép. A szentmiseáldozat a plébániai tevékenységnek központi ereje és lelke. A plébános mint forma gregis szerepel a liturgia legszentebb cselekményénél. Ő a közösség alakítója.

HÉTFŐ

*Nagy hálát adok szájjammal
az Úrnak. (Zsolt. 108; 30.)*

Breviáriumbozom, tehát imádkozom. Zsolozsmázom, azaz imádkozom. Mégpedig az imádságok non plus ultráját végzem. Objektív egységben vagyok a Fejjel és a lilokzatos test tagjaival. És a csodálatos az, hogy ez az egyesülés nem rombolja le egyéniségemet, hanem minden lelki értékem felhasználásával beletemet abba a Testbe, amely már meghalt egyszer „és többé meg nem hal”, a halál többé nem diadalmaskodik rajta. Innen van az én dicsőségem is! A dicsőséges Krisztus-testnek vagyok egy parányi atomja. Együtt lélekzem a testtel. Lélekzetem a Test minden tagjának lélekzete. Én is szállítom a tiszta vért a tagokba, az én munkámra is számít a Test. Oszthatatlan egységben élek a tagokkal.

A mennyek országát erővel kell meghódítani. Az én mennyországom: Krisztus. (Szent Ambrus.)

Sokszor önlegyőzés, „erőszak” a szent zsolozsma jó végzése. Azzal győzők, aki a jutalmam, mennyországom, Krisztus. Napról-napra.

Egyik magyar bencés halálos ágyán feküdt. A breviáriumot már nem tudta kezében tartani, olvasni már nem tudott. Megkérte egy másik rendtársát, szíveskedjék előtte hangosan olvasni. Hadd hallja, hadd kövesse...

Micsoda szószeros értelemben vett halálos szeretete ez a szent zsolozsmának. Rá is érvényes az Apostol szava: mivel szerette, hát mindvégig szerette... (Ján. 13; 2.)

K E D D

Segíts meg engem, kinek rajtad kívül senki más segítője nincs. (Eszter 4; 3.)

Mit ér nekünk papoknak, ha tézisekre, definíciókra, artikulusokra szabdaljuk a tant, de nem éljük! Miért van az, hogy oly sok paptól annyi mindent meg lehet tanulni: ügyszeretetet, rendet és csínt, takarékossgot és pontosságot, csak egyet nem: Jézus szeretetét? Miért van az, hogy sok pappal mindenről lehet beszélni: sportról, gazdaságról, többtermelésről, politikáról, szociális kérdésekről, falusi bajokról és városi problémákról, csak éppen Jézusról nem?... Egy pap csak önámítással mondhatja azt, hogy erről csak a templomban beszélek, egyébként ez nekem teljesen befelé megélt privát ügyem. A száj a szív bőségéből szól, mondotta egykor minden idők számára az, Akiről leglőbbet kellene beszelnünk, ha egészen az övéi volnánk...

Ha nem volna más olaj kéznél, a katechumenok olajával vagy a krizmával is kiszolgáltathatjuk föltételesen a szentkenetet. De ha később biztos anyaghoz jutottunk, feltételesen újra fel kell adnunk. A régi olajat, ha az új megérkezett, az öröklámpában kell elégetnünk.

Wittmann regensburgi püspök úgy készült a halálra, hogy betegágyához kötöztette a keresztet. Krisztusnak éltem, Krisztusé voltam, Krisztus keresztiének tövében akarok meghalni, hisz nekem meghalnom nyereség.

SZERDA

Honnan a háborúságok és civakodások közletek? (Jak. 4; 1.)

Tévedés lenne Krisztus papjának külső műveltségét elméleti tudásösszeg alapján lemérni. Csak merő, külsőséges etikettszabályok szerint nem lehet mérlegelni ott, ahol lemérhetetlen és megfoghatatlan, súlytalan, anyagtalan valamiről van szó: lélekről és lelkiiségről. Megjelenésben, viselkedésben, magaviseletben ez a Lélek diktálja a tempót. Háborúság, civakodás csak ott van a papok között, ahol mesterkéltséggel pedantéria, modorosság, erőltetett affektáltság, keresettség adja a papi műveltséget. Ez aztán nem az előkelő, színvonalas, lelki kultúráltságnak a látható formája. Egészen másvalami.

A jegyesek bemondásának valódiságát saját ma-

gunk őrizzük ellen. Ne hagyatkozzunk arra, hogy kihirdetjük őket. A protestáns fél reverzálisadása részünkről tisztelet és szeretetet érdemel. A jelentkezésnél két dolog fontos: az akadályok kivizsgálása és a szabad beleegyezés megállapítása. A polgári egybekelést az Egyház még eljegyzésnek sem tekinti.

A Róma elvei szerint megorganizált A. C. első vértanúi Németországban: dr. Clausener, Probst és dr. Beck. Törvényen kívül helyezték őket, mert Krisztus törvényét mindenekfölé helyezték. „Hat Selbstmord begangen“, „auf der Flucht erschossen“ hazugságokkal intézték el ezeket a gyilkosságokat. Csak az elhamvasztott testek hamuját szolgáltatták ki a hozzátartozóknak.

CSÜTÖRTÖK

Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. (Jn. 15; 5.)

Az egész Egyház élő, hatalmas szervezet; mint szőlőtő, amelyben eleven erő táplálja a zamatos fürtöt hordó venyigéket; misztikus test, ahol Krisztus a fő és mi a tagok. De élet csak akkor lesz bennünk, ha Krisztus életébe kapcsolódik bele a pap és az egyházközség, az egyén és a közösség, az egész Egyház. Ez az élet az Eucharisztia által valósul meg.

A pápa csak a legritkább esetben ad arra engedélyt, hogy Oltáriszentség magánkápolnában őriztessék.

Ha halottak napján lenne valamely templomban Oltáriszentség-imádás, a szentmise színe: viola.

Kél vagy három hónapos oslyákal nem szabad konszekrálnunk! Így rendelkezett 1918-ban a Szentségek fegyelmét intéző Bizottság.

A szentséges Szív az Eucharishtiában közelíthető meg számunkra legjobban.

Az istenséggel való életközösség és egyesülési vágy már az ókori népek történetében megtalálható. Az áldozathoz lényegesen hozzátartozott náluk az áldozati lakoma. Jézus is asztalához ültet, de minden képzeletet felülmúló, határtalan szeretettel és önátadással: önmagát adja. Ezt csak Isten teheti, erre csak Isten képes. Mi csak boldog örömmel tudomásul vehetjük, még csak fel sem érthetjük.

P É N T E K

*Téríts minket hozzád, Uram!
és megtérünk. (Jer. sir. 5; 21.)*

Hogy nem térünk magunk sem és nem térítünk másokat sem az Úrhoz, annak oka: a lanyhaság, a papi lanyhaság. Akikről azt mondja az Úr: Tudom cselekedeteidet, hogy sem hideg nem vagy, sem meleg... (Jelen. 3; 15.) A Szent Szív iskolájába járó papnak nem szabad téllennek, lanyhának, langyosnak lennie. Mindent lelperzselő, tüzes szeretet ilt a legfőbb tantárgy. Uram, telítsd, fo-

kozd bennem ezt az érted égő, lángoló lelkiületet, egészen addig, míg a buzgóság ügyedért, nevedért, országodért — megemészt engem.

Minden, a Szentszék elé terjesztett vegyesházassági ügyben egyedül a Szent Officium az illetékes. A Kódex megjelenése után tíz évvel határozott így az Egyház.

X. Pius pápa 1908-ban (áldozópapságának fél-százados jubileumán) Haerent animo kezdetű enciklikájában sürgeti a papságnak évenkénti lelki-gyakorlatát; XI. Pius 1935-ben (papsága 56 éves fordulóján) Ad catholici sacerdotii fastigium kezdetű enciklikájában mutat rá az exercitium fontosságára a pap életében. Ugyancsak ezt a gondolatot szorgalmazza a Mens nostra kezdetű enciklikája is a boldog emlékezelű pápának. Nagy dolog az, amit az Egyház annyira sürget és kíván!

A legkitűnőbb jezsuita írók megállapítják, hogy a Társaságban minden jó az évenkénti nyolcnapos lelkigyakorlatnak köszönhető.

S Z O M B A T

Az evangélista munkáját cselekedd. (II Tim. 4; 5.)

A teológia tanítását a szónoki hevület és lendület kohójában olvastom meg és viszem a szókákra, hogy cselekedjem az evangélista munká-

ját. Ehhez nem elég logika és dialektika, analízis és szintézis, nyelvezet, előadás, stílus. Ide lélek és kegyelem kell! Félelem nélkül hirdethetem a nagy igazságokat, nem félek senkitől. Szavam messze elhallik, senki vissza nem szól, isteni félelemmel hallgatnak. Szent munkát végzek, az evangélista tisztét teljesítem annak nevében, Aki engem küldött.

A prédikáló rendnek elterjedésével kezdett külön válni a prédikáció a szentmisétől. Ekkor állították fel a templom hajójában a mai ismert szószéket.

A fontos, hogy a hívek örömmel, szívesen hallgassák a prédikációkat, de a kritikájukkal ne tördjünk.

Csak figyeljük meg: milyen szeretettel és kedvvel beszél a kereskedő üzleti dolgokról, a vasutas a vasútról, a bankár a pénzről, a vérbeli katoná a hadászatról, politikus az államügyekről, hát nem volna furcsa és beteges tünet, ha Krisztus papja nem beszélne örömmel Istenről, Jézusról, Egyházzról?

Ha egy papról életrajzot írnak, elkerülhetetlen a kérdés: milyen volt mint szónok? Mintha csak kérdenők: hogyan tudta hirdetni azt, amiről meg kellett győződve lennie? Milyen teljesítette az evangélista munkáját?

HUSZONHARMADIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Mindent az evangéliumért tesztek. (I Kor. 9; 23.)

A szentmise papi életünk középpontja. Azzá is kell tennünk. Amint Krisztus egész élete a keresztség-áldozatban ért a legmagasabb pontra, a mi életünknek is a szentmiseáldozatban, a keresztség-áldozat megújításában kell kiteljesednie. Szemünkben a sacrum nem lehet ájtatossági gyakorlat. Valóságos áldozat! Az istentiszteletnek a leglökéletesebb formája és módja. Önmagunk és híveink teljes fölajánlása — áldozatul, amely értéket csakis Krisztus áldozata révén nyer.

Csak figyeljük meg a rubrikát: a Nobis quoque peccatoribus szavakat (csak ezt a hármat) félhallan mondjuk (s nem egészen hangosan). Ezen szavak közben balkezünket a corporaléra tesszük, jobbunk három utolsó ujjával pedig érintjük mellünket. Nálunk elterjedt az a rossz szokás, hogy a pap először az oltárra üt, majd a mellét veri. Helytelen, rubrikaellenes.

Az oltárkiváltság, ha a sacrumot előért mutatjuk be, nem érvényesül. Csakis egy megholtért és éppen azért, akiért bemutatjuk a szentmisét.

A plébánost nem e világ dolgaiban való közösség fűzi a nyájához. A szent ilkoknak, elsősorban

a szentmiseáldozatnak közössége. A plébánosnak hármasként van a közösség felé: papi, tanítói és pásztori. Mindez a természetfölötti életre mutat, birodalma tehát nem e világból való.

HÉTFŐ

Erők Ura, Istene! Hallgasd meg imádságomat. (Zsolt. 33; 9.)

Minden zsolozsmázó a corpus Christi mysticum óriási imaközösségnek egy eleven atomja. Úgy vagyunk ezzel a képpel is, mint a tükör hasonlattal. A nagy tükörképben látjuk a tárgyakat s ha a tükörlapot összetörjük, a legkisebb részecskében is újra látjuk a tárgyat. A föld kerekiségén zsolozsmázó papok és világiak a legszentebb imaközösség egységének tükörképe, hű képe az Egyháznak. De egyetlen zsolozsmázó hívő is tükrözi az Egyházat. Az imádságban, amely az Egyház hivatalos imádsága. A rózsafüzér imában nem; a keresztúti ájtatosságban nem. Egyedül a zsolozsmában, mint imádság — tökéletes. Tehát akkor a zsolozsmát kivéve, minden egyéb imádság — kevésbé tökéletes. Ezt az értékelési hierarchiát nem mi állapítjuk meg. A legfőbb földi tekintély isteni hatáskörrel. Ez a hivatalos Egyház! A földön továbbéélő, ható és működő Krisztus. Krisztus imádkozott, tehát alteregója is imádkozik. Mit? Amit Krisztus.

Krisztus a választott nyilvessző Isten kezében.

Boldog a lélek, amelybe ez a nyíl beletalál. (Szent Ambrus.)

Ahányszor a szent zsolozsmát végzem Isten és az Egyház szándéka szerint, mindannyiszor belém talál ez a nyíl: Krisztus. Életem minden napján eltalál.

K E D D

Hogy Ő bennünk marad, a Lélekről tudjuk meg.

(I Jn. 3; 24.)

Hogyha annyit emlegetnők Jézust, Eucharisziát, imádságot, aszkézist, templomot, mint az aranyat, a bőrzét, a pénzt, a gazdaságot, pillanatok alatt megváltoznék a világ. Mert nincs bennünk Ő, a Lélekről tudjuk meg. Pedig az a nagy barátság, amelyet Jézus mint Főpap felkínált és tálcán hozott elém az ordinációban, joggal megkövetelné ezt a teljes lefoglalást. A papi lélek pontos szeizmográf. Elárulja, Jézus bennünk van-e? ...

Az utolsó kenet lényeges anyaga: e g y kenés, ami azonban csak végszükség esetén van megengedve. A láb megkenése, észszerű okból, elmaradhat. A kenést a jobbkez hüvelykujjával kell végeznünk. Nagyon súlyos okból még ecsettel is végezhető. Ha a plébános jelen van, csak az ő engedélyével szolgáltatható ki a szentikenet.

Felvidéki plébánia filiájában temették a számadó juhász meghalt legényfiát. Kegyetlen hideg

volt. A fiatal káplán szánkóval ment beszentelni a holttestet. 30 fokot mutatott a hőmérő. Mintha ruha sem lett volna az emberen. A temetés hosszú volt, vagy 45 strófás búcsúztatót énekelt a kántor és 5 liberát a pap. A fiatal káplán átfázott, hiába sietett haza a meleg szobába, hiába volt a forró tea, hiába minden gondos ápolás. Hét nap múlva őt is kivitték a temetőbe...

Igy olvastam valahol ennek a névtelen, hős ol-tártestvérünknek szomorú földi sorsát egy meleg hangú papi nekrológban.

SZERDA

*A hit cselekedetek nélkül
holt. (Jak. 2; 26.)*

A hívek az odor Christit keresik a papon és jaj, ha helyette konyhaillatot találnak! Nem ritkán itt van a papi lelkiiségnek és a lelki kultúráltságunknak igen veszélyes zátonya. Nem akarunk vagy nem tudunk hinni a „ne aggódjatok” krisztusi tanításnak (amely pedig nekünk szól elsősorban!) s minden aggódó évődés megannyi szektor lesz papi lelkiiségünk egyenes vonalán. S így jutunk el ahhoz a bizonyos Foerster-féle külső pecsélhez, mely egyelőre külső lesz ugyan, de veszedelmes távlatot nyit a belső felthoz s ezzel jellemünket támadja meg gyökerében. A ránk bízottak a papi külső műveltség bizonyítékail nemcsak a könyvtár-szobákban figyelik, hanem az ebédlőnkben is!

A helyi ordinárius, a Kódex Magyarázó bizottság-

nak 1942. évi döntése szerint, felmenthet a házassági akadályok alól, amelyek alól a Szentszék is szokott felmentést adni. Még akkor is, ha nemcsak minden készen van már a kötésre, hanem ha sürgős eset forog fenn.

A képtelenné és alkalmatlanná levő törvények alól a 16. kánon 1. §-a szerint azok nem ludása nem mentesít.

Az A. C. epp azt akarja, hogy a hit cselekedetekkel élő, eleven legyen. A munkatársak apostoli energiája a katolikus cselekvésben teljeseedik ki. A cselekvés nélkül az A. C. mozgalom holt. Az A. C. programrendezeltséget, tervszerűséget biztosít a plébános és munkatársai együttműködésében, megment a kapkodástól és attól, hogy felhevült laikusok a saját rögeszméjüket érvényesítsék.

CSÜTÖRTÖK

Kik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt.

(Zsolt. 96; 10.)

Az eucharisztikus tiszteletünk három módon nyilvánuljon meg: 1. imádjuk a szentségi színek alatt jelen levő Istent, Királyunkat és Urunkat; 2. szeressük a szeretet rabságában értünk élő, könyörgő és magát szüntelen feláldozó Istenembert; 3. engeszteljük a rengeteg, eltűrt serelemért.

Nyilvános kápolnában a püspök is engedélyezheti az Oltáriszentség őrzését, de csak akkor, ha van rendes lelkész, aki legalább hetenkint egyszer misézik itt.

Beszélünk tabernákulum-gyertyatartóról, pedig a helyes és szabatos elnevezés: expositiós gyertyatartó.

Az expositio alkalmával a szentségi Irónnak két követelménye van: a kiemelkedő hely és a mindig fehér színű baldachin. Igen szép és üdvös díszíteni a trónust is, a baldachint is. Az Oltáriszentség szimbolumaiként szerepelhetnek: a hal és kenyér, a galamb, a szarvas, búzakalász és szőlőfürt, a bárány, a pelikán, a phönix vagy egy ajló.

Az Eucharisztia Jézus szeretetének jótállása. Égi kezes: az Isten szeret bennünket. A szeretet módjának és találékonyságának netovábbja: többet nem tudtam tenni értelek. Milyen jótékony a „szíves” ember. Jézus a „S z í v e s” Isten.

P É N T E K

Én vagyok, én magam vagyok, aki eltörlöm gonoszságaidat. (Iz. 43; 25.)

Jézus Szíve van legnagyobb segítségünkre abban a nagy munkában, amelyre világi és szerzetespap egyaránt kötelezve van, amelynek neve: életszent-

ség. Szüntelen munkál, szakadallan önképzést, állandó és megfeszített akaraterőt kíván. Gyönyörű életcél, nehéz a muzsikája: szentek legyetek, mert én szent vagyok. A buzgóság út a tökéletességhez, a tökéletesség pedig isteni parancs. (Mt. 9; 48.) Levetni a régi embert és felöltöni az újat, átalakulni erkölcsökben, eltörölni gonoszságainkat — csak a végtelen jó istenemberi Szív tud bennünket erre segíteni.

1929 március 12-én a Kódex Magyarázó Bizottság kijelentette, hogy a köztisztesség akadálya nem származik a csupán polgári házasságkötésből, ha nincs együttélés.

Az Eucharisztikus Papi Liga tagjainak szinte egyedüli kötelezettségük az, hogy működési körükben apostolkodjanak a gyakori szentáldozás érdekében. Áldoztathatnak a nap bármely órájában, kezdve hajnal előtt egy órától egészen napnyugtáig, misézhetnek hajnal előtt egy órával és egy órával délután és teljes bűcsút engedélyezhetnek a hét egyik napjára azon gyónóknak, akik lehetőleg naponként áldoznak. Ha a Liga érdekében jót tesznek, ezért a jócselekedetért 300 napi bűcsút nyerhetnek.

S Z O M B A T

Hírnökké rendeltettem és apostollá. (I. Tim. 2; 7.)

A prédikációban nem hízelgek az előkelőknek és nem félek a hatalmasok bosszújától. Hírnök va-

gyok és apostol. Nem politizálok, azaz mégis: politikám az Isten országának politikája. Úgy látszom, mint egy Pál az Aeropagon; hivatalom, küldetésem teljes tudatában úgy állok népem előtt, mint akié az Isten beszéde, „amely eleven és hathatós, áthatóbb minden kétélű kardnál és beható az elme és lélek, az ízék és a velő eloszlásáig”. (Zsid. 4; 12.)

Könnyű jótanácsokat adni az igehirdetőknek, de mulassuk meg azt nekik gyakorlatban. Közöljük le beszédeinket, amelyekről úgy gondoljuk, „sikerültek” Isten kegyelmével. Ne csak száraz, vértelen csontvázlatot adjunk, töltsük meg hússal, tartalommal, fűszerezzük példával és ami a fő, hozzuk kapcsolatba a mai étellel. Egymástól gazdagulunk. Ne legyünk irigyek, féltékenyek vagy éppen hamis okokra hivatkozva félrehúzódnak. Egy jó prédikációnkat, ha száz pap adoptálja, micsoda öröm az nekünk! Hozzájárulunk Isten országának terjesztéséhez. Így valóban százszoros termést hoz az elvetett jó mag.

Ellenvetések megcáfolására világi szónoklatokban nagyszerűen alkalmazható az élc. Vagy kivált a gúny is helyénvalón használva, valósággal öl. Krisztus papja, az igehirdető, aki hírnökké és apostollá rendeltetett, egyiket sem használhatja.

HUSZONNEGYEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Uram, Királyom! Könyörülj a
te népeden. (Eszk. 13; 15.)*

Mint nagy felkiáltójel kell hogy álljak az oltárnál. Kiléptem a lömegből, megvallom Krisztust Uramnak és Királyomnak. Teljesen beléje öltözködtem, a krisztusi papság tagja lévén, minden időben életszentségre vagyok kötelezve. A szentmisében Krisztussal eggyé válva, megszentelem nyájamat, a rámbízottakat, sőt egész koromat, nemzetemet is. Krisztus igaz követőinek élete az élet-szentség élete. Szentmise nélkül képtelenek vagyunk ezt az utat járni.

A Páter noszter utáni Libera nos imádság közben megcsókoljuk a patenát. Hogy az alsó peremét vagy a felsőt, az mindegy. A rubrika erről nem szól. A patenán nyugvó szentostyát mutatóujjunkkal annak közepére illesszük. Most vagy a kehely lábára nyugtatjuk a külső felével, vagy oda tesszük, ahol előbb pihent a szent test vagy kissé távolabb ettől a helytől.

Az oltárkereszt elmaradhat arról az oltárról, ahol Krisztusnak szobra van, vagy ahol az oltárkép a keresztfeszített Udvozítót ábrázolja.

A plébánosnak, elsősorban minden felelős lelki-

pásztornak és általában az egész papságnak különösképen hivatása engesztelni Istent a nép bűneiért. Ne csak boltráncozunk, kifakadjunk és elkeseredjünk, hanem engeszteljünk. Uram, inkább rajtam ne, csak a te népeden könyörülj!

HÉTFŐ

Énekeljete az Úrnak, zengedeztetek neki és beszéljétek el minden csodatettét.

(Zsolt. 104; 2.)

Az imádság teljes önátadás az Istennek. Egészen és maradéktalanul. Így értem a sine intermissione figyelemztetést. Így válhatik egész papi életem imádsággá. Egyetlen, folytonos, házagnélküli imádsággá. Hisz a legmagasabb és legbensőbb egyesülésünk is Istennel nem egyéb, mint imádság. Krisztus még utolsó percében a keresztfán is imádkozott. Zsoltárt imádkozott. Az Egyház átvette haláluk jegyese ajkáról mint szent örökséget és tovább imádkozza.

Nagy dolog a jó imádság.

Szomorú papi élet, ahol csak nagyon silány fogalmak beszélnek az imádság életformáló és jövőalakító erejéről. Sokan csak a szóbeli imát ismerik imádságnak. Egy kis ajkmozgás, egy kis kenetes mormolás. Torz fogalom!

Ha a zsoltosma egy részét, pl. egy kis órát véletlenül kétszer mondottam el, nem vagyok föl-

mentve a rákövetkező rész elmondásától. Erre az esetre t. i. nem lehet alkalmazni az elvet: Officium pro officio.

Iha minket papokat mélyen és elevenen megragadna annak a biztos tudatnak roppant ereje, hogy a szent zsolozsma az Egyház hivatalos imája, gyökeresen át kellene alakulnia egész papi életbe-rendezettségünknek. A legutolsó kis káplánszobában vagy missziósterületeken egyedül breviáriumozó pap is szervesen beletartozik az imádkozó, kollektív Krisztus-közösségbe.

K E D D

Mindaz, aki nem igaz és nem szereti testvérét, nem Istentől van. (I Jn. 3; 10.)

Jézus az egyházirend szentségében annyira átadta magát nekünk, úgy kiszolgáltatta kezünkbe istenségét, hogy tudatosan is képesek vagyunk galád módon visszaélni vele. Hisz a végzetesen tragikus körülmény ott van, hogy Ő egészen nekünk adta magát, amikor meghívott bennünket szolgálatára és mi nem adjuk magunkat egészen Neki. Jézus igaz volt és igazán szeretett bennünket, mint testvéreit, de minálunk papoknál, ez a szeretet, a bánásmód átmegy cinikus línomtalan-ságba. Ezért nem megyünk sok papi munkánkban semmire . . . Nem vagyunk igazak és nem sze-

retjük Testvérünket. Így aztán lelkipásztori hatékonyságunknak nincs gyökere.

Az új Kódex súlyos betegnek számítja az öregeket, akik tehát már ezért is felvehetik a szentkenetet. Az utolsó kenet kiszolgáltatása fontosabb, mint a feltételes feloldozás a halálveszedelem esetén. Az Egyház azonban az utolsó kenet föl vételére kötelező törvényt soha nem írt elő.

Nem dolgozott akkor még egy évtizedet az Úr szőlőjében. Fiatal volt. Tudta, mire vállalkozott az ordinációkon: szeretni Istent és szeretni a halhatatlan lelket. Fekete, dús haja, csillogó szeme az életről dalolt. Beteghez hívták. Tífusz... 48 órán belül már Krisztus papja is megkapta a kórt. Egy hónap múlva fölépült: teljesen kopasz, megtört, rokkant külsejű. A szeretet hősei, akik igazak, szeretik testvérüket és így Istentől vannak.

SZERDA

Cselekedetek által igazul meg az ember. (Jak. 2; 24.)

Ahhoz, hogy egy papnak valódi, külső műveltsége legyen, szükséges, hogy intellektuális erkölcsi és vallási értékek testesüljenek benne, hogy Krisztus papja ezeknek a kvalitásoknak feltűnő megismerője, kisugárzója legyen és hogy ezeknek az értékeknek, mint lelki kultúrválynak segítségével imponáljon. Elképzelhetetlen

az egész jellem nélkül. A jellem egész papi karakter. A jellem jelentkezik cselekedeteinkben. Ezek által igazulhat meg az ember.

A lényeges forma nélkül kötött házasság nem bír a házasság látszatával, jogvédelem nem szól érvényessége mellett, semmissé nyilvánítása bíró közbejötté nélkül is történhetik. Az Ordinárius vagy az ő megbízásából a plébános is kimondhatja ebben az esetben a szabad állapotot.

Kétes esetben a hit is meg a házasság is jogkedvezménynek örvend. De a hit kiváltsága erősebb, mert a hit biztosítása magasabb érdek, mint egy házasság fenntartása. A hit biztosítása érdekében szabad kétes esetben a házasság érvénytelensége mellett dönteni.

A Katolikus Akcióban tetőpontjára juthat az egységes, külső cselekvésekben megnyilvánuló plébániai tevékeny élet. Gyönyörűen lehet itt építeni Krisztus litokzatos testét. Az egyházközségi A. C. munkában a plébános szintén a formagregis szerepét tölti be. Egységes, közösségi életet alakító erőközpont. Neki kell elősegítenie, hogy a Krisztus-test növekedjék (Ef. 4; 16.) szeretetben és ebben a szeretetben cselekedetek által igazuljanak meg a hívek.

CSÜTÖRTÖK

Én Uram, én Istenem!

(Jn. 20; 28.)

A pap hitének nagynak és erősnek kell lennie, mert az Eucharisziát csak hittel lehet átfogni, csak a hit szemével lehet meglátni. S ez a hit ha bepilant a titok mélyébe, a szeretet forrását fogja megtalálni. Ennek a szeretetnek pedig baráti ön-átadás a gesztusa. Nem az isteni hatalomnak rettetettségében, egy Király vagy Császár bevonulásának nagyszerűségével jelenik itt meg Jézus, gesztusa a szeretettől baráti öleléssé lágyul. Megilletődve kell sóhajtanom: Én Uram, én Istenem!

A félig nyilvános kápolnában (amely csak egy erkölcsi személynek, intézetnek vagy társulatnak áll rendelkezésére) a püspök is megengedheti az Oltáriszentség őrzését, ha világi vagy szerzetes-papok vezetése alatt van a kápolna. Egyébként a Szentszék adhat engedélyt.

A negyvenórás szentségimádásnál 20, illetve 12 drb. gyertya van előírva.

A Szentségimádó Papok Társulatát XIII. Leó pápa megáldotta, külön Brévejével jóváhagyta és melegen ajánlotta. A Társulat első tíz évében már 250 főpásztor ajánlotta papjai számára és a tagok száma meghaladta a harmincezret.

Mikor a szentmisében imádkozzuk: Uram, szere-
tem házad ékességél... mindig gondoljunk első-
sorban is az eucharisztikus Jézus dicsőségének
lakhelyére, a tabernáculumra. Ennek tisztasága,
szépsége különösen szívügyünk legyen és minden
héten vizsgáljuk meg, hisz gondjainkra van bízva
az Isten.

P É N T E K

Mert nem űz el örökre az Úr.
(Jer. sir. 3; 31.)

Jézus földön jártában megmutatta, hogy a bűnő-
sök Szívében az irgalom forrását és végtelen len-
gerét találják. A farizeusokat felvilágosította, az
elveszett juhokat megkereste, a házasságtörőnek
megbocsátott, a megtérő latornak paradicsomot
ígért. Al. Szent Margitnak megparancsolta, hogy a
szeretetlen és hálátlan emberiség felrázására és a
bűnösök megmentése végett terjessze a Szent Szív
tiszteletét. Mert nem űz el örökre az Úr... Hir-
delnünk kell ezt! Jöjjetek hozzám mindnyájan. Pa-
pok és civilek. Szentek és gonoszok. Az én Szí-
vem a bűneitekért az engesztelő áldozat.

Egy meghatározott papnak meghatározott há-
zassághoz esketési engedélyt igenis adhat az a
segédlelkész is, aki általános meghatalmazással
van felruházva. A Kódex Magyarázó Bizottság dön-
tött így 1927 dec. 28-án.

Menjünk csak a nép közé, majd ott a helyszínen megismerhetjük a szociális nyomorban, ínségben küszködő lelkeket, majd aztán a körülmények kényszerítenek rá bennünket a nehéz kérdések elméleti és gyakorlati átdolgozására. Így született meg a Rerum novarum is. XIII. Leó pápa még nuncius korában a francia és belga gyárvárosokban szomorúan tapasztalta, minő roppant nehéz gazdasági helyzetben vergődik az ipari munkásság. Papi lelkiületét nyugtalanította ez. S felrázta a világot! Fájjon Krisztus papjának a munkásság minden serelme, nehéz élete; zászlóvivője legyen minden jogos, igazságos törekvésnek. Így lesz a nép a mienk s mi a népe.

S Z O M B A T

Adj ékes beszédet számba.

(Eszter 14; 13.)

Jól és eredményesen prédikálni csak akkor tudok, ha vasárnaptól-vasárnapig mindennap, mindig találtam időt arra, hogy hagyjam egyedül szolgálni Mártát, magam pedig leültem Máriával az Úr lábához. Ha ezt nem tudom megtenni, holtbiztosan kimerülök és lassan üresen járó malom leszek. Az elmélkedés óráiban tudok egyre jobban simulni Isten indításaihoz, ellesem Isten lelkének vágyát, magamat egyre bősegesebb kegyelmi kenetre teszem alkalmassá. A csendben, a magányban, az elmélkedés óráiban ad majd az Úr ékes beszédet a számba.

Akkor feltűnő volt: Simor János, mint győri püspök, több üdvös rendeletet bocsátott ki, többek között azt, hogy a vasárnapi igehirdetésben nincs nyári szünet. Tehát júliusban és augusztusban is kötelező. Pedig annyira természetes és magától értetődő...

Jó népünk hajlandó hamar megállapítani: a papnak beszéd a kenyeré. Máskor: Jól megtanították beszélni... Főként akkor teszi ezt, ha valami kevésbé kellemes dolgot említünk vagy nagyon cáfolunk valamit a szószékről. Pedig, sajnos, nincs így, legalább is régente nem volt minden szemináriumban így. Sokhelyütt a retorika melléklantárgy volt s évente egy, esetleg két prédikációval megelégedtek. (Magam a felszentelésig két próbaprédikációt mondtam.) Hangsúlyozom: sajnos, de hozzátesszem: hála Istennek, a múlté!

HUSZONÖTÖDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

Örvendezik veled a szívem.
(Péld. 23; 15.)

A szentmiseáldozatban személyes találkozásunk van Krisztussal, akivel egyesülhetünk is. A tökéletes istenimádás csakis Krisztus áldozatába való bekapcsolódással lehetséges. A legtökéletesebb a misehallgatása annak, aki ugyanakkor szentáldozáshoz is járult. A legmagasztosabb imádást és dicsőítést Isten a szentmisében kapja, aki felszólítja az embert, hogy egyesüljön is Vele. A szentmisénél fölségesebb és gazdagabb ajándékot Isten nem kaphat, hisz itt saját Fiával egyesülve ismerjük el Őt a világmindenség Urának és Atyjának. Isten szava a szentmisében az emberhez: Örvendezik a szívem veled...

Az áldozás előtti imádságokat megelőzi az Agnus Dei. Szemem ekkor a szentostyán függ. A szavakkal hangosan mondom. Balkezem a corporalén van. Jobbkezemmel nem érintem az oltárt (!), mellemre ültve mondom: miserère nobis. Így mind a három ízben.

Feltétlenül legyen templomunkban sacrarium. Legjobb, ha a főoltár mögött van. Ide öntsük a liturgikus mosások után a vizet, elégetett egyházi szerek maradványait vagy hamuját. Jó, ha egy méter

mély, félméter széles, oldala vakolat nélküli fal, alja kavics, fedele kőlap.

Krisztus a szentmiseáldozatban gyakorolja papi, tanítói és királyi hatalmát a világ felett. A sacrum szent leckéjében és evangéliumban tanít bennünket, mint egykor földön jártában. A kánonban mint Pap engesztel. Az áldozásban mint Király terjeszti ki boldogító uralmát az emberi szívekben.

HÉTFŐ

Áldom az Urat minden időben. (Zsolt. 32; 2.)

Hol a lélek a szent zsoltosmában? Kérdezem, hol a lélek a testben? Áthatja, átjárja minden porcikáját, mindenütt ott van: a beszédes ajakban, az arc mosolyában, a szem ragyogásában, a szív dobogásában, az elme csillogó élességében. Hol a lélek a szent zsoltosmában? A zsoltárok, lectiók és himnuszok szent szövegében, az Isten szava szent sugalmazottságában, imádkozó papi lelkületemben, egyházas érzületemben, s mindennekfelett az egyet imádkozó szent közösségben — bárhol az egész földkerekségen. Mindenütt ugyanazt az eget látom, mindenütt ugyanazt a zsoltárt és szöveget mondják az imádkozó Egyház hivatalos megbízottjai az alszerpaptól kezdve egészen a római pápáig. Mind-mind az imádkozó Egyháznak ugyanazon lelkéből lelkedzett kiadása. Amennyire igaz, annyira csodálatos!

Ha magánosan nem tudom elvégezni a szent zsolozsmát, ha könnyen és ingyen talállok társat, köteles vagyok vele elvégezni.

Krisztus a kéz, mellyel áldozatunkat az Atyaistennek bemutatjuk. (Szent Ambrus.)

A szent zsolozsma mindennapi imaáldozat, amelyet a legszentebb Kéz, Krisztussal mutatunk be az Atyának. Ennél szentebb bemutatás nem lehet. Megisméltódik mindennap. Megszenteli életnapjainkat. A pannonhalmi kolostor közösségét éppúgy, mint a kármelita család tagjaiét vagy éppen egy tiszamelléki káplán agyonhajszolt, programmal teli, fáradtságos napjait.

K E D D

Mi az Istentől vagyunk.

(1 Jn. 4: 3.)

A lelkipásztori hatékonyságnak első alapkérdése: vajjon a pap egészen a Főpapé-e, Istentől vagyunk-e? Az ordinációban megpecsételt viszonyt kötöttünk a Főpappal és az életben sokszor szentül meg vagyunk győződve, hogy éljük ezt a pecsétes viszonyt, pedig valójában nem, azért, mert elfeledkeztünk az elkötelezettségről, amely az egyházirend szentségéből ránk hárult: egészen Jézusé légy!

Az utolsó kenet szentsegél soha nem szabad feladnunk ilyen föltétel mellett: si dignus es, ha-

nem vagy így: si capax es vagy minden föltétel nélkül.

Kránitz Kálmán cymeai felszentelt püspök, veszprémi nagyprépost volt. 1935-ben halt meg, 95 éves korában. Még reggel misézett, résztvett a kóruson és a konventmisén, délután halva találták a szobájában. Kezében volt a rózsafüzér, imádkozva érte a halál. Végrendeletében minden vagyonát egy templom építési alap létesítésére hagyta. Többek közt így ír: „Holttestem eltakarítása lehető legegyszerűbb módon történjék: egyszerű fekelére festett lágyfa koporsóba létessék; a koporsón, úgyszintén a sírkeresztemen ne legyen semmiféle díszítés és felírás; sírhelyet a székesegyház sírboltjában kérek; ha azonban ez nem volna lehetséges, akkor a köztemetőben a szegények között, a rendes megkezdett sorban helyezzenek nyugalomra... Kérem továbbá a fűdő káplalant, esetleg rokonaimat, hogy elhalálozásomról gyászjelentést ne adjanak ki; e helyett éretem imádkozni kegyeskedjenek.”

SZERDA

A sós torrás nem adhat édes vizet. (Jak. 3; 12.)

Az igazi külső műveltség lényegesen több, mint forma, alak vagy keret. Hogy ezt a pap felismerje, nem kell csodálatraméltó bölcseséggel rendelkeznie. Elég, hogy szilárd jelleme legyen, amely

csak akkor mély és őszinte, ha lelki adottságait magasabb erkölcsi erők elevenítik. A műveltség fogalma az erkölcsi világrendben nyer igazi értelmet s teljes egészében csak úgy bontakozik ki, ha a legmelegebb emberi eszménnyel, a vallással telítődik. A pap életrendjében ez *conditio sine qua non*. S ha itt hiba van, elhibázott az egész. Száraz külsőség, hazug szemfényvesztés, hideg convencionalizmusba fullad az, aminek élettel, lelkeséggel, meleg bensőséggel kellene csordultig telítődnie. A sós forrás nem adhat édes vizet.

A Kódex óta a valláskülönbség csak katolikus és nem keresztlény között képez akadályt.

A házasságkötés rendkívüli formája két esetben alkalmazható: 1. halálveszedelemben, 2. ha a plébános stb. meghívása vagy megközelítésének nehézsége egy hónapon át eltart.

A plébániai tevékenységben magának a plébánosnak kell a karitás központtá válnia. Neki kell széjjelsugároznia a szeretetet a közösségbe. Legjobb, ha az A. C. szakosztályán keresztül közli ezt a hívekkel. Nemcsak nyomorenyhíló, szociális pirulát lásson a keresztlény karitás munkájában, hanem el kell érnie, hogy intézményes és rendszeres karitatív akció valósuljon meg az egyházközségben.

CSÜTÖRTÖK

Nappal felhő... éjjel tűz.

(Zsolt. 77; 14.)

Amit keresünk és várunk mi a szentségi Krisztustól, ugyanazt igényli Ő is tőlünk, de egy Királynak és fellebbezhetetlen nagy Úrnak hatalmával és parancsoló nyomatékával. Ez kétoldalú igényteljeség. Jelenti az egységet, az egymásba átlényegülést, ami az isteni rendben valami arisztokratikus demokrácia. Isteni egyenlőség ez; csodálatos egység; barátság, emelkedést és trónigénylést jelent, a Királlyal együtt országlunk.

Az Oltáriszentség kitételének két neme van: nyilvános és a magánajlatosságból eredő kitétel. Az előbbi mindig ostenzóriumban történik és a Sanctissimum az oltár fölé emelkedő trónra leendő. Minden egyéb magánkitételnek számít.

Rubrika-szerű az ú. n. Sanctus-gyertya használata. Kevés helyen, de azért nálunk is megtalálható. Egy külön gyertya ez, mely a szentmisén Sanctustól áldozásig ég, rendes körülmények között a leckeoldalon, a padozaton van elhelyezve.

Az 1929 május 9-én kell „Misericordissimus Redemptor” enciklika kifejezetten és nagyon nyomtatékosan hangsúlyozza az engesztelés köteleességét. Azt is óhajtja, hogy az engesztelés reparatrix szellemben történjék, mintegy a Szent Szüz

szeretetével vegyük körül az eucharisztikus Krisztust. Plébániánkon az Oltáregyesület tagjait ebben a szellemben neveljük és vezessük.

P É N T E K

*Gonoszul cselekedtünk, azért
vagy kérlelhetetlen.*

(Jer. sir. 3; 42.)

A Jézus Szíve-tisztelet feloldja, átalakítja, átmelegíti az Ószövetség büntető Jahvéjától való rettegést, szolgálai félelmet. Gonoszul cselekedtünk, ha megmaradunk ebben, az Úr kérlelhetetlen lesz. A Szent Szív kibékít bennünket a haragvó Istennel, Vele, sőt csakis Vele engesztelhetünk. Éppen abban a körülményben, hogy Jézus a bűnösök iránt oly nagy rokonszenvet mutat, invitálja őket, különös szeretettel őket várja, találjuk a szentséges Szív iránti tisztelet ellerjedésének egyik legnagyobb okát. Krisztus papjának ezen a vonalon kell elindulnia a bűnösök megtérítésének apostoli útjára. Útjelző: a Szív...

Siracusa püspöke, Bignani 1919-ben halt meg. A polgári házasságok megszentelésével foglalkozott. Mint milánói plébános, néha saját maga gondoskodott jegygyűrűről is, csakhogy ez ne legyen éppen akadály. Mint főpásztornak is egyik legfőbb törekvése volt a polgári házasságok törvényesítése. Volt nap, hogy tizenöt ilyen házasságot tett szeppe az Egyház szemében. Egy alkalommal a

püspöki kápolnában rendezett egy házasságot, s mivel a nőnek nem volt gyűrűje, a püspök a saját magáét adta oda neki — örökre. Mint püspök, két esztendő alatt kettőezer házasságot rendezett. De tette mindezt az igazi, krisztusi papi lélek úri előkelőségével és páratlan tapintatával.

A papi egységnek legnagyobb akadálya a féltékenység.

Jaj, ha a nép nem tudja bennünk meglátni a szegény és alázatos Krisztust.

SZOMBAT

Istenben dicsekszem beszédeimmel. (Zsolt. 55; 5.)

Minden prédikáció előtt szükséges, hogy kezünket buzgón és gyakran legyük össze könyörgésre, kérvén Istent, hogy ebben a fontos munkában legyen segítségünkre. Kezdjük már el hétfőn és végezzük be szombaton. Egy Fra Angelico is Isten segítségét kérte, mielőtt az ecsetjét kezébe vette és a színeket keverni kezdte. Mennyivel inkább kell nekünk imádkoznunk, mikor nem a békés festőállvány elé állunk, hanem szószékre lépünk, ahonét lelkeket irányítunk, szíveket simogatunk, megtelegebbezhetetlen örök igazságokkal hangoztatunk, ahonét Isten országa ügyét propagáljuk.

Ha megdícsérik prédikáciomat, az szomorú. Sohasem higgyünk az emberi dícséretben.

Mi nem vagyunk megfizetve a beszédért, mint a világi jó szónokok. Nekünk az Úristen lesz hálás, hogy az Ő ügyének védelői vagyunk. Mi nem vagyunk bérért dolgozó béresek, akik megfutamodunk veszély idején. Helytálló pásztorok vagyunk. Isteni parancsunk van legeltetni az Ő nyáját, terelni az Ő népét. Nekünk beszélnünk kell. Látva a bajt, látva a rengeteg tennivalót Isten ügyéért, nem hallgathatunk.

Minden szavunkat felírja Valaki és majd megfizet mindegyikünknek az isteni napszámlizetés idején.

Csak a gyenge pap keresi prédikációja eredménytelenségét a Krisztusban Kedves Hallgatókban.

VASÁRNAP

*Mindenkiért váltságul adta
oda magát. (I Tim. 2; 6.)*

A szentmise a legfölségesebb dicséret áldozata. Isten a hozzá méltó dicséretet itt a földön szeretett Fiától kapta. Mivel pedig a szentmisét Krisztussal együtt mutatjuk be, egészen méltóképpen csakis Jézussal dicsőítjük az Atyát. Jézus élete itt a földön szakadatlan istendicséret volt. A szentmise ezt folytatja a világ végezetéig.

A szentmise a legtökéletesebb engesztelő áldozat. Benne Krisztus megújítja azt a végtelen értékű elégtételt, amelyet a keresztfán az emberiség bűneiért nyújtott Atyjának. A sacrum engeszteli és irgalmasságra indítja Istent, hisz itt van a legdrágább Vér, amely kiontatott sokakért a bűnök bocsánatára. A legnagyobb engesztelő a földön Jézus volt, a szentmiseáldozat Krisztusa.

A szentmise a leghatóságosabb könyörgő áldozat. Maga Krisztus veszi ajkára imádságunkat itt és ő terjeszti Atyja elé. Krisztus mindig meghallgatásra talál, vele megyünk Istenhez, ahol érvényes a szerelmes Fiúnak imádsága, hisz ő mondja Atyjának: „mindenkor meghallgatsz”. (Ján. 11; 42.) Amiért a szentmisében könyörgünk és nem kapjuk meg, biztosra vehetjük, nem válnék javunkra, Isten tehát nem is akarja megadni.

A szentmise a legnagyobb hálaadó eucha-

risztikus áldozat. Az Eucharisztia elválaszthatatlan a keresztláldozattól és a keresztláldozat megújításától, a szentmisétől. Jézus volt a földön a legnagyobb hálaadó. Eucharisztikus jelenlétével szüntelen hálát ad Istennek. A szentmisében kapja meg Isten az Istenember és a gyarló ember részéről azt a méltó hálát, mely őt örökké megilleti. Ez a hála is csak azért kedves az Atya előtt, mert a második isteni személlyel egyesülve történik.

HÉTFŐ

*Taníts meg engem, Uram,
igazságaid útjára.*

(Zsolt. 118; 33.)

Mily csodálatos egység: A test pórusai ugyanúgy lélekzenek, a test szeme ugyanazt látja, millió ajk egyet beszél. Amint a pszichológia szerint a lelki tényeket, bár ismerjük, fizikai kísérletekkel soha fel nem lüktethetjük, úgy vagyunk a zsolozsma lelkével is. Ismerjük a tényeket, amelyeket ez a Lélek előidéz, de ezeket kísérletekkel feltüntetni nem tudjuk. Mert ennek a léleknek az anyagtalán világ az otthona, működésének köre ide terjed. A zsolozsma lelke a corpus Christi mysticum közösségébe torkollik, az Isten uralmának és dicsőségének egy sajátos területébe, ezért halhatatlan. Örök, mint az Egyház, amelynek szívverése a zsolozsma! Ill a földi viszonylatban végül is csak mutatur non tollitur, tehát nem szűnik, nem szűn-

hetik meg soha. Ha ezen gondolkodunk, alig szabadulhatunk a csodálat lenyűgöző hatásától.

A zsolozsmánál a restitúció vagy a templomot vagy az egyházmegyei szemináriumot vagy a szegényeket illeti. Az új törvénykönyv így rendelkezik.

Egy fiatal haldokló szerzetes, az apát kérdésére, hogy tudná-e kissé vele imádkozni a szent officiumot, így felelt: Lehetetlen. Képtelen vagyok most erre, az imádság most én magam vagyok.

Nemcsak a halálos ágyon, egyébként is, amikor zsolozsmázom, elmondhatom: az imádság én magam vagyok. Benn az Egyházban és az Egyház bennem, benne Krisztusban és Krisztus bennem.

K E D D

*Aki ismeri az Istent, hallgat
ránk. (I Jn. 4; 7.)*

Az ordinációból következő elkötelezettségből következik, hogy mi, papok, Krisztus testének különleges tagjai, Krisztus örök papságának részesei Jézussal, a Főpappal együtt szintén feláldozzuk magunkat, életünket, munkánkat, erőnket a lelkekért, a megváltás munkájának folytatásáért és beteljesítéséért. Minden papi, apostoli lélek valóban alter Christus, hogy járja Krisztus hivatásának, életideáljának útjait és kivegye a maga részét Jézus miszriójából.

Nem szabad a beteghez egy és ugyanazon edényben vinnünk az Eucharisziát és a szent olajjal, még csak ugyanazon táskában sem. Az utóbbi burzája violaszínű legyen, amelyet a karing alatt vesznek föl, az Oltáriszentségé pedig fehérszínű legyen, amelyet nyakba akasztva, de kezemben tartva megyek hajadonfővel a beteghez, előltem égő lámpát és csengőt vitelve.

Jugoszláv területen van Verbász. Itt halt meg egyéves szenvedés után a község buzgó lelkipásztora, 1940 szeptember 7-én, pappászentelése 18. évfordulóján. Léh Ferenc 42 éves volt akkor. Megalapította a katolikus fiúinternátust, a Gondviselés megengedte érnie hű szolgájának, hogy az intézmény felépülhetett és éppen halála napján meg is nyílhatott. Nagy szenvedés közt a betegsége mellett állók hallhatták fájdalmas suttogását: Uram! Fogadd el! Mindent Verbászért...

S Z E R D A

*Teremhet-e a fügefá szőlőt,
vagy a szőlő fügét? (Jak. 3; 12.)*

A külső műveltség erkölcsi életkérdés is a pap számára. Itt van az a hatóerő, amellyel sikerül felülemelkednünk azon a veszedelmes csapdán, amelybe oly sok pap beleesik, az anyagiasságon. Mert nagy veszélynek van e téren kitéve a papi külső műveltség, amelynek előkelő, finom vonalát anyagi pap tartani soká nem tudja. Egyszerűen képtelen rá. Nem teremhet a fügefá szőlőt, sem a szőlő füget.

A matrimonium ratum non consummatum címén való dispensációnál egy érvényes házasságnak a pápa Istentől kapott jogával való felbontásáról van mindig szó; a köteléki pernél voltaképen annak megállapítása történik, hogy a bontó okok miatt érvényes házasság nem is jött létre.

A nem katolikusok is alá vannak vetve az Egyház házassági törvényhozó hatalmának, bár a kiközösítés büntetése alatt állnak, nem számít, hogy nem tudnak az egyházjogi akadályokról. Ez utóbbi eredményezheti a házasság putatív voltát, a gyermekek törvényességét, de nem teszi a házasságot érvényessé, ha a z egyházjogi eredetű bontó akadállyal köttetett.

Az ideális egyházközségi élet igazában az A. C. segítségével és szellemében valósulhat meg falun és városon egyaránt. A szakosztályok, ha megalakultak, éljenek, dolgozzanak. Tevékenységükről beszéljen a napló, amely legyen mindegyik osztálynak. Időközönként gyűlést folytatni a tagokkal, mi a teendő a hit- és erkölcsvédelmi téren, kulturális vonalon, karitatív, szociális vonatkozásban? Érezzék, hogy róluk van szó. Ne felejljük, az egyházközség krisztusi, demokratikus alapon épül fel.

CSÜTÖRTÖK

*Szép vagy, gyönyörűséges és
rettenetes. (Én. én. 6; 3.)*

A baráttól megnyugtatót várunk, kiegyensúlyozást és türelmet. Krisztus, Papini szerint, a leghűségesebb barát, az egyetlen barát, aki megérdemli ezt a nevet. Krisztus békéje nem pacifizmus és gyáva legyverletétel. A jóbarát békéje, amely erő, türelme aktivitással jár. Az erőnek a tett beszéde. Csak az erőtlenség ül vaklármát. Jézus csendben dolgozik, mint a napsugár. A tabernákulum csendjében Ő az egyetlen jó barátja a papnak.

A cibóriumnak trónra tétele nincs szokásban, de az oltárra tétele igen. A rubrika pedig egyiket sem ismeri. De igenis ismeri és megengedi az Oltáriszentség magánkitételét, amely abban áll, hogy a szentségház ajtaját kinyitjuk és így végezzük el az ájlatosságot. A magánkitétel bármely elegendő és megfelelő okból meg van engedve.

Jézus várja, sőt szomjúhozza az engesztelést. Elsősorban a papi szívtől kér részvétele, együttérző könyörületet és engesztelő szeretetet. Ha érezzük, mert éreznünk kell, elégtelenségünket és fogyatékos hiányainkat, emberi gyarlóságunkat, a szentségi Jézus iránti engesztelő szeretetünket sokszorozzuk meg azokban a lelkekben, akiket egybehozunk az Oltáregyletben és az Eucharisztikus

Gyermekszöveltségben. Higgyük el, Jézus nagyon hálás lesz érte nekünk. Munkánkkal, apostoli buzgóságunkkal magát az Urat tettük adósunkká.

P É N T E K

*Még nem fogyott el az Úr
könyörületelessége.*

(Jer. sir. 3; 22.)

Jézus nem akar mindenhatóságával magasból kormányzó úr lenni. Nem, hanem inkább gyöngeségünket, emberi gyarlóságunkat, fogyatékoságunkat segítő, istápolónk. Ő tudja, hisz Ő mondotta: nálam nélkül semmit sem tehettek. A szükséges kegyelem, a természetfölötti segítség, szóval a kegyelem nélkül tehát semmit sem tehetünk. Ha meggondoljuk pápi életünkkel járó sok kötelességet és a ránk nehezedő terhet és meglontoljuk gyarló tehetetlenségünket, kezdjük felismerni életünkben a Jézus Szíve-kultusz fontosságát és rájövünk, hogy nem fogyott el az Úr könyörületelessége.

A házasság lényege a felbonthatatlanság. A házasság nem felbontható jogügylet. Ha tehát valaki felbontható házasságot akar, nem házasságot akar. A felbontó feltétel kezdettől fogva érvénytelené teszi a házasságot. Aki tehát felbontó feltétellel kötött házasságot, vétke ok a házasság érvénytelenségének és nincsen perlési joga.

Bár felszentelt papok vagyunk, ne feledjük diako-

nátusi küldetésünket. Szól pedig ez a természetfelelő meghatalmazásunk a szegényekhez. Akiknek személyében Krisztus mindig velünk van. Az egyházközségi szegénygondozásnak Krisztus papja legyen az irányítója. A pap kenyere legyen a szegények kenyere, hisz a keresztyén ókorban úgy kapta a pap a fizetését, mint a szegények kapták az alamizsnát. XI. Pius pedig a Divini Redemptoris enciklikájában külön is a lelküNKre köti, hogy mi papok úgy viselkedjünk, mint a „szegények atyja”.

SZOMBAT

*Arra van szükségtek, hogy
valaki titeket tanítson.*

(Zsid. 9; 12.)

Lelkipásztori munkánk eredményességének halóereje és gyökere ott rejlik, hogy a pap cselekszi-e azt, amit hirdet? A nép erre egyenesen kíváncsi. Amit mondunk, azéri Istennek vagyunk felelősek, nem pedig önmagunknak. Papi életem maga legyen a példa, még a rejtekben is úgy cselekszem, mintha a szószéken, Isten és a nép színe előtt állnék. Így nem lesz disszonancia az életem és a példám, a tanításom és a cselekedetem között. Ez aztán biztosítja, hogy tudok hatni szavaimmal.

Ha idézünk Szentírásból vagy szentatyákból, mindig csak magyarul legyünk.

Ki hallgat szívesen a nép?

Azt a papot, akinek szaván megérzi, hogy igaz-

nak hiszi, amit mond, akinek szeme könnyes lud lenni más bajának látlára, akinek élete mint gyltya ég az Isten szolgálatában, aki mindig és mindenütt pap. Ennek szívesen odaadja a nép fia a szívét és ha odaadta a szívét, megnyertük az eszt. Mienk.

Annak a lelkipásztornak, aki hosszú időn át van egy helyen, szükségképen védekeznie kell a megszokás ellen. Ez hamar kikezd bennünket, nehéz ellene védekeznünk. Ha kitűnő, istenáldott tehetség a pap, annál inkább kell védekeznie. Jó eszköz, néha, jelesebb egyházi alkalmakkor idegen szónok meghívása. Tegyük meg. A papi féltékenységnek ártunk vele.

HUSZONHETEDIK HÉT PÜNKÖSD UTÁN

VASÁRNAP

*Tiszta áldozatot mutatnak be
nevemnek. (Malak. 1; 11.)*

A szentmiseáldozatnál gazdagabb ajándékot senki sem adhat Istennek. Tisztábbal sem. Ajándék ilt a hófeher, ártatlan, szeplőtelen Isten Báránya, a mi Urunk Jézus. A szentmise áldásai, a gazdag ajándék kegyelmei nemcsak a földön élő küzdő hívek számára csordulnak ki Isten kincstárából, hanem a szenvedő Egyház tagjai számára is. Ők is hozzátartoznak Krisztus misztikus testéhez. A szentmiseáldozatnál nagyobb jól, gazdagabb ajándékot nem nyújthatunk azok számára, akik „megelőztek bennünket és most a hit jelével a béke álmát alusszák”.

Csak alkalmazkodjunk egészen pontosan a rubrikához. A Domine non sum dignus szavakat félhallan mondjuk ki, a többit egészen halkán. A szavak közben jobbunkkal mellünket verjük, de az oltárt nem ütjük meg. A szentáldozás után elmerülhetünk egy Miatyánknyi ideig a Szentség imáadásában, a fejhajtás itt nincs előírva, összetett kezünkkel arcunkat érinteni pedig nem szabad.

A Ritus Kongregáció rendelkezése szerint a corporalét, a purificatoriumot és pallát csak magasabbrendű klerikus moshatja ki. A legkisebb templom-

ban is tehát a plébánosnak kell végeznie a szent ruháknak első vízbeáztatását. A vizet aztán öntsük a sacrariumba.

A köznek szolgálni és a közösség javát előmozdítani sokkal értékesebb erkölcsileg, mint egyesek javával lörödni. Mint plébános a közt szolgálom, mint áldozatbemutató a közösség javát mozgátom elő.

HÉTFŐ

Adj értelmet nekem.

(Zsolt. 118; 34.)

A legalsó lépcső, vagy talán fokozatilag el sem helyezhető állapot az, amikor csak breviáriumozunk, de nem imádkozunk. Mert ne hallgassuk el azt a lehetőséget sem, hogy ez a kifejezés: breviárium, a papi életben igen sokszor önálló életet él, egészen sajátos kifejezéssé vált, külön tartalommal is, amely nem fedi az imádság teljes és szabatos értelmét. (Magam csodálkoztam ezen legjobban, mikor kis elemista koromban bekopogtam egy paphoz, láttam, hogy aranysegélyű, zsinóros imakönyvből suttog ajka Istenhez, bocsánatot kértem, hogy zavarom az imádságban, mire így szólt: Nem imádkozom, csak breviáriumozom...)

Súlyos bünt kövelnék el és a zsolozsmázás kötelezettségének sem tennék elegendő, ha a szavakat

szándékosan megcsonkítanám úgy, hogy azok értelme is megváltoznék.

A Laudes, a közvellen reggeli, hálaadó dicsérel közel visz a fény tengeréhez, Istenhez. Szép szokás, ha az áldozatot bemutatni kész pap a templomban zengi ezt el. Az oltár már kész, várja a Bárányt. Szívem is kész, zengem a dicsérő éneket az Úrnak, aki Oriens ex altó. Magasztalom, akit már pár perc múlva a szívembe zárok az Eucharisziában. Híz itt kell fel a mi Életünk Napja!

K E D D

Aki szereti az Istent, szeresse testvérét is. (I Jn. 4: 21.)

Az ordinációból következik, hogy a szeretet evangéliumának hirdetésére kaptunk megbízatást. Mindnyájan Isten gyermekei és Krisztusban mindnyájan testvérek vagyunk. Isten maga a szeretet. Szeretből küldötte egyszülött Fiát, aki a szeretetet tette követőinek ismertető jelévé. Ha pedig mi, felszentelt papok, Jézus követőinek, azaz nyájának pásztorai vagyunk, szeretet nélkül igazán semmik vagyunk. A felszentelt pap a szeretet felkent apostola. Végünk van, ha a szeretet vonaláról letérrünk, mert ezzel lelértünk a szeretet Istenének parancsáról.

Az új törvénykönyv megengedi, hogy a súlyos beteg apostoli áldásban részesíthelem, amely-

nek feltétele: a három szentség (feloldozás, áldozás, szentkenet) felvétele után a beteg Isten akaratán megnyugodva fogadja a halált és ha képes, mondja ki Jézus szent Nevét.

Balatonfüred-fürdő gyógyulást kereső közönségének volt közszeretelnek örvendő papja. 1926 karácsonyára készülődött a világ. S a jó Henrik halála gyorsan jött, mint egy nemvárt kopogtatás az ajtón. A szent ünnepekre készült ő is, éppen helyettesért telefonált Tihanyba. Hirtelen rosszul lett, s mire az orvos szobájáig ért, már kiszenvedett. Éppen karácsonyfagyújtás ideje volt s Henrik pap az ünnepeket már odafent! töltötte.

Repenlina mors, sacerdotum sors.

SZERDA

*Ahol irigység és versengés
van, ott állhatatlanság van és
minden rossz cselekedet.*

(Jak. 3; 16.)

Az igazi papi műveltség lelki kultúrtermék és megvalósítása sok papi hibának, sőt bűnnek teszi csuklójára a kezét. Roppani erőt képvisel a papi műveltség, hisz fókusza a Lélek. A szép lélek! Ahol ez a szép lélek jelentkezik, ott nem lehet papi invidia és versengés, tehát nincs állhatatlanság sem és hiányzik a rossz cselekedet. A természetünk minden átalakító munka ellenére is terhelt,

rosszra hajló, de nekünk tudnunk kell, hogy a természet fölött ott van a kegyelem világa!

A házasság, ha akadállyal is, de kellő alakszerűséggel kötöttség, a jog kedvezményében részesül. Vagyis mindaddig érvényes, míg csak az ellenkezője be nem bizonyul.

A káplán hivatalánál fogva nem rendelkezik semmiféle felhatalmazással. Tehát nem eskethet valide ratione officii. Az applicatio kivételével készen kell lennie arra, hogy a plébánost minden hivatali munkájában helyettesítse és segítse.

Sokan vannak a katolikus hívők között, akik már nyíltan vallják és hirdetik, hogy Krisztus és az Egyház az övék is. Ha pedig ezt hirdetik, akkor mernek és hajlandók is érte kiállni, sőt áldozatot is vállalni. Az A. C. tudatos és komoly munkájának érik ill a vetése. Hol voltunk az 1800-as évek végén! Az első Katolikus Nagygyűlésen még körmenetet sem mertünk vezetni, mikor nekibátorodtunk, igen csekélyen vettek részt. Sőt az első Nagygyűléseken még a Püspöki Kar sem jelent meg teljes számban. Örömdetesen javult a helyzet, sokban köszönet érte az A. C.-nak.

CSUTÖRTÖK

*A férfiú, kivel az Isten va-
gyon. (Péld. 30; 1.)*

Az eucharisztikus Jézus labernákulumi békéje csendet közöl. Ez a csend a teremtés magábame-
rült gyönyörűsége és a biztos erő öntudata. Ün-
nepi csend: a Király parancsol, szolgálja figyel. Az
egyházközségben elsősorban is én vagyok az a
férfiú, akiről a Példabeszédek könyve azt mondja,
hogy az Isten vagyok vele. Ez a tudat erőt köl-
csönöz nekem. A biztos erő önludat. Békémet a
csend teremti meg. Nem kérem, hogy könnyítse-
nek terheimen, vigasztaljanak egyedüllétemben,
erőssé és nyugodttá tesz a biztos tudat: Jézus van
velem. Érezze és lássa rajtam a nép, mily erőt kö-
zöl ez a tényvalóság nekem.

Az Egyház szándéka szerint az Oltáriszentség
nyilvános kitétele csak Úrnapiján és nyolcada alatt
engedélyezett. Ez minden templomban, minden
szentmise és minden vesperás alatt. Egyébként az
Ordinárius engedélye kell, aki mérlegeli a kére-
lmet, ha azt elegendő fontos ok támogatja.

Krisztus papja nem tarthatja hiábavaló időfecsér-
lésnek, elvesztegetett időnek a hetenkinthi ima-
órát a Szentségi Jézus előtt. Nemcsak a Társulat
óhaja ez, de Jézusé is és hasznát csakis az adoráló
pap látja. Mindenre jut időnk: látogatásokra, üdü-
lésre, szórakozásra, regényolvasásra, de szomorú.

hogy egyedül csak az imára nem! Pedig bizonyára csordultig hintené ránk Jézus a kegyelmét, ha a mi imaóránk elvégzését igazoló libellusunk is ott lenne a budapesti örökimádási templomban! Tőlünk függ!

P É N T E K

*Az Úr megnyitotta kincstárát.
(Jer. 50; 25.)*

A kegyelem által az ember magas, természetfeletti méltóságra emelkedik. Részesévé lesz az isteni természetnek. (II Pét. 1; 4.) A kegyelem révén közösségbe lépünk magával az Istennel, Isten fiái, Krisztus testvérei leszünk, lelkünk és testünk a Szentlélek templomává válik. Elvezel ide bennünket a Szent Szív kullusza, amelyben megnyitotta számunkra az Úr kincstárát, a minden kegyelemnek kimeríthetetlen óceánját.

A S. Congregatio Sacramentórum-nak 1941 június 29-i instrukciója így rendelkezik: Az új házások kereszteleési helyének plébánosa, akit értesíteni kellett az esketési hely plébánosának a megtörtént esketésről azért, hogy azt a kereszteletek anyakönyvének észrevételek rovatába bevezesse, viszont értesítse az esketési hely plébánosát, hogy a bejegyzés de facto megtörtént. Ezt az értesítést aztán az eskető plébános tegye az esketési irat-csomóba. Így kívánja az Egyház.

Ne legyünk anyagiasak, kapzsiak, pénzéhesek.

Ne hajszoljuk azokat a földi javakat, amelyekről Krisztusnak lesújtó véleménye volt. A nép elfordul tőlünk, ha látja, hogy annyira lapadunk a földhöz. Az utolsó ítélet tárgya lesz: mit tettünk felebarátunkkal? Felruháztunk-e csak egy mezítelent, megennyhítettünk-e csak egy éhezőt, megittattunk-e csak egy szomjazót? A Kódex határozottan rendelkezik, hogy az a felesleg, ami illő fenntartásunk után megmarad, a szegényeket illeti meg. Így bánjunk a földi javakkal, így kezeljük az anyagiakat. Egykor ezt is számonkérik tőlünk.

S Z O M B A T

*Ha valaki más evangéliumot
hirdet nektek, átkozott legyen!*
(Gal. 1; 9.)

A Kódex tölem, az egyházi szónoktól két dolgot kíván: kitűnő erkölcsi kiválóságot és alapos tudást. Az előbbit biztosítja a papi életszentség, az utóbbit a rendszeres önművelés. Hiába van nagyszerű készségünk, jó feliépésünk, megnyerő rátermettségünk, ha nincs meg a lelki háttér, csak zengő cimbalom, pengő hangszer leszünk. Az alapos tudás hiányában pedig, ha felmegyünk a szószékre, csak eltékozoljuk azt a 20—30 percet, unatjuk hallgatóinkat, rendszer és alap nélkül fecse-günk össze-vissza. Nem bízhatunk képességeinkben, de igenis komoly, rendszeres papi önképzésünkben. Csak gondoljuk el, 20—30 évig egy helyen lelkipásztorkodni, mennyire „kibeszéljük” ma-

gunkat! Mert könnyű egy-két évig tündökölni, briliáns szónoki sikereket aratni, „nagyhatású” beszédek mondani — aztán eltűnni. De vasárnapról vasárnapra komoly mondanivalóval fellépni, állandó, egyenletes, komolyan kitartó igehirdetést végezni nagy dolog.

A szószékre lépve fontos az első néhány perc. Arcunk legyen vidám, szemünkből sugározzék a meleg, egész lényünket járja át a derű, az öröm. Szívesen végezzünk igehirdetést, hisz az örömhírnék vagyunk küldöttei. A rádióbeszédeket sokan azért nem szerették hallgatni, mert nem látják ugyanakkor a szónokot. Hát igen, a hallgatók kíváncsiak rám. Arcjátékomra, gesztusomra, szóval a lélek játékára. És most csodás dolog kezdődik: lélekformálás, lélekalakítás. Hálás munka. Szép, mert nehéz.

HUSZONNYOLCADIK HÉT PÜNKOSD UTÁN

VASÁRNAP

*Abban nyilvánult meg Isten
szeretete irántunk (I Jn. 4; 9.)*

papok iránt, hogy a szentmisében elküldi hozzánk egyetlen szavunkra újra és újra egyszülött Fiát; kezünkben tarthatjuk, kioszthatjuk, hogy a pap és a hívő sereg ő általa éljen. Ekkora szeretetre csak az Isten képes.

A szent Vér magunkhoz vétele után a rubricisták nagy többsége nem tartja helyénvalónak a pap magába mélyedését, hanem a kelyhet nyújtuk a minister felé, de az oltárlap fölött, a nélkül, hogy érintenők vele az oltárlapot. Megengedett, hogy az oltár felületén kívül tartsuk a kelyhet, ha a minister kicsi lenne. Helytelen gyakorlatunk általános szabállyá tette ezt a kivételt.

A missa recitata legegyszerűbb formája az, hogy a jelenlévők közösen és hangosan válaszolnak a miséző papnak, a ministránssal együtt. Erre is csak az Ordinárius adhat engedélyt. Azt, hogy a jelenlévők a miséző papnak halkán imádkozandó Secratat, canont vagy főképen a consecratio szavait hangosan olvassák, szigorúan tiltja az Egyház.

A plébániai közösségnek viselnie kell egy részt a nagy krisztusi Iest szenvedéseiből. A plébános-

nak első emberként kell vállalkoznia a teher hordozására. Hivatásom ez. Egyéni keresztsjeim mellé szíves-örömet vegyem a plébániai közösség keresztsjeit is. Higgyem el, hogy ebben is Isten szeretete nyilvánul meg irántam.

HÉTFŐ

Ajkammal hirdetem szád minden ítéletét. (Zsolt. 118; 13.)

A breviárium legszenlebb forgató könyvünk. Mindennapi kenyérünk. Nehéz, de mindig drága terhünk. Pap és zsolozsma, bonthatatlan lelki és testi kapcsolatban van egymással. Az officium divinum központi helyet foglal el életrendünk minden napszakában, még ha egyéb, sokszor mellékkörülmények kibillentik is a centrumból és hátra degradálják. Könyv, amely mindig aktuális inspirálója a Lélek, szerzője az Isten. Formája zárt, takarója hideg és tartalma izzó. Letűnt korok ihletett szócsöveinek mindig friss üzenele. A zsolozsmázó pap sorsa a pompeji katonáé. Elomló, önmagát botorul és bűnösen elpusztító világ fölött is hirdeti, hogy ha már senki sem volna a földön, csak az utolsó pap és annak is csak az utolsó napja, akkor is, ezen az egyetlen napon is ki kellene tartania, mint hősnek. Zokszó nélkül, panasz nélkül, lélekből és szeretetből. A zsolozsma örök és hősi tanítása ez, amelynek refrainje: per omnia saecula saeculorum...

Szent Alfonz szerint a zsolozsma olyan folyamod-

vány, amelyet maga az Isten fogalmazott és maga foglalt írásba, hogy így kérelmeinket minél könnyebben meghallgassa.

K E D D

Mi megismertük és hittünk a szeretetben. (I Jn. 4; 16.)

Amint Jézus messiási küldetése az Atya végtelen szeretetéből fakadt, éppúgy források a mi küldetésünk Jézus lúlaradó, határtalan szeretetéből. Ha van egyáltalán hivatás, amely merő szeretetből fakad és minden ízében színszeretet, úgy a papi hivatás az. Az ordináció közvetítette, helyesebben közölte ezt az igen nagy szeretetet. Ezért van az, hogy csak az a pap tud igazán pap lenni, sacerdos, szent ajándék, aki egészen a szeretetben, a szeretetből és szeretettel él. A papszenteléskor megismertük és egész életünk folyamán hinnünk kell a szeretetben.

A legnagyobb gondja legyen a felelős lelkipásztornak arra, hogy nívei tudatában állandóan felszínen tartsa a „végső” szentségek fontosságát. Míg a hozzátartozók ugyanis nem kötelesek sub gravi figyelmeztetni a beteget a szentkenet föl vételére, a plébános azonban igen. Pásztori hivatásunkból következik ez.

Egy misszionárius utolsó percei:

Ahogy mindig óhajtotta, teljes öntudattal részesül a betegek szentségében. Bekés lelkiüetelével fo-

gadja a halált, mint kedves, régi barátját. Édesen halt meg, szorongás nélkül, ahogy az ember elalszik. Elmegy a világosság felé, amely sokkal tündöklőbb, mint a trópusoké. Isten akarata beteljesedett. Meghalt — távol övéitől, a trópusi nyár nyomasztó forróságában, teljes lemondásban. A kis pogány gyermekek, akik ott játszanak a temető közelében, amelyben Krisztus hű szolgájának láradt teste pihen, tudják-e, hogy ez a misszionárius halálig szerette őket?...

SZERDA

*Aki e világnak barátja akar
lenni, ellensége lesz Istennek.*
(Jak. 4: 4.)

Az evilági barátság a papi lelkiség számára olyan lesz, mint a talajvíz. Lassan és észrevétlenül hihetetlen károkat tud okozni, végül is ellenségévé tesz Istennek. Többet árt ez a barátság, mint a szaktudás hézagos hiánya. Az az isteni kegyelem, amely annyi sokat tudott pótolni Vianney János intellektuális fogylatékosságán, niggyük, hogy nem kisebbedett ma sem és nem hiányzik nálunk sem. Csak ne legyünk e világnak barátja, amelytől Krisztus annyira óvott bennünket.

A szent officium öt évre felhatalmazást ad az Ordináriusoknak az érvénytelen házasságok gyökeres orvoslására. Ha így egy érvénytelen vegyes-házasságot gyökerében orvosoltatni akarnánk, az

Ordináriusnak forma szerint meg kell követelni a már meglevő összes gyermekek kizárólagos katolikus kereszteleését. E nélkül érvénytelen lenne a sonatio.

A szentszéki köteléki per eredményes befejezéséhez, átlag véve, másfél év kell. Jó ezt előre megmondanunk azon híveinknek, akik ilyenbe bonyolódnak.

Az A. C. komoly munkájával el kell érnie a plébánosnak azt, hogy az egyházközségben legalább tíz igazat megnyerjen Krisztus ügyének. Nem ez a tíz igaz fogja meghódítani az egész közösséget, hanem azok is, akiket ők megnyernek. Ha ennyit sem tud a plébános elérni, komoly lelkiismeretvizsgálat után rá kell jönnie, hogy személyében is nagy akadálya van annak, hogy a közösségben elinduljon a Krisztus-ország hódító munkája.

CSÜTÖRTÖK

Hogy megismerjenek Téged...
(Jn. 17; 3.)

Minden nagy dolog egyszerű, az igazi élet, az egyesülés élete pedig a legegyszerűbb. Nos, az Eucharisztziánál nagyobb dolog nincs. Hát a legegyszerűbb is. A szentségi színek alatt elrejtve él az Élet. A vele való egyesülés élete a legegyszerűbb: szeretetből megeszem és vele egyesülök. Élek én, de már nem én. Ennek meggon-

dolása megfoghatatlan öröm a papi lélek számára. Eltelve ezzel az örömmel, egy vágyam van: hogy megismerjenek Téged. Elsősorban műveidben, csodatetteidben, azután saját magamban. Ez az örök élet!

Az Oltáriszentség magánkitételénél a szertartást végző pap mindig adhat áldást, a nyilvános kitételt a Legszentebbnek azonban mindig áldással kell befejeznünk. A magánkitételnél az incensatio nem kötelező, a nyilvánosnál igen.

Mi papok nagyon jól tudjuk, hogy a gyakori szentáldozást sürgető pápai rendelet nem indultum, hanem decretum. Így is tegyük!

1908-ban halt meg a kis „Nellike”. Csontszú vitte el erről a földről. Kezelő orvosa bámul, milyen türelemmel szenved. Nellike így szól: „Mi ez ahhoz képest, amit Jézus értem szenvedett?”

Nellike már négyéves korában bámulatos világgossággal látott bele Isten kegyelméből az Eucharisztia isteni mélységeibe. Irni, olvasni nem tudott, de összesen 32-szer áldozott. S megismert Téged, s elnyerte az örök életet!

P É N T E K

Hirdessétek a pogányok között és hallassátok, emeljétek zászlót, hirdessétek és ne titkoljátok. (Jer. 90; 2.)

Ha a pap szíve eltelik a Jézus Szíve-tiszteletnek világot alakító, csodálatos nagy szeretetevel, ere-

jével és hitével, lehetetlen, hogy ne hirdesse ezt a népek között, ne emelje a zászlót magasra, lehetetlen, hogy ellitkolja ezt. Sőt üldöz a nyughatatlanság, emészt a láz, hogy nem tudjuk felrázni az alvókat, nem tudunk minden embert Neki adni és nem vagyunk képesek megfelelő elégtételt, engesztelést nyújtani Neki a sok hálátlanságért, gonoszságért, a rengeteg bűnért. A száj csak a szív bőségéből szól. Színültig tele kell lennie a pap szívének a szentséges Szív iránti halhatatlan nagy szeretettel!

Ha az állami törvényhozás a polgári házasságot két katolikus közt lehetetlenné teszi olyan akadály alapján, amelyet az Egyház nem fogad el, a Kódex Magyarázó Bizottság 1931 július 25-i határozata szerint, a felek pap nélkül is, két tanú jelenlétében, egyházjogilag is érvényes házasságot köthetnek.

Az Unio Apostolica a világi papság lömörülése. Célja hármas: a) a papság megszentelésének előmozdítása; b) lelkipásztori tevékenység hatóerejének megsokszorozása; c) a paptestvérek összefogásának, együttműködésének sürgetése. X. Pius még a pápai trónon is úniós papnak vallotta magát. T. i. trónrajutása előtt két évlizeden át tagja volt az Unio Apostolicának.

SZOMBAT

*Örüljetek és a ti örömötlök
teljes legyen. (I Jn. 1; 4.)*

Az öröm a léleknek az az állapota, mikor a szeretett jónak jelenlétében van. Az öröm tehát szeretet, amely tárgyának birtokában boldog. Az öröm nyugalom, az öröm exultatio. Nos, a szónok, az Isten embere boldog, hisz Istent bírja, lehetetlen tehát nem örülnie. És ezt a boldog örömet, ezt a lelki derűt és nyugalmat közli hallgatóival. Örüljetek! Isten fia! vagyatok! Elérkezett hozzátok az Isten országa! Ez nem kényszeredett, parancsolt öröm, nem, hanem valami állandó, békés nyugalma a léleknek. Nem mosoly ez, amely pár perc múlva eltűnik, nem arcfintorító mozdulat, hanem természetes kisugárzása annak a belső derűnek, amelyet a lélekben lakozó Isten jelenléte ad. Ez a lelkiállapot ragadós. Azt akarjuk, hogy prédikációink közben ráragadjon a mi örömünk a hallgatókra s az ő örömük, mint a mienk, teljes legyen az Úrban.

De gyarlók vagyunk, amikor a prédikációban Isten igéje hirdetésében evilági bölcsesletnek, emberi okoskodásnak poshadt vizeiből merítünk, a helyett, hogy a tiszta forrás üdítő vizéből vennők anyagunkat. A Szentírásból! Ó, nagyon szeressük, becsüljük, tiszteljük, és forgassuk az Írást! Ember, aki térdenállva olvassa a Szentírást. pap, aki örökmécset éget szobájában a Szentírás előtt. S mi oly szerencsések lehetünk, hogy vasárnapról-vasárnapra olvashatjuk, magyarázhatjuk híveinknek. Örüljünk és örömünk legyen teljes!

ÁDVENT ELSŐ HETE

VASÁRNAP

Hozzád emelem lelkeimet, Istenem. (Zsolt. 24; 1.)

Minden szentmisém előtt végigélhetem az emberiség krisztustalan, sötét ádventjét. Várom az Urat. A lelki felkészültségemet szépen szimbolizálja a külső megjelenésem az oltárnál. Felöltöm a liturgikus öltözékeket. A gyolcsból vagy vászonból készült vállkendőt, melynek közepébe kereszt van hímezve. Nincs arany-, ezüstfonállal vagy drágakövel ékesítve, de mindig jelenti az üdvösség sisakját. A hófehér, színes alapon csipkével díszített miseing jelzi szívem tisztaságát. A manipulus jelenti az Istenért végzett verejtékes munkámat s a könnyeket is, amelyekkel népem és a magam bűneit siratom. A stóla jelképezi az első ember vétke által elvesztett halhatatlanságomat. Az öv a papi meglátóztatást és a miseruha az Úr édes és könnyű igáját. Így közeledem a szentek Szentjéhez, hogy bemutassam a szeplőtelen áldozatot.

Ne aggályoskodjunk: a paténát elég egyszer, esetleg kétszer végighúznunk a corporale azon helyén, ahol a szentostya nyugodott; ne erőlködünk, hogy a kehelyből a szent Vér minden cseppjét magunkhoz vegyük, ami lehetetlen; a purificatoriummal elég három-négyszer megtörölnünk a kehely csészéjének belsejét.

A plébánosnak mindent meg kell lennie, hogy a gondjaira bízott templom megfelelően mindannak a követelménynek, amelyet vele szemben Krisztus és a hívek joggal igényelnek. Ezért a plébános személyében felelős. Csak gondoljon a rector ecclesiae arra, hogy Héli fiai életükkel fizettek azért, mert viselkedésükkel elidegenítették az embereket az Úrnak való áldozattól. (I Kir. 2; 17.)

HÉTFŐ

*Felette tiszta a Te beszéded
és szolgád szereti azt.*

(Zsolt. 118; 148.)

Mi is a szent zsolozsma számunkra? Istentisztelet, köteles szolgálat, szolgálat adója. Imádság, de felette tiszta, mert az Úr beszéde. Az Egyház hivatalos imádsága, amelyet a pap eminenter Krisztus miszlikus Istenének, az Egyháznak nevében végez. Ezért van ennek az imádságnak elsősége minden imádság felett. A Lélek imádkozik itt, a Lélek van segítségére erőtlenségünknek, a Lélek jár közbe értünk. (Róm. 8; 24.) Ezért nem lehet semmi más imádságnak olyan krisztusi halóereje, mint az Egyház hivatalos imádságának, a zsolozsmának. Uram, a te szolgád nagyon szereti azt...

Advent idején más lélekkel imádkozzuk a 84. zsoltárt, amely nem más, mint az adventi vágy tökéletes kifejezése; a 79. zsoltár az adventi engesz-

telésé, a 24. az ádventi reményé és a 18. zsoltár az ádventi beteljesedése.

Egyéni bajaink, nehézségeink belevesznek a zsolozsma világot átjáró, csodálatos hangegyüttesébe, ebbe a folyton zúgó, örök kórusba. Az egyéniség itt nem dominálhat, egyenesen, ha szabad így szól-
ni: el van nyomva. Abszorbeálta Krisztus. Privát vé-
lemények ellűnnek, magánáhítal megsemmisül, kü-
lön ájtatosság nincs. A szent zsolozsma a krisztusi
kollektivitás teljes és tökéletes diadala. A korp-
oratív szellem hibátlan megjelenési formája. Krisz-
tus, Egyház és zsolozsma elválaszthatatlan valóság.
Nemcsak a papok monopóliuma a szent zsolozs-
ma, az egész Egyháznak, tehát a híveknek is közös
kincse.

K E D D

*Mi vagyunk a föld sava és
a világ világossága. (Mt. 5; 13.)*

Az emberiség ádventi ködvilágában mi vagyunk
a világosság. Az ordinációban tartóra helyeztettünk.
Fényt kellene adnunk, ez lenne hivatásunk. Meg-
pedig minél löbbet, hogy minél jobban oszlassuk
a ködöl, a sötétet. Azok a papok, akik nem ad-
ják a lehető legtöbb Fényt, ezekre az Egyház sem
számíthat, írja XI. Pius, bár talán nem kell sirán-
koznia miattuk. Szellemet és életet kell sugároz-
nom, hogy a rámbízottaknak minél löbb és bősé-
gesebb elele legyen. (Jn. 10; 10.) Főfeladatom

Jézus Krisztust jelenítenem meg környezetem előtt, az ő közvetítő és megváltó szerepét betöltenem. Ez mindig aktuális, mindig korszerű.

A plébánosnak legyen gondja a temetőre. A feláldozásra váró testek töltik itt az ádventi időt, míg riad az ítélet. A Kódex kötelességünké teszi ügyelnünk a sírfeliratokra, hogy azok mindenben megegyezzenek a keresztyén lélekkel és érzülettel.

Krisztus papja soha ne merüljön el a szociális követelmények hajszolásában és túlfeszítésében, mintha mi is azt vallanánk, hogy a földi életben egyetlen fontos vagy legfontosabb az anyagi jólét volna. A földnek sava vagyunk. A só óv, konzervál. Inkább óvnunk kellene a föld szerelmeseit. A földnek rendellen szeretetével érhetünk el előnyöket, kedvező sikereket, de könnyen rámehet a lelkek üdvössége, pedig azért ordináltattunk.

S Z E R D A

*Mit használ, testvéreim, ha
valaki mondja, hogy hite van,
de cselekedetei nincsenek.*

(Jak. 2; 14.)

A jellem nálam egész papi karakter. Ha a látszat csal, mást mutat, mint a bensőm, ez papi jellemem csorbulása. Bántó löréshibája a belső és a külső szükséges összhangjának. Erős hasonlattal élve, olyan, mint amikor piszkos kézre hófehér

kesztyűl húzok. Az apostol szavait használva: mondogatom, hogy van hitem, de cselekedeteim, hitből fakadó és hitemmel egyező cselekedeteim pedig nincsenek. Mit használ akkor, hogy Krisztus papjának látszom és annak mondom?...

Legyen gondunk az oltárköbe foglalt szent ereklyére, a csontdarabkákra, amelyek fölött mutatjuk be oly sokszor a szentáldozatot. Hányszor megcsókoljuk őket! Ismerem-e életüket, szenvedéstörténetüket vagy a nevüket sem tudom? Imádkozzunk-e hozzájuk? Tudnak-e a hívek róluk valamit, hallanak-e felőlük néha valamit?

A 90-es évek közepén a budapesti Katolikus Körhúsvét előtt, Prohászka vezetésével lelkigyakorlaton vett részt. Külső siker nagy volt. Mikor a vezelő az utolsó beszéden felhívta a hallgatókat a szentgyónás és áldozás elvégzésére, a Kat. Kör tagjai közül egyellenegy férfi akad, aki elegendő a szíves meghívásnak. Az elnök volt. Mit használ, Testvéreim, ha ott ültek, hallgattak, hitük is volt, de cselekedeteik nem voltak

CSÜTÖRTÖK

*Jézus saját, vérével szentelte
meg a népet. (Zsid. 13; 12.)*

Ha a pásztor Jézus igazi tanítványa akar lenni, le kell mondania a satrapa élelmódról, nyárspolgárok talmi örömkereséséről. Meg kell szentelnem népe-

mel, híveimet. Jézus vérével tette ezt. S a pap, a második Krisztus? Csak áldozattal követheti a megszentelő vérét hullató Mestert. Ne ámítsuk magunkat. Ne hiányozzék életemből az egyéni áldozat. Rám van bízva a nép, imádni akarja Istent, imádást pedig legtökéletesebben csak áldozattal végezhet. Az áldozat tárgya a Legszentebb. Éretünk és helyetlünk. Nem elégszem meg a csak helyettesítő áldozattal: Uram, fogadd el papodat áldozatul.

Mindig fehér antependiumot tegyek akkor, ha az Oltáriszentség ki van téve az oltáron.

Ha csak tehetjük, végezzük a zsolozsmánkat az Oltáriszentség előtt. Legalább néha, legalább csak egyrészt. Az Officium bármelyik órájának a tabernákulum vagy kitett Oltáriszentség előtt való elmondásával mindig 500 napi búcsút nyerhetünk.

Amerikában általános vélemény, hogy a katolikus hitéletnek öröndetes külső és belső fellendülése X Piusnak a Quam singulari dekrétuma végrehajtásának köszönhető.

P É N T E K

Senki sem szégyenül meg, aki hiszen Benne. (Róm. 9; 33.)

Csak az Istennek, Istenért és Istenben szenvedők rokonszenvesek. Milyen szép a fájdalmas Anya szenvedésében. Milyen vonzó a húsz évig szen-

vedő Monika .Mennyire elragadó Liziói Teréz, mikor szenved. A szenvedés ne torzítsa el a papot. Szépítse inkább. Mert tagadhatatlan, hogy általában véve nagyon nehezen tudunk szépen szenvedni, és így nem egykönnyen válunk a szenvedésben rokonszenvessé a ránk bízottak szemében. Az adventi szent idő a szenvedés gyakorlására és megszeretésére is jó. Aszkézis.

Lelkipásztori szempontból nézve: az elsőpéntek és az első szombat kiegészíti egymást. Ne aggódjunk tehát. Az első szombat inkább segíti valóra váltani az igazságot: per Mariam ad Jesum.

Adventben várjuk az Urat mint dicsőségesen eljövendő Bírót, akinek eljövele az igazak számára az öröm boldogító napja lesz. Ennek a gondolnak Krisztus papja igenis tud örülni. Mint P. Foucauld, aki ha bánat, szomorúság lepte meg, elővette a szentolvasót és a dicsőséges litkok imádkozása közben örvendező volt, hogy Jézus már milyen boldog az Atya jobbán.

Papi testületnek, szerzetesközösségnek, de egyes papnak is a legszebb adventi program lehet: elolvasni XI. Pius pápának a katolikus papsághoz intézett körlevelét. A körlevel mindazoknak foglalata, amelyek a királyi nyáj épségéhez és fejlődéséhez elengedhetetlenek. Maga a pápa mondja, hogy e körlevél az összes előző körleveleket beletölti és megkoronázza.

S Z O M B A T

Vizsgáld az Írásokat.

(Jn. 7; 52.)

Mindíg legyen a prédikációnknak evangéliumi íze. De ezt csak úgy érjük el, ha sokat, igen sokat olvassuk a Szentírást, már csak úgy „rájár” nyelvünk a kifejezéseire, ismerjük pontosan a lelkelyeket, szóval, ha vizsgáljuk az Írásokat. Sajnos, a szekták e tekintetben messze hagynak sok igehirdető lelkipásztort.

Hosszú adventi estéknek gyönyörű tartalmat adna a Szentírás beható tanulmányozása, a konkordancia sűrű lapozása, amire máskor, talán nagyon is vékonyan jut ideje a sok oldalról elfoglalt lelkipásztornak. A szentírási idézeteket ne csak odavesszük, hanem szervesen beleillesszük a mondottakba, azután beledolgozzuk, kihámozzuk az értelmét, utolsó ízig megmagyarázzuk. Nem annyira prédikációs segédkönyvek kellene nekünk, mint inkább rendszeres bibliaolvasás, az Írásoknak vizsgálata.

Vegyük csak elő Szent Krizosztomot vagy Szent Bonaventúrát eredetiben és olvassuk. Rögtön rájövünk, hogy mennyire másod-, harmadkézből veszünk mi a tudásunkat.

A s z e n t-beszédeinkben szent az Isten igéje, a Szentírás. De nem az összetakarított frázis-gyűjtemény, nem a kiszínezett példa, az elnyűtt szóvirág-

csokor. Ne féljünk attól, hogy közismertek az idézetek. Soha nem hangozlathatjuk őket elég sokszor. Nagy az emberek igazság-szomja, hol csillapodhatnék máshol, mint a szószék tövében, ahol prédikálják az Írást. Ha a Szentírást prédikáljuk, eleget teszünk Szent Pál felszólításának: Praedicate Christum et hunc crucifixum!

ADVENT MÁSODIK HETE

VASÁRNAP

*Sion népe, ime jön az Úr a
népek megmentésére.*

(Iz. 30; 30.)

Odalépek az oltárhoz. Hirdetem a népnek: Ime, jön az Úr a ti megmentésükre. A nép szent félelemmel és kellő, köteles lisztelettel néz rám. Érzik, hogy erre a méltóságra, kitüntetésre ők nem jogosultak. Mily tisztának kell lennie a papnak, hogy kezébe vegye az Isten Fiát, akit várnak a népek és nemzetek. „Ha Isten születik, csak Szűztől születhetik, s ha szűz szül, magzala csak Isten lehel.” Nos, az Istenember Iőlem, paptól születik az eucharisztikus szent áldozatban, hát születhetik-e mástól, mint egészen tiszta, szűzies paptól? Én közelítem meg legjobban az Istent, én állok legközelebb Jézushoz, rám van bízva a tabernákulum fehér Foglya, tisztelet vesz ezért körül, a hívők előtt úgy látszom, mint Isten legbizalmasabb embere, a legnagyobb titkok sáfára, mint élő, valóságos szent, mint az Urat hirdető, Úrra mutató Keresztelő.

A corporale összehajtása így történik: először az előllevő mezőnyt hajtjuk be, majd a hátulsó részt, azután balra hajtjuk jobbkézszel a leckeoldal felé eső részt, majd balkézszel jobbra hajtjuk az evangélium felé eső részt. Ezután elővesszük a

burzát jobbkézszel s átlesszük a balkezünkbe, majd az összehajtott corporalét beletesszük jobbunkkal.

Ha a szentmise liturgiáján át annak kollektivitását átéljük, megértjük, hogy jól és helyesen élni nem lehet egyedül, csakis mindig együtt, mindenhol egymásért és egymás által. Az isteni kollektivitás főként az Egyházban érvényesül.

HÉTFŐ

Ajkam dicsérettől áradozik.
(Zsolt. 118; 171.)

A zsolozsma mindennapi kenyerünk. Egy haladó papnak környezete kezébe akarta adni a breviáriumot, de sehol sem találták. Végre a szekrényben fellelték. A pap nem fogadta el, hanem kijelentette, jól tegyék el, hogy el ne vesszék... Szegény lélek! Hogyan szentelte ez meg élete napjait ezzel a mindennapi kenyérrel? Hogyan?... Mert megszentelődésünknek, amely elsődleges feladatunk, egyik legfontosabb eszköze a szent zsolozsma. S ha ez elveszett, mi is elveszünk. Napról-napra koptatjuk ezt az örök vademecumot, találunk-e örömet ebben a „szent koptalásban”? Megszenteli-e napjainkat ez a sokszor szent technikázássá fajult gyors imaművészet. Nem vagyunk papok zsolozsma nélkül, ha nem áradozik ajkunk az Úr dicsérelétől, de nem vagyunk egész papok okos, öntudatos zsolozsmázás nélkül. Mikor semmi örömet nem találunk a napi officium divi-

numban és csak fizetett szolgaként „dörgöljük”, mint valami általában felvett napszámmunkát, de szomorú!...

Igaz örömmel zsolozsmázzunk ádventben, hisz az ádventi szent időnek liturgikus jellege az öröm. Ezért is hangzik a zsolozsmában éppúgy, mint más-kor az alleluja. Különös figyelemmel kísérjük a zoltárokban felcsillanó Messiás utáni vágyódását az ádventi sötétben botorkáló Krisztus előtti kor emberének. Ha szívből vágyódunk, szívből is tudunk majd örülni.

K E D D

Ne nyugtalankodjék szívetek.
(Jn. 14; 1.)

Az ordinációban végtelen értékek síkjába állítottunk. Ránk táblázták millió és millió lélek üdvösségének drága örökségét, amelyek közül egyetlenegy is többet ér, mint az egész világ. Ne nyugtalankodjék szívünk. A character sacerdotalis révén antológiai összefüggésben vagyunk Krisztussal. Nekünk papoknak jogunk van mindazokra a kegyelmekre, amelyekre valóban szükségünk van. Ne aggodalmaskodjunk; Isten részéről nincs hiány. A papnak Krisztushoz való viszonyának nem érzelmi, hanem jogi alapjai vannak. De igenis minden okunk megvan a nyugtalanságra és aggodalomra, ha e viszonynak súlya alatt nem felelve meg a követelményeknek, eltávolodunk Krisztustól.

A temető megszenteltetésénél ugyanazok az okok idézik elő, mint a leplom megfertőzését. Elő van írva a kiengesztelés. Ha a plébános áldotta meg a temetőt, a kiengesztelést is ő végezheti. Míg ez meg nem történik, tilos a temetés.

Krisztus papját igenis minden érdekelje, a pap soha semmiben nem lehet semleges, lásson meg mindent, mégpedig helyesen, ítélkezzék mindenről józan ítélettel és egészséges érzéssel és szóljon mindenütt, ahol az Egyház, a hívek érdeke jogosan megkívánja a beszédet.

A nép tisztelete és megbecsülése, amely felénk fordul, elsősorban nem a személynek szól, hanem a papnak. De megvetése és gyalázata is!

SZERDA

Ne fussak hiába. (Gal. 2; 2.)

Krisztus papja legfőbb kötelességének ismerje: Isten dicsőségének előmozdítását, saját maga tökéletességét és hívei megszentelését. Életpályánkat míg futjuk, ezt a három jelzőtáblát ne tévesztjük szem elől. Néha nagy köd, ádventi sűrű köd takarja el egyik-másik célkitűzést szemünk elől. De ne tévedjünk. Egyébként hiába futunk...

Egyetlen vértanú ereklyéje is elégséges az oltár érvényes felszenteléséhez. De ha a zárl elmozdítjuk vagy feltörtük, amely az ereklyét tartalmazó síron van, az oltár elvesztette felszentelését.

Az egyházközségi szervezkedés csak száraz jogi keret marad, ha nem tölti meg azt a lelkipásztor lelki tartalommal. Szorgalmazzuk igen komolyan a hitbuzgalmi egyesületeket. Főként legyen gondunk a férfivilágra. Okos mérséklet jellemezzen bennünket. A férfiakból, valóban igaz, nem tudunk éjszakai adorálókat nevelni, de nem is válnak Egyházal, papságot fanatikusán gyűlölő forradalmárokká sem. A hitük általában gyenge, de hála Isten, nem vonják le ebből az összes gyakorlati következtetéseket.

Az A. C. követeli az aktív katolikus életet annak minden következményével: a természetfeletti életet, a kegyelmekből táplálkozó és a szentségek erejével átjárt öntudatos katolikus életet. Paptól és hívőtől egyaránt apostoli munkát kíván.

CSÜTÖRTÖK

A fal mögött áll, nézve az ablakon, a rostélyon át...

(Én. én. 2; 9.)

A szent színek mint látyol takarják el szemem elől a dicsőség eucharisztikus Krisztusát. Miként az ádventi köd, homály takarja a közelgő karácsonyi fényességet. Közel van hozzánk az Úr!... Nagy hitből élő ihletőnk ez. A négyheles szent várakozásban eltöltött ádventi időszak annyira találóan és megkapóan szimbolizálja földi számkivetésünk évtizedeit. Élünk, mint valami előkészítő iskolának

sokra jogosított növendékei, ahol egy a fontos, a legfőbb tárgy, a lényeges zsinórmérték, az egyedül hatalmas gondolat: eljutni a földi élet ádvent-jén túl az örökkévalóságba, ahol homály nélkül látunk...

Rubrikaellenes, ha az ostensoriumot heteken át a szentségházban tartjuk.

Ha az egész napi officiumot a tabernákulum, illetve a kitett Oltáriszentség előtt végezzük, teljes bűcsút nyerhetünk a szokásos feltételek mellett. A bűcsú szempontjából az egyes órák végzése nincsen időhöz kötve. Anticipálhatunk is, de a többi órát másnap szintén a Legszentebb előtt kell végeznünk, ha a teljes bűcsút elnyerni akarjuk.

Általános vélemény, hogy a halálos bűnnel terhelt lélek nem föltéllen, hanem csak feltételes szándékkal vágyódhatik a szentlázdozás, illetve annak gyümölcsei után.

P É N T E K

*Az én lelkemet adom belétek.
(Ezek. 36; 27.)*

A papnak a szenvedést Isten kilünteléseként kell felfognia. A szenvedés Isten látogatása vagy eljövételének előkészítése. Ádventi program; a végleges célbaérés útján. Jézus nem is titkolhatta, hogy a feléje közeledésnek útja a szenvedés. A

szenvedés nem Isten ellen, hanem mellette szól. Páli Szent Vince panaszkodik: Uram, mit vétellem, hogy nem szenvedek? Szenvetni vagy meghalni, mondogatta avilai Szent Teréz. Nem meghalni, hanem szenvedni, sutlogta Pazzi M. Magdolna.

Hogy a papi rendet méltóképp hordhassuk és a belőle következő feladatokat üdvösen gyakorolhassuk, Szent Tamás szerint nem elégséges a közönséges jószág. Ehhez rendkívüli, kiváló jószág kell. Nekünk, akik az ordinációval a nép fölé kerültünk, az életszentség érdemében is kimagasló hegyeknek kellene lennünk.

Freiburgban, 1867-ben a Papok Mária Kongregációja egy egyházmegyében 1300 papot számlált tagjai közé. Így alakult azután a St.-pölteni, voralbergi, a brixeni, innsbrucki, trienti, linzi és a wieni fiók-kongregáció. Nálunk 1909-ben mozgolódott néhány fővárosi pap, majd 1910-ben Jótanács Anyja ünnepén 32 pap ajkán hangzott fel: „Ego sum sodalis marianus!” Gyönyörű ádventi programmunk lehet: a bensőséges, gyengéd Mária-tisztelet elmélyítése.

SZOMBAT

Én nem ítélek senkit.

(Jn. 8; 15.)

Sokat prédikáljunk az embereknek arról, hogy mily kegyes, irgalmas és milyen jószágos az Isten. Ne ítéljük el soha senkit. A mennydörgéssel, szó-

székcsapdosással nem sokra megyünk. Olcsó és pillanatnyi siker. Mindíg a szeretet finom tónusát vigyük fel a szószékre. A szívünket vigyük bele a prédikációba. A híres Lacordaire halálos óráját mennyire megkeserítette az a tudat, hogy nem eléggé sokat és nem elég sokszor beszélt arról, hogy mennyire jóságos az Isten. Úgy éljünk, úgy prédikáljunk, hogy a mienkét ne keserítse meg.

Ne akadályozzon bennünket a szószéken semmi abban, hogy rettenthetetlen és megcáfolhatatlan védői legyünk a szegény nép jogos és igazságos igényeinek. Őnek hirdettetik elsősorban az Evangélium.

A nép legtöbbször nem eszmék után megy, hanem emberek után. De azt a lánt, eszmét hirdető ember aztán legyen vonzó, rokonszenves, hódító. Jézus lanának, a keresztlény eszmének mi vagyunk a hordozói. Legyünk vonzók, rokonszenvesek, így leszünk hódítók is.

Minden papi tevékenységünk közt a legnehezebb talán az igazán jó, hatásos, lélekformáló prédikáció. Mennyi sugárzó szívjóság, mennyi kegyelmi melegség kell ide. Mennyi belső átélés, mennyi sodró erő. Igazán jól akkor prédikálunk, ha az emberek nemcsak sírnak, de — meg is gyónnak!...

ÁDVENT HARMADIK HETE

V A S Á R N A P

*Örüljetelek az Úrban mindig;
újra mondom, örüljetelek.*

(Filipp. 4; 4.)

Közel van az Úr, itt van már az ajtóban, hogyné kellene örülnünk. Minden szentmise előtt örülnöm kell: jön az Úr; minden szentmise után ismét örülnöm kell: velem az Isten! Tele van a szívem, csordultig tele halhatatlan nagy örömmel. Milyen szépen áttöri a lila ádventi homályt a rózsaszínű örömpír. Beragyogja egész papi életemet. Nekem mindig örülnöm kell. Boldog Te Deum-ot kell folyton zengenem. (Sokszor ministráltam Istenben boldogult Kohl Medárd püspöknek. Amint eljöttünk az oltártól, egész hangosan elkezdte mindig a Te Deum-ot.) A jó pap élete szakadatlan istendícséret, épp ezért örökös öröm.

A sacrum végén a missalét úgy csukom be, hogy nyílásával az oltár közepe felé nézzen. A mise végén az áldást „lassú méltósággal” adom a népre. Az utolsó evangélium kezdeténél az oltárszolga telete után az oltárra leszem balkezemet, jobbom hüvelykujjával keresztet írok, nem a vánkosra, hanem az oltártestre vagy a kánontáblára s csak akkor indulok az oltár közepére, mikor az evangéliumot teljesen befejeztem.

Kissé fura dolognak tartom azt a sok templomban elrogadott és szentesített szokást, hogy a szentmise végén imádkoznak. Pl. jószándékra egy Miatyánkol. Szép, de az a bizarr gondolatom, hogy „kifoltozzuk a szentmisét”. Bent van abban minden, nem kell kéréseinket megtoldanunk. Hisz a szentmisében Krisztus átvette tőlünk kérelmeinket és saját maga terjesztette az Atya elé. Bármit kértek az én nevemben, megkapjátok, hogy örüljete, ismét mondom, örüljete.

HÉTFŐ

*Teljes szívemből könyörgöm
színed előtt. (Zsolt. 118; 58.)*

Az imádkozó Egyház a Misztikus Testnek meleg Szíve. Kamráiban, egész szervezetében mindig tisztán és melegen és frissen tartja az imádságot. Véredényei, amelyek az egész világot behálózzák s a központi vért kiviszik minden sejthez: a zsolozsmázó emberek. Kiviszik kolostori közösségekbe, városokba, eldugott falvakba, misszióstelepekre, minden órában, nappal és éjjel sem pihenve, hitük, szívük és agyuk minden erejével suttogják a soha nem változó szent szövegeket. A zsolozsma imádsággal az egész hivatalos Egyház teljes szívéből könyörög Színed előtt...

Akár magánosan, akár kórusban zsolozsmázunk, meg van engedve az új zsolnárfordítás használata. 1945 március 24-én engedélyezte ezt az Egyház.

Héberből készült a breviárium számára, tehát nem tudományos célra, hanem elsősorban a papság praktikus használatára. Nyelvezetében, stílusában teljesen megfelel az Egyház hagyományának.

A pap bukása sokszor ott kezdődik, amikor elteszi, félre teszi a breviáriumot. Sok aposztázia hajszálgyökere idenyúlik. Pedig nem történt más, mint visszatekintett az eke szarvától s ezzel a visszapillantással megbontotta erőszakosan a Krisztus, Egyház és zsolozsma hármasságát, amelyet pedig ő nem megbontani, hanem szent alázatossággal szolgálni tartozik.

K E D D

Értették-e mindezeket? Felel nekik: Igen. (Mt. 3; 52.)

Lelkipásztori hatékonyságunk forrása odáig eljutni, ahonnan nézve már minden közömbös, minden mindegy, romlandó és veszendő számunkra a halhatatlan lelkeken kívül, akikért ordináltattunk. Innen származik és ide torkollik a felelősségünk kérdése is.

Megértjük-e, hogy ha Jézusé vagyunk teljesen, ugyanakkor vagyunk egészen a lelkeké is. Ó, feleljük Jézusnak, amit az apostolok: Igen!...

Mert az a pap, aki egészen Jézusé, a lelkektől és a lelkekért semmit sem fog sajnálni. Apostol lesz, hogy mindeneket megnyerjen Jézusnak, önzellen lesz, hogy kiüresítse a Mester példájára ön-

magát, szociális lesz, aki abban a szurtos kis proletárgyermekekben és azzal a magával már tehetetlen aggastyánban is azt a halhatatlan lelket látja, amelyért egyedül érdemes volt Jézusnak meghalnia.

Megértjük-e, hogy mindezekre vállalkoztunk az ordinációban? Ó, feleljük Jézusnak, amit az apostolok: Igen!... Egy pap a halálos ágyán kijelentette: Az egész életemet elhibáztam...

Miért? Mert nem értette meg, hogy mily szép a papi életszentség és mily boldogító elégni a halhatatlan lelkekért, mint tűzben égő lőmjén, s ha végetért életem ádventje, nyereség lesz meghalni (Filipp. 1; 21.), hisz azzal a tudattal lérek örök nyugovóra: egészen Jézusé és a lelkeké voltam...

S Z E R D A

Törekedjünk arra, ami békeségre és egymás épülésére szolgál. (Róm. 14; 19.)

A papnak kell arra törekednie, hogy önmagából teljesen kivetkőzve, letéve minden földi, egyéni, önző gondolkodást, krisztusi küldetéssel lépjen a nép elé. Ellentéteket áthidalni, tömegeket összefogni igazi kegyelmes, papi hivatás. Ha önmagamban teljesen érvényre jutott a Krisztus, tudok békeséget adni a közösségnek és törekedni arra, ami egymás épülésére szolgál. Nagy tömegeket csak akkor tudok felsorakoztatni az Egyház ügye mellett és nagy dolgokat csak akkor tudok alkotni, ha magamról egészen megfedkezve áldozatot teszek a népért.

A Kódex szerint házasság az év bármely részében köthető. Tehát ádventben is. De igenis tiltja az ünnepélyes megáldást. Ha az ordinarius felmenést ad, figyelmeztetni tartozunk az illetékes híveinket ut a nimia pompa abstineant.

Ha az A. C. szelleme él, hal és aktívan dolgozik az egyházközségben, akkor igenis komolyan veszi a hívek, hogy hozzájáruljanak a lelkipásztor és az egyházközség fenntartásához, ellátásához. Amerika pl. az Egyház öt parancsát megtoldotta eggyel: Járulj hozzá a lelkipásztor és az egyházközség fenntartásához!

Minden plébánia hitéletének fokmérője a világmissziók támogatása. Csak azt el ne higgyük, hogy ezáltal rövidül a magyar Egyház.

CSÜTÖRTÖK

*Aki az Űrban bízik, boldog.
(Péld. 16; 20.)*

Milyen titokzatos csendbe burkolódzik az Űr az Oltáriszentségben! A megváltás tényéről való megemlékezésnél is ezt a mélységes csendet dicséri az Egyház a karácsonyi antifónában. A pap életében igen fontos ez a kánoni csend. Az Egyház kizárással lenyegeti azt, aki a csendes kánont és a halk hangon mondott konszekrációt elítélendőnek tartaná. Az ádventi szent időnek is legyen egyik tulajdonsága a csend. A papi lélek igényli is ezt.

A mi csendes életünk: beszédes, élelet adó, lett-értékű gondolatokat teremtő.

Ha pl. szentmise alatt breviáriumozunk, ahol éppen nincsen tabernákulum, nem részesülhetünk abban a búcsúban, amelyet XI. Pius pápa 1937 március 31-én engedélyezett. Ez a dekrétum különösképpen a szentséglátogatást szorgalmazza, tehát feltétel „az Oltáriszentség előtt” és feltétel a teljessége a zsolozsmának, tehát kezdve Matutinumtól a Completoriumig.

A garamszentbenedeki vérereklye votív táblaképe 1510-ből: Jézus öt szent sebéből vér csorog. Az oldalseb vére egy gótikus monstranciába folyik, a monstranciát III. János apát tartja. A háttérben látszik a Garam folyó és a garamszentbenedeki bencés kolostor. Érdekessége a képnek, hogy maga, az apát festette, valóságos tájkép, természet után. A monstrancia ma is megvan Garamszentkeresztúron. A lunula mögött van a szent vérral átitatott szövetdarabka. Ez a legrégibb eucharisztikus vonatkozású magyar kép.

P É N T E K

Adok nektek új szívet.

(Ezek. 36; 26.)

Nem tudunk elmenekülni a szenvedés elől, mint az árnyékunk elől sem futhatunk. Sírva jöttünk a világra, és az utolsó könnyet is más keze törli le

szemünkről. Különösen papi sors ez. Néha megzavar bennünket ennek megvalósulása. Mulatja: nem vagyunk jól praeparálva. Az ádvent szimbolizálja a földi számkivetésben eltöltött életünket. Útjelző a szenvedés. Nélküle eltévedünk. Ki nem kerülhetjük. Sokkal jobb, ha megbarátkozunk vele, sőt megszeretjük.

Mercier bíboros szerint az Úristen a világi paptól nagyobb tökéletességet kíván, mint a szerzetesektől. A világi pap tehát, ha az, aminek lennie kell, igenis felette áll bizonyos tekintetben a szerzetesnek.

Az ádvent liturgikus Mária-hónap. Mi tiszteljük a Szent Szűzet úgy is, mint katolikusok, úgy is, mint papok. Csodálatos tanulmány számunkra a Boldogságos benső világa, lelki élete! Az igazi Mária-tisztelet fog bennünket, Krisztus felszentelt papjait Isten országa bátor harcosaivá nevelni.

Igenis hangoztassuk ádventben a zajos mulatságnak tilalmát. Ez felel meg az Egyház szellemének. A magyar püspöki kar 1923 június 2-án sürgette is ezt a Kódex szellemében. Azonban a lelkipásztor találjon alkalmat okos felvilágosítással, hogy a hívek lelkiismeretét ne kössük meg sub gravi.

S Z O M B A T

*Amire engem az Atya tanított,
azt beszélem. (Jn. 8; 18.)*

Meg kell kedveltetnünk a hívekkel az életet formáló evangéliumot. Szimpatikussá kell tennünk a

nép előtt Jézus tanítását. Tehát azt kell beszél-nünk, amit a Mester hirdetett, amire Őt az Atya tanította. Simogató, meleg szeretettel kell a híveket a szószékhez édesgetni, vigasztaló jósággal kell őket ott tartani, hogy meg tudjuk őket tanítani örülni, szüntelen örülni. Ha azt hirdetjük, amire bennünket Jézuson keresztül az Atya tanított, ez megóvja ígéhirdetésünket a sekélytől, a stréber-ségtől éppúgy, mint az olcsó hatásvadászattól vagy éppen a könnyelmű és bűnös megalkuvástól. Fonlos, hogy ne legyen hasadás életünk és a prédikációnk között. Imával, elmélkedéssel, önmegtagadással, egyszóval rendszeres és állandó lelki élettel előkészített prédikáció mindig megvéd bennünket a farizeizmustól, a bűnös kettősségtől, hisz így lehetetlen azt prédikálnunk, amire bennünket a Mester tanított.

Borgia Szent Ferenc egy alkalommal nagyon fáradt volt. Prédikálnia kellett volna. Lehetetlen. A főpásztora azt üzenté neki: Nem kívánom, hogy Ferenc prédikáljon, csak menjen fel a szószékre, mulassa meg magát a híveknek...

Sokszor kell a prédikációban védenünk a megtámadt igazságot vagy szétszórni az ellenvetéseket. Roppant világosak legyünk, világosabban fogalmazzuk meg az érveket, mint a támadó ellenség. Vegyük elő ilyenkor a tiszta értelem legklasszikusabb formáját: a skolasztikus módszert.

ADVENT NEGYEDIK HETE

VASÁRNAP

*Harmatozzatok egek, onnan
felülről. (Iz. 45; 8.)*

A szentmisében harmatozom le az égből Jézust a földre. Jézust, aki Király, vállalán a fejedelemség, akinek nagy a neve, a nagytanács anygala, a jövő századok Atyja, hatalmas, Isten, a békesség Ura. A sacrum készíti elő legjobban az Úr útját. Amit a szentmisén kérnek a hívek, azt szívesebben hallgatja meg Isten s nekem is kell könyörögnöm első helyen: pro omnibus circumstantibus. Buzdítanom kell a híveket, hogy ádventben imádkozzanak azért, hogy Isten kegyelmével elkészíthessék az Úr útját, hogy lehordják lelkükben a halmokat és kitöltsék a völgyeket, símává tegyék a göröngyöst és egyenessé a görbét. Ez a legszebb ádventi program.

Az oltártól távozva, a sekrestyébe menet, útközben már halkán imádkozhatom a Trium puerorum antifónát és a Benedicta canticumot, de ez a rubrika csak irányító és nem paráncsoló jellegű. A sekrestyében levett biretummal a kereszt előtt fejét hajlok, a minister megáldása nem felel meg a rubrikák szellemének.

Vége a szentáldozatnak. A ministergyerekek elköszönnek, a sekrestyés eloltja a gyertyákat, letakarja az oltárt, a kántor elvonul a kórusból, egy-

két asszony hosszabbra nyúló ájlatosságának is vége — kiürül a templom. Odatérdelek a szentélybe. Tele van a szívem, tele van a lelkem, hát tele az ajkam is. Kint vár a napi teendő, lelkipásztori munkám sokfélesége, gomolyog az élet, felébred a nép, letérdelek Jézus elé. Még bennem van Ő, most igazán Vele és Benne imádkozom. Hálát adok. Ezek számomra az egész napnak legértékesebb percei.

HÉTFŐ

Legyen az Úr miközöttünk.

(Izr. 42; 5.)

Gyermekkoromban egy dunántúli falusi pap életében láttam először a vesperásnak mint „gyertyafényes köszönet”-nek imádkozását. Este, amikor a falu népe már pihent, a nap gondjai elültek, ez a verus Israelita átment a templomba — esti hálaadásra. Odaült az utoisó padba és egyetlen szál gyertyavilág mellett zengte a vesperást, amelyben az Egyház visszatekintett velünk az elmúlt napra, mint a megváltás napjára és hálát ad. Uralkodó gondolat ugyanis ebben a órában a hála, amely a Magnificatban teljesedik ki. Mindíg meleg szívvel imádkozzuk a sacrificium vespertinum kis óráját. Kapcsoljuk össze a completóriummal, amely mögött ott van a halál gondolata...

Amikor a nap lebukik a láthatáron, lassan sötétülő homály takarja be az anyaföldet és elérkezik a csend, a béke, a nyugalom ideje De az éjtszaka

a gonoszság ideje, a sötét halalmak órája, a bűn garázdálkodásának alkalmá. Mindazoké, akik gyűlölik a világosságot, mert tetteik nem bírják el a napfényt.

Krisztus papja is egyedül lesz az éjtszakában. Virraszt a nyáj felett. Christus vigilans. A gyertyám serceg... Az este órájának vége. Mária édesanyai oltalmára bízom magamat az éjtszaka idejére. Előítom a világosságot. Vége a gyertyafényes köszönetnek. Enyhe piros fény csillog a templomban. Az öröklámpa. Megnézem, jól ég-e, kitarl-e az éjtszaka? A templom zárja csaltan, vége a napnak.

K E D D

Ime eljövök, hogy megcselekedjem akaratodat. (Zsid. 10; 9.)

Várjuk az Urat, aki eljön azért, hogy megcselekedje annak akaratát, Aki őt küldötte. Az ordinációban a püspök kezébe tettem kezemet és úgy ígértem engedelmességet neki, aki küldött a néphez, mint az Atya küldötte Fiát, mint Jézus küldötte apostolait. A megváltás, az emberboldogítás, a népüdvöztetés küldöttei vagyunk. Ügyvédnek kell lennem, aki hathatósan képviseli Isten dolgait a nép felé, és ügyesen, eredményesen kell intéznem a nép ügyeit Istennél. Ez az Isten akaratá és a nép kívánsága. cselekedjem és élni fogok.

Ha temetőben családi sírbolt fölé építet valaki

kápolnát, nagyobb kiváltságot élvez a Kódex óta, mint egyéb, magánlakásban lévő kápolna. T. i. ezen kápolnában mindenki eleget tehet a vasárnapi, illetve ünnepnap i misehallgatás kötelezettségének.

Nagy papi öntudattal és megfélemlíthetetlen bátorsággal rendelkezünk. Alapja ezeknek az, hogy Krisztus papja tudja, hogy neki mindig igaza van.

Az Unio Cleri a tagjai számára előírja a napi szentírásolvasást. Nemcsak ezeknek, de minden papnak be kellene illesztenie napirendjébe a Biblia rendszeres olvasását.

Krisztus küldöttei vagyunk, hogy megcselekedjük akarátát. A megbízónk ügye fontos tehát a számunkra, nem pedig a mienk vagy esetleg saját magunk.

SZERDA

Irgalom nélkül való ítélet vár arra, aki nem cselekedett irgalmasságot. (Jak. 2; 13.)

A passzivitás a papnál igen nagy luxus. A jó Istennek egyik legnagyobb csapása a papra az, ha nem látja, hogy neki tennie, sokat munkálkodnia, cselekednie kell, de mindig az irgalmasság jegyében. Ez a tett gyümölcse tesz a világos agy és a tiszta szem közös munkájának. Mert a gondolkodás és a látás feltétlenül kényszerít bennünket a cse-

lekvésre, az akcióra. Advent jelképe az egykor ítéltre jövő Úrnak. Elhithetjük, hogy ha nem cselekszünk irgalmasságot, irgalom nélküli ítélet vár ránk.

Az oltár nem veszi el a fölszentelését, ha a püspök pecsétje fel van törve vagy egyszerűen hiányzik. Régebben ugyanis a püspök pecséttel látta el az ereklyét befogadó sír fedőjét. Ma már nem. A főoltárnak a címe mindig ugyanaz, ami a templomé.

Hála Istennek, mily sokan készülnek híveink közül jó szentgyónással a karácsonyra. Valóban méltó fogadása ez a köztünk emberi alakban megjelenő Istennek. Szokássá vált gyónni adventben. Örrendes, jó szokássá... Mily eredményes és örrendes fejlődés ez! Gondoljunk csak arra, hogy a budapesti plébániatemplomokban a múlt század 70—80-as éveiben a nagyheti időn kívül nem volt szokás: gyóntalni. A gyóntatószékeket belepte a pókháló...

CSÜTÖRTÖK

Világosság vagyunk az Urban.
(Efez. 5; 8.)

Adventben igen jól látja Krisztus papja, hogy Isten-adta próbaidőt élünk. Nagyon is könnyen továbbtűnő átutazók vagyunk. Fényre szomjas, fény után futó, törékeny teremlések. Ahogyan a hívek jönnek a Rorátéra... Kezükben a lámpa. Mind egyet-

len fényforrás felé törekszik, az oltár gyertyájának világossága felé s minden fényt elnyel az örök Fény tengere. A pap világosság az Úrban — a nép számára. Közönséges öncsalás úgy élnünk, mintha nem lenne komoly számadásunk egyszer arról, hogy miként világoskodtunk azok számára, akiknek mi voltunk a földi ádventben az Istentől rendelt fény...

Az Oltáriszentség nyilvános kitételénél mindig pluvialét kell használnunk fehér véлумmal. Áldás a római ritus szerint csak egyszer, mégpedig a kitétel végén van, s áldás közben nem szólunk semmit.

A szentmise kánonjában tizenkétszer fordulunk „Jézus Krisztus által” az Atyához. Jézus eucharisztikus alakjában is Közvetítő közlünk és a mennyei Atya közt.

Hollandiában a katolikus papság számának megkétszereződése annak köszönhető a megfigyelők szerint, hogy ilt X. Piusnak a gyermekek korai szentáldozására vonatkozó dekrétumát minden nehézség leküzdésével engedelmesen végrehajtották.

PÉNTEK

Áldozattá válok a lelkekért.
(II Kor. 12; 15.)

A Főpap élete és az én életem a pap élete... Két parallel futó élet, amely a geometria törvényeinek ellenére nemcsak a végtelenben találkozik, hanem az eucharisztikus szentmiseáldozatban is. Itt egyesül Krisztus áldozata és a pap áldozata. Várom az Urat. Áldozattá szépült szenvedéssel készülök fogadására. Hálátlanság, közöny, megnemértés, rosszakarat, kellemellenség egyengeti az Úr útját. Akarom, hogy Krisztus éljen bennem, ezért „szívesen áldozok, sőt magam is áldozattá válok a lelkekért”.

Örülünk: Közel van az Úr! Xav. Szent Ferenc sebesre fultosta lábát Indiában, csak ment égre emelt tekintettel, egy alma szokott kezében lenni, dobálta, elkapta, dalolt, játszott, mint egy gyermek. Csak úgy áradozott az örömtől! Az Úr közelsége, kegyelmi jelenléte adja ezt!

A Boldogságos Szent Szűz gyengéd, gyermeki tisztelete nélkül elképzelhetetlen, hogy a pap meg tudjon maradni az életszentség útján. Mária nevelte, képezte a nagy szenteket mind.

Az okos időbeosztás megmenti a papot a rendszerlelenségtől, a kapkodástól, így az eredménytelenségtől is. Hogyan és honnét van az, hogy az egyháztörténelem mutat nagy műveket végrehajtó, rengelegel dolgozó apostolokat, akiknek a nap 24 órájából jutott 6, 7, sőt 8 ora is imádságra!

S Z O M B A T

*Békesség nektek, én vagyok,
ne féljetek. (Lk. 24; 36.)*

A lelkipásztornak mint igehirdetőnek magasztos feladata: mindent megérteni, mindenkihez alkalmazkodni, mindenkinek nyelvén beszélni, szóval mindenkinek mindene lenni. Kulcsa ennek az, hogy fellépésünkkel máris némán hirdessük hallgatóinknak: Békesség nektek! A békesség embere a jóakaratra számít elsősorban. A békesség emberétől nem félnek a hívek. Hallgatóinkban általában a jóakarat szokott hiányozni. Meghajlítani, rábírní, valósággal édesgetni őket a jóra sokkal eredményesebben lehet Isten végtelen irgalmának és csodálatos gondviselésének előadásával, tehát szelíd jósággal, mint ostorsuhogtatással, télemlítés-sel, dühös kirohanással, dacos fenyegetéssel és keserű gúnnyal. Szalézi Szent Ferencre gondoljunk: Egy csepp mézzel löbb legyet foghalunk, mint egy hordó ecettel. És Habsburg Rudolfról: Kemény szigoromat még mindig megbánlam, de szelíd jóságomat még soha.

Ne csak óvjuk az embereket a világ bűnös kísértéseitől, hanem mutassuk meg nekik az örök élet vonzó szépségét! Ne csak emlegessük az Ol-táriszentséget, de lejtjük ki előttük annak gyönyörű dogmáját. Szóval mindig többre becsüljük a pozitív értékű prédikációkat, többre is megyünk velük.

Nem lenne szabad prédikálnunk a nélkül, hogy a dogmatikából nem olvastuk volna végig azt a részt, amiről beszélnünk kell. A dogmatika szabatos, biztos nyelvét át kell váltanunk a híveink részére

SZENTESTE

Az Úr közel van.

(Filipp. 4; 5.)

Sőt itt van az ajtóban, hát felemeljük fejünket, mert közel van a mi megváltásunk. Véget ért az adventi homály. A lélekhasogató, áldott adventi szent idő előkészítette a papi lélekben a szenteszte feizengő, égigharsogó, dicsőséges angyalénekét.

Hát nem közönséges önbecsapás egy papnak úgy élnie, mint ha ez a földi, adventi homály végét nem érne?! Pap létére, bolor elszámítottsággal nem törődik vagy nem eléggé törődik a homályon nem annyira kívüli, mint túllevőkkel. Menynyire gyerekes és földhözragadt filozofálás ez! Nemcsak sántít, de lába sincs. Nemcsak hamis, de egyenesen hazug. Hasonlít annak a tiroli fiúnak eseléhez, aki szörnyen elcsodálkozott, amikor arról hallott egészen komolyan beszélni, hogy faluját körülvevő hegyeken túl is van világ. Van. S ma este „leadás” lesz onnét a más szerelésű, más dimenziójú világból. A pap lelke nagyszerű lefogókészülék. Fenyjel jön abból a más országból, ahol már nem fog összetörni, tehát nem alhatik ki földi élet-adventemnek lámpása. Töllekezzem ezzel az égi híradással, hogy meglássa rajtam mindenki, aki közelembbe kerül, hogy az Úr közel van. Velem van és bennem. Átfog és lefoglal. Advent négy hete a hitbizonyosság ünnepi hetei voltak. Ma este van a záróünnepely. Resztvesz az ég is, tejjel, mézzel folyó lesz halártalan örömében. Örvendek én is, örömömnek refrainje: Közel van az Úr, itt van már az ajtóban...

NAGYKARÁCSONY

*Világosság ragyog ma felettünk,
mert Urunk megszületett.*
(Izaiás 9; 2.)

Eljött, hogy testvérünkkel legyen, Édesanyja szemébe mosolyogjon, vándorlásunk társa és oltárunk mindennapi áldozata legyen. Mint kisgyermek lépett be a tegnapi éjtszakán az emberiség történelmébe. A Gyermektől senki sem fél, a Gyermekkel mindenki szereti. Hogy Vele és Átala minden ember újra eljuthasson a paradicsomban elherdált kegyelmi boldogság útjára, az Isten képére és hasonlatosságára. A pap illt a közvetítő. Én érzem át a jászol mellett legjobban, hogy minden ezáltal a Gyermek által lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett. (Jn. 1; 2.) A betlehemi Gyermek a Logos, a teremtlő Isten elgondolása, ideája az egész teremtés architypusa. Ő az Atya Szava, Neve, Meghatározása, Képe, Formája, dicsőségének Fénye, Kinyilatkoztatása. Mint lündöklő Világosság ragyog ma felettünk.

A Kódex is megengedi, hogy kolostorokban, szemináriumokban, nem nyilvános templomokban egy pap éjfélikor egymásután három szentmisét mondhat. A jelenlévők pedig áldozhatnak.

Nem annyira a karácsonyfa, mint inkább a betlehemi jászol felállítása érdekében kövessen el környezetében mindent Krisztus papja.

Et verbum caro factum est szavaknál ne csupán mellét verje a pap, de hajtson térdet is.

DECEMBER 26.

Telve malasztal és erővel.
(Ap. csel. 6; 8.)

Csak az nevezhető mozgalomnak, amely kis magból, viharok, nélkülözések, elnyomatás és üldöztetés, küzdelem és munka árán kerül a lelkek ezreinek titokzatos örvényébe. Mozgalmat nem lehet sem felülről, sem alulról mesterségesen elindítani. Nem lehet erőszakolni, ide emberek, ide a gondolat, idő, bátorság és alkalom kell. Sokszor öntudatlanul lesz azzá, ami. Születik, tiszta, naív is, mint a gyermek. S akik részt vesznek ebben a mozgalomban, tudják, hogy jó úton haladnak.

Az Egyház...

Az első vértanú ünnepen úgy jelenik meg Krisztus papja előtt, mint a legnagyobb mozgalom itt a földön. Telve mennyei kegyelemmel és Isten erejével. Isten akarata indította el. Célkitűzése: a lelkek üdvözítése. Feladata küzdeni az örök szabadságideálért. Jellemzi a harc az örök élet felé néző arccal a felebaráti szeretetért, az igazságosságért. Nem vágyódik hiú dicsőség után. (Gal. 5, 25.) Tudja, kinek hitt. Vért ontanak érte; az első pápa: Péter; az első missziós apostol: Pál; az első diakonus: István. Nem zavarja karácsonyi boldog örömet a közápor zuhogása, a fogak csikorgatása, a feldühödött tömeg moraja. Így kell ennek lennie. Ez az Isten akarata, a mozgalom dinamikus ereje. Ha igaz, hogy az öröm erő, akkor Krisztus Egyháza felszentelt papjának ez a tudat örömet ad, az öröm pedig erőt nyújt. Éppen a karácsonyi ünnepi órákban.

DECEMBER 27.

Eláraszt örömmel és ujjongással s örök hírnevet juttat az Úr. (Eccl. 16; 6.)

János, akit szerel az Úr. Lelkülete szelfd, bensőséges, mégis tüzes és igen határozott. A régi hagyomány szerint mindvégig szüzi életet élt.

A coelibatus csak keveseknek való. Elsősorban Krisztus papjainak, akik kimondottan tökéletességre szánták magukat! A coelibatusnak lényeges keléke az életfogytiglan tartó tökéletes szüzesség, amelyet felajánlunk Isten országa terjedése érdekében. Hatalmas lendületet ad ez a papnak, hihetetlen lelkesedést és természetfeletti kedvet. Valóban eláraszt örömmel és ujjongással! A Szeplőtelen Bárány szolgálatába szegődtünk, a coelibatus itt a legszebb, előkelő, fejedelmi díszöltöztünk. A dicsőség ruháját adja ránk. (Eccl. 15; 5.) A coelibatus érdektelenséget és függetlenséget ad Krisztus papjának. Coelibatusommal mulatom a népnek, hogy íme, képes az ember Isten kegyelmével megzabolázni, lefékezni nyers ösztöneit s igenis tud szuverén módon uralkodni természetes testi kívánságai felett. Az ordinációban erre önként vállalkoztunk.

Nincs családom, nincs gyermekem, ne keseregjek! Csak így lehet enyém az egyházközség minden családja, csak így lehetek minden gyermek-

nek, ifjúnak, diáknak atyja. Így válhatok letele-
ményesévé sokak bizalmának, szívük titkának, ok-
tatója, vigasztalója, lanácsosa népemnek. Örök hír-
nevel juttat ezért nekem az Úr.

DECEMBER 28.

*Kitől született Jézus, kit
Krisztusnak hívnak. (Mt. 1; 16.)*

A Boldogságosnak és Krisztus papjának kapcsola-
lata röviden így foglalható össze: A jó Pásztor
Édesanyja minden lekipásztornak, minden papnak
is Édesanyja. Megis, micsoda versengés a gyer-
meki tiszteletnek és fiúi ragaszkodásnak, minő ben-
sőséges megnyilatkozása jut kifejezésre a szerze-
teseknél azáltal, hogy Máriát Szent Benedek fiai a
bencések gyönyörűségének nevezik; Szent Norbert
rendjének tagjai a Szeplőtelen Asszony kék-fehér
ruhájába öltözködnek; a piaristák címerükben hord-
ják „Mária, az Isten Anyja” titulust; a ciszterciták
rendjük Védőasszonyának tisztelik és minden temp-
lomukat a Szent Szűz tiszteletére építik; a kárme-
liták mint a Skapuláré Szende Királynőjét köszön-
tik az Isten szépséges Édesanyját; a domonkosok
a Rózsafüzéres Asszony gyermekeinek vallják ma-
gukat; a ferencesek Rendjük Királynőjeként üdvöz-
lik Őt; a kartauziak különleges módon Mária gyer-
mekeinek ismerik magukat és lelki életüket tel-
jesen a Szűzanya oltalma alá helyezik; és tovább
vehetnők a jezsuitákat, Don Bosco fiait, a pálosok-
kal, a szervitákat, a maristákat ...

Mária méllósága szinte határtalan, malasztal teljessége pedig kimeríthetetlen forrása a papok számára az isteni titkoknak. Hogyne! Hisz Tőle született Jézus, ki Krisztusnak mondatik, akinek mi a ázatos gyermekei, felszentelt papjai vagyunk.

DECEMBER 29.

Viselkedjünk mindenben Isten szolgáláiként. (II Kor. 6; 40.)

A pásztorok különfélék, de egy a Jó Pásztor, amint a kegyelmek is különfélék, de ugyanaz a Lélek. (I Kor. 12, 4.) A plébániai közösségben a plébános lekipásztori munkája adja az erkölcsi és kegyelmi egységet mindazoknak, akik hitből vannak. (Gal. 3; 9.) A plébános az, aki az egyházközségben kereszttel, hogy a test tagjai Istennek örökösei, Krisztusnak pedig lársörökösei legyenek. (Róm. 8; 17.) A plébános az, aki a gyóntatószékben visszaadja az Életet, hogy a Lélek éljen a megigazulás által (Róm. 8; 10.) és a nyáj el ne forduljon a Krisztus iránt való egyenes lelkülettől. (II Kor. 11; 3.) A plébános hirdeti a kenyérrel és a kehelllyel az Úr halálát az Isten Egyházában (I Kor. 11; 26.) és amit közöl e nagy titokról a népnek, azt az Úrtól vette. (I Kor. 11; 23.) A plébános hirdeti az Igét, hogy az Isten szeretele kiáradt szívünkbe a Szentlélek által, aki nekünk adatott (Róm. 5; 5.) és beszél a Lélekből őszintén, mintegy az Istenből, az Isten előtt, Krisztusban. (II Kor. 2; 17.) A plébános viszi a haldokló hívőhöz a halhatatlan

élet zálogát (Jn. 6; 52.), és ha a beleg még nem vette volna az erősség Szentségét, rája teheti kezét és a hívő elnyerheti a Szentlelket. (Ap. csel. 8; 17.) A plébános szenteli meg a nagy titkot (Efez. 6; 33.) az oltárnál, hogy a férj szeresse feleségét, mint önmagát, az asszony meg félje az urát. (Efez. 6; 33.) A plébános kíséri el a halott testet a sírhoz, hogy elvetessék romlandóságban és feltámadjon romolhatatlanságban. (I Kor. 15; 42.) Felelős pásztorok, legyünk hát állhatatosak és rendíthetetlenek, cselekedjünk minél többet az Úrért, tudván, hogy munkánk nem hiábavaló az Úrban. (I Kor. 16; 58.)

DECEMBER 30.

Adj számot sáfárkodásodról.
(Lk. 16; 2.)

Ha ebben az évben még nem hallottuk az Úrnak ezt a szigorú, számonkérő felhívását, talán a jövő esztendőben meghalljuk. Mert egyszer számadásra megyünk. A bizonytalanság csak megnehezíti feladatunk súlyát. Krisztus papja is Istennel szemben állandóan a felmondás állapotában van, a halál óráján csak bekövetkezik az elmozdítás a beneficiumunkból, ahol Isten kegyelméből sáfárkodhattunk. Nagy volt a hatalmunk, roppant súlyos lesz a felelősségünk. Számadás lesz minden szentmiséről, minden elvégzett vagy el nem mondott óráról, papi méltóságunkról, mindenegyes hívónkról, iskolában vagy egyesületekben végzett munkánk-

ról, minden kiszolgáltattott szentségről, minden feloldozásunkról, a prédikációkról, a temetőről, minden egyes rubrikáról... A halál pillanatában mindezt olyan megdöbbenő világossággal fogjuk látni, hisz a mi szemünk tulajdonképpen majd a halálban nyílik ki. Addig sokszor fogva van szemünk (Lk. 24; 16.), hogy meg ne ismerjük Jézust a sacrumban, a zsolozsmában, az Eucharishtiában, az A. C.-ban, a legkisebb rubrikában. A foglalkozás önmagunkkal, az Írások forgatása, a szakkönyvek olvasása mi más, mint szemnyitogatás, előkészület a számadás napjára. El van végezve, hogy meghaljunk és utána jön az ítélet. (Zsid. 9; 27.) A mi Urunk Istenünk végtelenül kegyes, de mondhatatlannul igazságos is. Legyünk okos és ravasz sáfárai az időnek, a pénznek, minden haszonlatannak látszó körülménynek. Ezekből is gyűjtsünk magunknak kincseket és barátokat, hogy így is könnyebben bejuthassunk majd az örök hajlékba (Lk. 16; 10.), az Úr tornácába, ahol jobb lesz egy nap, mint itt a földön ezer (Zsoll. 83; 11.), mert itt tükör által láttunk homályban, ott pedig majd színről-színre. (I Kor. 13; 12.)

DECEMBER 31.

A szeretet soha meg nem szűnik. (I Kor. 13; 8.)

Elfogynak napjaink, megszűnnek éveink, de a szeretet soha. A szeretet hiánya miatt van köztünk, papok között is sok beleg és erőllen (I Kor. 11;

30.), a szeretet az egyetlen mentség és orvosság számunkra, hogy ne kárhozzunk el ezzel a világgal. (I Kor. 11; 32.) Mert a szeretetben akarunk maradni, adjunk fel néhány kérdést Szilveszter esztéjén papi lelkiismeretünknek: Hálás voltam-e Istennek, hogy öröktől fogva szeretett és színszeretből meghívott az Ő szolgálatára, papjává tett?...

Hogyan gyakoroltam az ordinációban kapott szédítő nagy hatalmat:

- a) az ollárnál?
- b) a szószéken?
- c) a szentségek kiszolgáltatásánál?

Sokra értékeltem-e a zsolozsmát?

Elmélkedtem-e mindennap? Végeztem-e adorációt? Imádkoztam-e a rosariumot? Volt-e lelkiolvasmányom rendszeresen? Szeretettel bántam-e a rámbízottakkal? Szeretet volt-e mindenben az irányító? Tudtam-e azt, hogy ha szeretelem nincs, semmi vagyok? (I Kor. 13; 2.) Krisztus papja voltam-e mindig, mindenhol és mindenben? Vagy zengő érc és pengő cimbalom voltam? (I Kor. 13; 1.)

Égyszóval: minden napom istenszolgálat volt-e?

TARTALOM:

I. KÖTET.

Január 1. Újév	—	—	—	—	—	—	—	9
Január 2.	—	—	—	—	—	—	—	10
Január 3.	—	—	—	—	—	—	—	11
Január 4.	—	—	—	—	—	—	—	12
Január 5.	—	—	—	—	—	—	—	13
Január 6.	—	—	—	—	—	—	—	14
Január 7.	—	—	—	—	—	—	—	15
Január 8.	—	—	—	—	—	—	—	16
Január 9.	—	—	—	—	—	—	—	17
Január 10.	—	—	—	—	—	—	—	18
Január 11.	—	—	—	—	—	—	—	19
Január 12.	—	—	—	—	—	—	—	20
Első hét vízkereszt után	—	—	—	—	—	—	—	21
Második hét vízkereszt után	—	—	—	—	—	—	—	28
Harmadik hét vízkereszt után	—	—	—	—	—	—	—	35
Negyedik hét vízkereszt után	—	—	—	—	—	—	—	42
Ötödik hét vízkereszt után	—	—	—	—	—	—	—	49
Hatodik hét vízkereszt után	—	—	—	—	—	—	—	56
Hetvenedvasárnap hete	—	—	—	—	—	—	—	63
Hatvanadvasárnap hete	—	—	—	—	—	—	—	70
Ötvenedvasárnap hete	—	—	—	—	—	—	—	77
Nagyböjt első hete	—	—	—	—	—	—	—	84
Nagyböjt második hete	—	—	—	—	—	—	—	91
Nagyböjt harmadik hete	—	—	—	—	—	—	—	98
Nagyböjt negyedik hete	—	—	—	—	—	—	—	104
Nagyböjt ötödik hete	—	—	—	—	—	—	—	111
Nagyhét	—	—	—	—	—	—	—	118
Húsvét hete	—	—	—	—	—	—	—	125

Első hét húsvét után	—	—	—	—	—	131
Második hét húsvét után	—	—	—	—	—	138
Harmadik hét húsvét után	—	—	—	—	—	144
Negyedik hét húsvét után	—	—	—	—	—	150
Ötödik hét húsvét után	—	—	—	—	—	156
Hatodik hét húsvét után	—	—	—	—	—	162
Pünkösd hete	—	—	—	—	—	169
Első hét pünkösd után	—	—	—	—	—	175
Második hét pünkösd után	—	—	—	—	—	182
Harmadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	189
Negyedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	195
Ötödik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	202
Hatodik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	209

II. KÖTET.

Hetedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	5
Nyolcadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	12
Kilencedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	19
Tizedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	27
Tizenegyedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	35
Tizenkettedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	42
Tizenharmadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	49
Tizennegyedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	56
Tizenötödik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	65
Tizenhatodik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	73
Tizenhetedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	81
Tizennyolcadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	89
Tizenkilencedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	97
Husadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	105
Huszonegyedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	113
Huszonkettedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	122

Huszonharmadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	130
Huszonnegyedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	138
Huszonötödik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	147
Huszonhatodik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	156
Huszonhetedik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	165
Huszonnyolcadik hét pünkösd után	—	—	—	—	—	174
Ádvent első hete	—	—	—	—	—	182
Ádvent második hete	—	—	—	—	—	191
Ádvent harmadik hete	—	—	—	—	—	199
Ádvent negyedik hete	—	—	—	—	—	207
December 24. Szenteste	—	—	—	—	—	216
December 25. Karácsony	—	—	—	—	—	217
December 26.	—	—	—	—	—	218
December 27.	—	—	—	—	—	219
December 28.	—	—	—	—	—	220
December 29.	—	—	—	—	—	221
December 30.	—	—	—	—	—	222
December 31.	—	—	—	—	—	223

